

مفصل علم حال

اثر

عبيدالله محمد فيضي.

کتاب معتبره به مراجعتله تصحيح ايدلوب و صرف قزان
تلينه کوچرلوب ايکنچي دفعه اولارق طبع ايدلمشدر .

باسوب تاراتوجيسي :

طوكيودا مطبعة اسلاميه .

طوكيو .

۱۹۳۳ نجی یل .

عبيدالله محمد فيضي،

مفصل علم حال

صابر افندی جميل و ذاكر افندی ايلمه تي له رنك

صدقہ واجبه لہری ایلہ باسلیدی

باسوب تاراتوچیسى:

طوكيو دا مطبعة اسلاميه.
طوكيو.

۱۹۳۳ نچى يل .

بر ایکی سوز.

بو كونكى كون تورك تاتار خلقىنىڭ مسلمانلغىن ساقلاپ قالوغه اجتهاد ايتو ملتىزنىڭ يراق شىرقده طوروچىلارنىڭ، و شىرق ملتلهرىنىڭ مهمانپورولغى آرقاسىدا حرلك و اير كىلىكىدە ياشاوپچىلارنىڭ يوكىلەنە دور. سو كىغى بوونىزنىڭ بختىزلىكى آرقاسىدا تورك تاتار ايللەرنىڭ حاضىرگى كوندە دىنى كىتابلار باسلىمى، آنى باسلىملار ويا كە باسا آل مىلار . شول سببلى ابتدائى مکتب اوچون اوز تلمىزدە دىنى كىتابلارنى باسدرو ھەر بر تورك تاتارنىڭ ئوستىندە فرض كفايه بولوب طورادر.

مو كىچا مطبعە اسلامىدە ابتدائى مکتبىنىڭ اوج صىفى اوچون كىرە كىلى بولغان دىنى كىتابلار باسلىب تاراتىلغان ايدى . لىكن بالاغە او گىرەتلەچەك ايماننىڭ ايمان استىلالى بولوى ايماننىڭ - اشانا طورغان نەرسە و قىلا تورغان عمللەرنىڭ دىللەرى بىلەن بىلنوى فرض دور . بىزنىڭ بالالارىمىز مونى ابتدائى مکتبىنىڭ دورتىنچى و بىشىنچى صىفلارنىڭ غە اشبو مفصل علم حال كىتابىدىن اوقوب بلە آلار . شول سببلى بو مفصل علم حال كىتابى باسدرودا بتون تورك تاتار ملتىنە فرض كفايه بولوب آنىڭ باسلىمى آرقاسىدا بارچامىز گىناھلى و كىمچىلىكى بولوب طور ايدى .

طوكىودا محله اسلامىيە اعضالارنىڭ و متولىلارنىڭ صابر افندى جمىل و ذاكر افندى ايلمەتىلار ملتىزنىڭ ئوستىندە فرض بولغان اشبو ايزگىلىك نى ئوتەرگە - بو مفصل علم حال كىتابى اوزلەرىنىڭ صدقە واجىبلارى ايله ملتىزگە باسدروب بىرورگە قرار بىردىلار . و اوزلەرىنىڭ

آور كىسب بىلەن ياپونىادا مهاجرت و قىتمىزدا تابقان دولتەلەرنىڭ زىگاتىنىڭ صابر افندى جمىل اوچىوز بىن نقد صدقە واجىبەسىن بىرورب ذاكر افندى ايلمەتىدە مکتب اسلامىيە اوچون بىرورب كىلىمكىدە بولغان ايتاق بىش بىش - صدقە واجىبەسىنىڭ بىش يالغىن بر طوتوش اوچىوز بىن قىلوب مطبعە اسلامىيەگە تابشردىلار . و بو مفصل علم حال كىتابى مذكور آل تىبوز بىش - صدقە واجىبە آقچەسىنە باسلىب چىقادور .

ملتىزنىڭ آور حالىدە آنىڭ مسلمانلغىن ساقلاپ يولنىدا دىنى و مدنى ۴۰ تارىخى خىدمىتى ئوستىنە آلغان طوكىودا محله اسلامىيە و ياپونىادا طورو - چى مسلمانلار اسىمىدەن صابر افندى جمىل و ذاكر افندى ايلمەتىلەرگە صدقە واجىبلارنى ملتىزنىڭ ايك كىرە كىلى اورنىنە صرف ايتولەرى اوچون صىمى تشكر بىان ايتوب آلارغە ملتىزنىڭ حاضىرگى و كىلەچەك بوونلارنىڭ ايزگى دىللارنىڭ اوتنەمىز . الله تبارك و تعالى آلارنىڭ سلامتە - ملك و طىنچلىقلارنى دوام ايتدروب بىخت و دولتەرن زىادە قىلسون و قىامتە - كە قدر آلارغە اشبو مفصل علم حال كىتابىن اوقوچىلارنىڭ ايزگى دىللارنىڭ ايرشدرسون . آمىن .

طوكىودا محله اسلامىيەنىڭ و ياپونىادا طوروچى مسلمانلار اتقانىنىڭ

رئىسى امام و مدرس محمد عبدالحى و ابدالشىخ عبىدالله قىربانعلى .

۱۹۳۳ سنە مىلادىيە ۵ سىنتەبر . طوكىو .

۱۳۵۲ سنە ھىجرىيە ۱۵ جمادى الاولى . طوكىو .

کیتوروب مؤمن کامل و مسام عامل اول .

سؤال - بزگه اینانوی و اشلاوی فرض اولغان اسلامنک بناسی نیچهدر ؟

جواب - بزگه اینانوی و اشلاوی فرض اولغان اسلامنک بناسی ییشدر .

س - آنلار قایسی لاردر ؟

ج - برنجیسی شهادت کلمه سیدر، ایکنچیسی هر کونده بیش وقتده بیش

نماز قیلماقدیر، اوچنچیسی یلده بر آی رمضان روزه سنی توتماقدیر، دورتنچیسی

بای اولغان آدملر یلده بر مرتبه مالینک زکاتنی بیرمه کدر ییشچیسی کوچی

یتکهن آدملر عمر زده بر مرتبه حج ایتمه کدر .

س - کلمه شهادت نه دیمه کدر ؟

ج - اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده و رسوله دیمه کدر .

اسلامنک اولگی زکفی بو کلمه شهادت اولوب بونک ایله اسلامه

کریلور .

تل ایله سویلمک و کوکلی ایله اینانماق و معناسنی یلمهک فرضدر .

س - اشهد ان لا اله الا الله نه دیمکدر ؟

ج - بن تام ایله نه یتوب کو گام ایله اوشانانم تحقیق بر الله تعالی دن باشقه

عبادت قیلورنه لایق و تیوشلی کسه بو قدر آنچق جمیع مخلوقاتنی یاراتقان

الله عظیم الشان باردر و بردر . ایدهشی و یاردمچیسی بو قدر دیمکدر .

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

اما بعد اير و خاتونلارغه بلوب او گر نمهك و موجيله عمل قيلماق تيوشلى

و فرص عين اولان علم؛ علم حالدر. اول اوزينه فرض اولان نه در و نه

طريقه مؤمن و مستقيم اولور و نه طريقه ديندن چينوب مشرك اولور و نه

طريقه اهل سنت و جماعت زمره سندن اولور و نه طريقه مؤمن و فاسق و

اهل بدعت فرقه سندن اولور هر عاقل و بالغ بولغان مؤمن و مؤمنه كه

بولارنى بلوب درست اعتقاد قىلو تيشلى دور. آندان صوڭ عملنك درست گلدن

و نيچك بوزولون بلوب خالص عمل قىلورغه تيشل دور. چونكه عمل

مقبول اولماق ايمان ايله اولور عمللر شريعت كه موافق و كتاب و سنة كه

مطابق بولسادا مقبول اولماز. ايمان درست اولمادقچه چونكه ايمان اصلدر

عمل فرعدر نيگزسز بنا طور مادبغى كى ايمان اولمادقچه عمل دخى مقبول

اولماز. ايمدى هر كشى كه لازمدر كه اولا ايمان و اسلامنى بلوب بالالارينه

و خاتونلارينه او گرهته. بس ايمدى كشى كه لازم اولان اول الله تبارك

و تعالىنى بلوب ايمان كيتوره و ايماننك ركنلرينى و صفتلارنى و شرطلارنى

و حكملارنى بلوب كتاب الله موافق و سنت رسول الله مطابق ايمان

س - و اشهد ان محمدا عبده ورسوله نه ديمكندر؟

ج - بن ينه تلم ايله نه يتوب كو گنم ايله اوشانامن محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم الله تعالى نك قولى و بندهلر كه دين او گره تمهك اوچون بهرلگه ن ايلچيسيدر .

س - بو كلمه شهادتنه نه يتوب اوشاندقدان صو گره نه اشله مهك فرضدر؟

ج - يش وقت نماز قيلماق، و رمضان روزه سي، و حج، و زكاته. بو دورت شى الله تعالى نك امرى اولديغنه اينانوب بونلارى وقتنده قيلماق فرض اولور .

س - بر كشى اسلامك بناسى بولغان شول يش شيدن برسينه اوشانماسه يا ايسه شك ايتسه نه اولور؟

ج - بر كشى اسلامك بناسى بولغان شول يش شيدن برسينه اينانماسا يا ايسه شك ايتسه اول كشى ديندن چنوب، مسلمان صانالماز. مسلمان اولغان كشى كه شول يش شى الله تعالى نك امرى اولديغنه شكسز اينانماق لازمدر .

س - بر كشى نماز او قوما سا، روزه طوما سا، باي اولوب كوچى يتوب حج قيلماسه و زكات و ير مه سه نه اولور؟

ج - بر كشى عاقل و بالغ اولدقدان صو گره اير اولسون، خاتون اولسون نماز، روزه، زكات، حج بونلارى اشله مه سه يا ايسه بعضيسنى اشله ب بعضيسنى

اشله مه سه اما فرض اولديغنه اينانسه اول كشيگه شرعا مسلمان ديب ايتلور .

لكن الله تعالى نك قوشقاني طوماغان اوچون يك قاتي عذابه تيپ و شلي

اولور. اگر؛ الله تعالى نك امر اولديغنه شك ايدوب اشله مه سه اول كشى كه مسلمان ديب ايتلمه ز. آنك ئوچون شك ايله ايمان اولماز .

س - الله تعالى حضرتلهرى آدمهلر دهن ايك اول كنى ياراتدى؟

ج - الله تعالى حضرتلهرى آدمهلر دهن ايك اول آدم عليه السلامنى طوفراق - دان ياراتدى، و آنامز حواني آدم عليه السلامك صول قابورغا سندان ياراتدى، آدم عليه السلامك خاتونى ايدى بو سبيدهن آدم عليه السلام همه آدمهلر نك اتاسى و حضرت حواده آناسيدر .

س - آدم عليه السلام و حوا آنامز اولده قايدا ايديله ر؟

ج - آدم عليه السلام و حوا آنامز اولده جنتده ايديله ر. الله تعالى حضرت - لهرى فرشتهلهر كه آدم عليه السلامك سجده ايتكز ديب امر ايتدى، فرشتهلهر بارچاسى سجده ايديله ر. شيطان عليه اللغه سجده ايتمه دى .

س - شيطان عليه اللغه آدم عليه السلامك نى اوچون سجده ايتمه دى؟

ج - شيطان تكبرلك ايتوب سجده ايتمه دى. «مين اوتدان ياراتلدم آدم طوبراقدان ياراتلدى، اوت طوبراقتى كويدره، مين آدمدهن آرتق» ديب سجده قيلمادى، آنلاره دشمان اولدى .

س - الله تعالى دهن باشقنه سجده ايتمهك درستى؟

ج - الله تعالى دهن غيريگه سجده ايتمهك درست تو گلدر .

س - الله تعالى دهن غیریکه سجده درست بولماغاچ فرشتهلەر نیچون سجده ایتدیلهر، شیطان نی اوچون ملعون اولدی ؟

ج - آدم علیه السلامکه فرشتهلهرنک سجده قیلماقلاری باشلارین پیرکه قویما نیچه اولوغلاماق و بو کولمه کدهن عبارت ایدی، دخیده سجده بولای قاراغانده آدم علیه السلامکه کبک اولسه ده اصلده الله تعالیکه ایدی . الله تعالی آدم علیه السلام که سجده ایتوکنز دیب امر ایتدی . فرشتهلهرنک سجده سی شول الله تعالیکنک امرینی قیلماق اولدی و شیطاننک سجده قیلما . غانغی الله تعالیکنک امرینه قارشولق قیلغانلقدن ملعون اولدی . نماز اووقوغان وتده سجده مز کعبه'للهغه قارشوی اولوب عبادت و طاعتز الله تعالیکیکه اولدیغی کبی .

س - الله تعالی حضرتلهری آدم علیه السلامنی و حوا آنامزنی جنتمدهن نه سبب ایله جفاردی ؟

ج - الله تعالیکنک آشاماکنز دیگهن یمشندن آغاچدهن آشادقلاری اوچون جفاردی .

س - آدم علیه السلام ایله آنامز حوا الله تعالی قوشماغان آغاچنک یمشندن نی اوچون آشادیلار ؟

ج - شیطان علیه اللعنه الله تعالیکنک اسمی ایله آنت ایتوب، اگر سز الله تعالی

آشاماکنز دیگهن آغاچدان آشاساکنز جتده منگو قالورسز دیب، آلداب آشاندی . آنلارده الله تعالیکنک اسمی ایله آنت ایتکهچ ایناندیلار . الله تعالی شیطانفه لعنت ایتوب قودی و مگنو رحمتندن یراق قیلدی . آدم علیه السلامنی یر یوزینه سرندیب طاوینه و حوا آنامزنی جده که ایندیردی . س - آدم علیه السلام و حوا آنامز یر یوزنده نیشله دیلهر ؟

ج - آنلار شیطان عایه اللعنه نك سوزینه آلدانوب الله تعالی نك طیفان اشینه قارشولق ایتدکلهری اوچون الله تعالی دهن قورقوب و یالنوب نیچه یلار یر یوزنده قانی به شلهر آغزوب یغلادیلار .

س - سوکره الله تعالی آنلاره نی امر ایتدی ؟

ج - الله تعالی آدم علیه السلامکه، اگر توبه ایتمه سه کنز سزنی عفو ایتمه م بارلقامام دیدی . آنلارده یغمه یریمز محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمنی شفاعتی طوتوب مغفرت ایتدیلهر . الله تعالی آنلارنک خطالارینی عفو ایتوب آنلارا بالالار یردی . یر یوزنده اولغان بارچا آدمهر آدم علیه السلام . نك و حوا آنامز نك ذریتندن کیلمه شلهردر .

س - دنیا و آخرت اوچون تدرشلی اولغان الله تعالی نك امرینی (قوشماقنی) و نهینی (طیماقنی) آدم بالالارینه کم بلدردی ؟

ج - الله تعالی حضرتلهری آدم علیه السلامنک بالالارنکدان بعضیله رینه

پيغمبرلك يېزوب آنلاره جبرائيل عليه السلام كېلوب خبر يېزوب پيغمبر -
لهرده امتلهرينه بلدرديلهر .

س - پيغمبر نه ديمه كدر ؟

ج - پيغمبر ديمهك الله تعالى طرفندين جبرائيل عليه السلام واسطهسى ايله
دين و خبر كيتروچى يعنى آدملەرگه الله تعالى نك امرينى و نهيدنى بلدررگه
قوشلغان كيمسه ديمه كدر. پيغمبرلەرگه رسول و نبى ديب نه يتلور.

س - آدم عليه السلام ايله بزم پيغمبريمز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم
آراسنده نه قدر پيغمبر كېلمشدر ؟

ج - كوب پيغمبرلەر كېلمشدر . آنلارنك صانى الله تعالى بلور. بىر روايتده
يوز يگرمى دورت مئك و ايكنچى روايتده ايكى يوز يگرمى دورت مئك
پيغمبر كېلمشدر ديلهره. بىر كيمسه پيغمبرلهردهن بىرىنى انكار ايتسه يعنى
پيغمبر توكل ديسه مسلمان اولماز.

س - بو پيغمبرلهرنك اچنده بزمگه بلوى واجب اولغانلارى نيچه پيغمدر ؟

ج - قرآن كريمده اسم شريفلهرى ذكر اولنغان يگرمى سيگم پيغمبردر كه
شونلاردور: آدم، ادريس، نوح، هود، صالح، ابراهيم، اسحق، اسمعيل،
يعقوب، يوسف، شعيب، لوط، يحيى، زكريا، موسى، هارون، داود،
سليمان، الياس، اليسع، ذوالكفل، ايوب، يونس، عزيز، لقمان،

ذوالقرنين، عيسى، بزم پيغمبريمز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم عليهم السلامدر.
س - پيغمبرلهرنك اولى كدر ؟

ج - پيغمبرلهرنك اولى حضرت آدم عليه السلامدر .

س - پيغمبرلهرنك آخري كدر ؟

ج - پيغمبرلهرنك آخري بزم پيغمبريمز محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه
وسلمدر. قرآن كريم آگدا ايوب شريعتى قيامتكه قدر طرور آندان
صوگره پيغمبر كېلميه چه كدر .

س - بزم پيغمبريمز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم آخري پيغمبر اولديغنه
دليل نه در ؟

ج - حق تعالى كلام شريفنده استعبد بالله (ما كان محمد ابا احد من
رجالكم ولكن رسول الله وخاتم النبيين قول شريفيدر. آيتنك معنای

شريفى: محمد عليه السلام سزنىك ايرلهر كزدهن برسنىك آتاسى اولمادى
بلهكه الله نك پيغمبرى رسولى و پيغمبرلهرنى تو كه تكوچى يعنى آخريغيسى
اولدى .

تفصيل ايمان .

س - ربك كدر ؟

ج - ربم جميع عالمهرنى ياراتقان الله عظيم الشاندر . دليل استعبد بالله

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) (وَاللَّهُمَّ إِلَهَ وَاحِدٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) قول شریفیدر. آیتک معنای شریفی: جمیع حمد الله تعالی که در اول الله تعالی جمیع عالمی تریه قیلغوجیدر. و سزنگ الله تزی بر الله در، الله دن باشقه الله یوق، منگی اول بر الله غنه دنیاده بارچه مخلوق لارغه رحمت قیلغوجی آخرتده مؤمنلر که .

س - دینک نه دیندر؟

ج - دینم اسلامدر. دلیلم (ان الدین عند الله الاسلام) قول شریفیدر. آیتک معنای شریفی خدا قاشنده حق بولغان دین اسلام دینیدر.

س - پیغمبرک کمدر؟

ج - پیغمبرم حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم در. دلیلم: (محمد رسول الله) قول شریفیدر. آیتک معنای شریفی: محمد علیه السلام الله تعالی نیک رسولیدر .

س - کمنک امتده نسک؟

ج - آخر زمان پیغمبری محمد علیه السلامک امتده نمن. دلیلم: (استعیند بالله کنتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر و تؤمنون بالله) قول شریفیدر. آیتک معنای شریفی:

ای امت محمد سزله هر بر امتله ردهن خیرلی اولدیگز. حضرت آدم علیه السلام ردهن بو وقتغه قدر بولغان امتله ردهن خیرلی و آرتق سز . امر بالمعرف (یخشیلقغه قوشو) و نهی عن المنکر (بوزقلق ردهن طیو) ایدوب بر بریکزه نصیحت ایز گواک طرفینه دلالت ایدرسز و کفر و شرک ردهن منع ایدرسز و ده خی سزله ر الله تعالی که ایمان کیتروب شول ایمان اوزهرینه طرورسز شول سپیدن امتک ایدگوسی سز اولدیگز .

س - کمنک امتدهن سین دیمه ک نه دیمه کدر؟

ج - پیغمبرک کم؟ قیسی پیغمبرنق قومندهن سین دیمه کدر .

س - قیسی ملتدهن سین؟

ج - ملت اسلام و ملت رسول الله دنم دلیلم: (استعیند بالله : ملت ابيکم ابراهیم هو سماکم المسالمین من قبل و فی هذا) قول شریفیدر. آیتک معنای شریفی: الله تعالی سزنگ دینگزده و سعت بیردی آناکز ابراهیم علیه السلام ملتنه ویزدیکی وسعت کسبی اول الله تعالی سزی قرآندهن اول کوندیردیکی کتابلارندا هم بو قرآنده مسلمین تسمیه ایتدی .

س - کتابک قیس کتابدر؟

ج - کتابم قرآن کریمدر که حق تعالی کلام شریفی اولوب بزم پیغمبریه من محمد علیه السلام که اینمشدر. دلیلم: (استعیند بالله : االم ذلک ال)

کتاب لا ريب فيه) قول شريفدر . آيتنك معنای شريفی: اوشبو-و شول
کتاب کاملدرکه آنک الله تعالی عندندن ایدوکنده شک یوقدر .

س - قرآن کریم نیچوک اینگن ؟

ج - جبرائیل علیه السلام الله تعالینک قوشوی ایله پیغمبریمزگه آدم صورتده
کیلوب، یازوسز آغزدان اوقومش هم اوقوتمشدر. پیغمبریمزده یازوچیلارینه
اوقوب آنلارده یازغانلار .

س - قرآن کریم نه قدر وقتده اینوب تمام اولغان ؟

ج - قرآن کریم آیت، آیت، سوره، سوره یکریمی اوج یلده اینوب تمام
اولغان .

س - قرآن کریمی قولمزده بولدیغی روشچه بریره کم ترتیب ایتکهن ؟

ج - قرآن کریمی قولمزده بولدیغی ترتیبچه حضرت عثمان رضی الله عنه
افدیمز جمع ایتکهن .

س - قرآن کریمده نیلهر بیان اولغان ؟

ج - قرآن کریمده الله تعالی نیک قوشقان و طیغانلاری، اوتکهن پیغمبرلر .
نیک حالهزی، دین و عبادتلهزی؛ اول عبادتلهرنیک صحت و فسادی؛ جنت
و جهنم؛ ثواب و عذاب؛ دنیا و آخرتده قوتیلماق و هلاک اولماق یوللاری
اولده بولغانلارنیک و کبله چه کده بولاچاقلارنیک احوالی بیان قیلغاندر .

شرافتی بولغان حکملهری قیامتکه چاقلی قالغوچیدر .

س - کمنک ذریتندن سین ؟

ج - آدم علیه السلام ذریتندنمن دلیلم: استعیذ بالله (و اذ اخذ ربك
من ابني آدم من ظهورهم ذريتهم و اشهدهم على انفسهم الست بربكم
قلو بلى) قول شريفدر. آيتنك معنای شريفی: شول وقتنی ذکر ایت الله
تعالی دیلدیکی کیفیت اوزره آدم علیه السلام نیک آرقاسنی مسح ایدوب ذریت-
لهزنی بری برلهرنیک صندان دنیاده بالالارنیک آنلاردان طوغماق ترتیبی
اوزره ذریتندن چیغاردی و آنلاری بری برلهرینه اشهاد ایتدی و دیدیکه:
بن سزنی ربکیز تو گلمن؟ دیدیلهرکه بلی ربمز سین، نفسلهربمز اوزره
شاهد اولدق .

س - کمنک ذریتندن سین دیمهک نه دیمه کدر ؟

ج - کمنک ذریتندن سین دیمهک کمنک بالالارندان کیلدیگ اصلک نلسک
کمدن دیمه کدر .

س - قبلهک قايسى طرفدر ؟

ج - قبله کعبه شريفدر. دلیلم: استعیذ بالله (قول وجهك شطر المسجد
الحرام) قول شريفدر. آيتنك معنای شريفی: قاچانکه نماز قیلاسک یوزگ-
نی مسجد حرامه و جانپنه یونالدرگیل .

س - مذهب نه ديمه كدر ؟

ج - مذهب ديمه ك، مجتهد افنديله ريمز نك كورسه تديكي يول ديمه كدر .

س - مذهب نديچه تورليدر ؟

ج - مذهب ايكي تورليدر: برسي دين و اعتقاد، مذهبيدر كه الله تعالى

حضرتله رينك بر اكيته و صفات و افعالنه و پيغمبرلره و باشقنه اينسانوي

تيوشلي اولمان شيله ر كه نيچوك تصديق تيوشلي و نه يولده اينانورغه تيوشلي

شونى بيان ايدر. و ايكنچيسى عمل و عبادت، مذهبيدر كه الله تعالى حضرت -

لهرينه نيچوك عبادت ايتهر گه كيره ك و دنيا اوچون نيندى عمل قيلسه ك

درست، نيندى عمل قيلسه ك درست تو گل شونى بيان ايدر .

س - مجتهد نه ديمه كدر ؟

ج - مجتهد ديمه ك اوزينك اعتقادي ايله يعنى اوزينك عام ورايى ايله

قرآندن و حديث شريفندن حكم چيغاروجى ديمه كدر .

س - آنلار كمله ردر ؟

ج - آنلار صحابه كرام افنديله ريمز، و امام اعظم، امام مالك، امام شافعى،

امام احمد جنبلى، امام محمد، امام ابو يوسف، امام ابو منصور ماتردى،

امام او الحسن الاشعري و باشقنه بولار كى عالمه ردر. بو حرمتلو عالمه ر

قرآن كريمندن و حديث شريفندن معنى استخراج ايدوب دين و عبادتده

اسلام ملتبه قوتلماق و سلامتاك يوللارنى كورسه تمشله ردر .

س - اعتقاد نه ديمه كدر ؟

ج - اعتقاد بر حكمه گه كوكل باغلاب كوكل ايله نعتوب اينانماق

ديمه كدر .

س - اعتقادده مذهبك قايسى مذهبيدر ؟

ج - اعتقادده مذهب اهل سنت والجماعة، مذهبيدر . يعنى پيغمبريمز عام

و پيغمبريمز عام صحابه لهرى و آنلاره اهر گوجيله ر قايسى اعتقاد اوزره

اولديلار ايسه مينده اول اعتقادده .

س - بو اهل سنت والجماعت مذهبنك امامى نديچه ر ؟

ج - ايكيدير: برسى ابو منصور ماتريدى حضرتله رينك، مذهبيدر كه: حنفى

مذهبنده بولغانلارنك اعتقادده اماملارى بو ذاتدر. و ايكنچيسى

ابو الحسن الاشعري حضرتله رينك، مذهبيدر كه: شافعى، مالكى، حنبلى

مذهبنده بولغانلارنك اعتقادده، مذهبله رينك اماملارى بو ايكى ذات

اجتهادلارى اوزره عام عقائده باغلانمش اولغان عام كلامنك بعض مسئله -

لهرنده اختلاف ايتكهن اولسالارده، مذهبله رى اهل سنت طريقتى اوزره

اولوب حقدر .

س - اعتقادده اهل سنت و الجماعة مذهپنه باشقنه مذهبله ر بارميدر ؟

ج - بوتەن باشقە يېمەش ايىكى مەزەب باردى؛ اول مەزەبلەر باطلدەر؛ آنالار اهل سنت يولندان چىغوب ضاللىتىكى توشىكىلەرنىڭ مەزەبىدەر .

س - عمل و عبادتە مەزەب نىچەدەر ؟

ج - عمل و عبادتە مەزەب دورتدەر . اولى امام اعظم، ايىكىچى امام مالك، اوچىنچى امام شافعى، دورتىنچى امام احمد خىلىدەر .

س - بو اماملار اعتقادە نىچوك درلەر ؟

ج - بو اماملار اعتقادە جەملەسى اهل سنت والجماعتدەر . يعنى ايمان واعتقادە، نماز، روزە، حج، زكوة و باشقە فرضلارنىڭ جەملەسىدە تەققىدەر . لەر . اما عبادات و معاملاتە بەض مەسئەلەردە اوزلەرىنىڭ اجتەمادلەرى بويىچە اختلاف ايتەشەردەر . بو اختلافلارى اهل اسلامە رحمتدەر . اگر اجتەمادلەرنە خىلا ايتىكەن اولسەلار الله تعالى خىلالارىنى عفو ايتەشدر .

ھەر كىم قايسى مەزەبە بولسە شىكىز آگا ايرىب امامنىڭ كورسە تىكىسى يول ايلە عمل و عبادت ايتەك تىوشدەر .

س - سىن كىمىڭ مەزەبىدەن سىن بو مەزەبلەرنىڭ قايسىسى ايلە عمل تىوشدەر ؟

ج - بو دورت مەزەبىڭ قايسىسى ايلە عمل قىلسەدە درستدەر . (يعنى باشقە بو مەزەبلەرنىڭ قايسىسى سىنە كرسەدە درستدەر . اما بىر امامنىڭ مەزەبىنە كىرگەچ

بىر مەسئەدە شول امامنىڭ سوزى ايلە ، ايىكىچى مەسئەدە ايىكىنچى سىننىڭ سوزى ايلە عمل قىلماس شول اوزىنىڭ امامنىڭ سوزى ايلە كىنە عمل قىلور) لىكىن سىن امام اعظم خىلەرلەرنىڭ مەزەبىدەن آنىڭ قرآندەن و خىدىت شىرىفەن چىنارغان مەسئەلەرىنى قبول ايتىدەر و آنىڭ سوزى ايلە عملەسىنى اختيار ايتىدەر .

س - خىدىت شىرىف نە دىمە كىدەر ؟

ج - خىدىت شىرىف پىغمبەرىمىز عليه السلامنىڭ مبارك تىلى ايلە قوشىدىغى و تىدىغى سوزلەرىدەر .

س - كىشىگە ايمان مەسئەلەرىنى اوگرەنمەك نە زمان فرض اولور ؟

ج - اعتقادە مەزەبىزنىڭ امامى ابو منصور ماترىدى خىلەرلەرى قاشىندە ايماننىڭ فرض اولماق شىرىقى عقل مەمىزدەر . بالغ بولماق شىرىق توگىدەر . لىكىن ابو الحسن الاشعرى قاشىندە عاقل و بالغ بولماق شىرىدەر .

س - عقل مەمىز نە دىمە كىدەر ؟

ج - عقل مەمىز دىمەك فايدا بلەن ضررىنى، يىخشى ايلە يامانىسى آيرورلىق ھىجەدە اولغان عقل دىمە كىدەر .

س - بالغ بولماق نىچىك اولور ؟

ج - بىر كىشى بولسە توشىلەنمەك و بىر خاتوننى بىر كىشى قىلماق ايلە بالغ

اولور، اگر بو صفتلار بولماسه اون بئش يەشده بالغ اولور، قىز اولسه حبض كورمەك احتلام اولماق، يوكلى ارلماق ايله اگر بو صفتلار طالماسه بۇده اون بئش يەشده بالغ اولور .

س - بونلار بالغ ارلاق ديسه لەر نيچه يەشدهن اينانورغە يارى ؟

ج - اير كشى گە اون ايكيدهن، قزغە طوغزدان، موندان كيمده اينانلماز .

س - دين نه ديمە كدر ؟

ج - بز گە اينانوى تيوشلى بولغان الله تعالى نك امرلەرینه ديرلەر .

س - ايمان و اسلام نه ديمە كدر ؟

ج - ايمان و اسلام ايكيسى بردر . رسول الله افنديمزنك حقي تعالى حضرتلهرندهن كيتوردىكى شيله ره كوكل ايله اينانوب تل ايله اقرار ايت - مه كدر . شريعتده آلتى شيگه اينانوب تصديق ايتو گه نه يتورلەر : يعنى آمنت بالله آخرينه قدر اوقوب اينانماق و معالهريني بلمه كدر .

س - ايمان و اسلام ايكيسى بر اولديغى نه دن معلومدر ؟

ج - شريعتده ايمانى بولغان كسه گه مسلمان ديب نه يتلگه ن شيكلى مسلمان بولغان كسه گه ده مؤمن ديب نه يتلور .

س - شريعت ديب نيگه نه يتورلەر ؟

ج - بز گە اشئوى تيوشلى بولغان الله تعالى نك امرينه نه يتورلەر .

س - ايماننك ركنى نيچه در ؟

ج - ايماننك ركنى ايكي در: اقرار باللسان يعنى تل بله ن نه يتو و تصديق بالجان يعنى كوكل ايله اينانودر . بونلارنك شرطلاريدە ايكي در . كوكلنك شرطى شك بولماسقه كبره ك؛ تاملنك شرطى نى نه يتكە نون آيرماق و بلمه كدر . يالگز تلى ايله سويله ب كوكللى ايله اينانماسه مسلمان اولماس .

س - ايماننك شرعا مقبول و صحيح اولمانيك شرطلارى نيچه در ؟

ج - ايماننك شرعا مقبول و صحيح اولماقينيك شرطلارى آلتى در .

س - برنجيسى نه در ؟

ج - برنجيسى ايمان اوزره دوام و ثباتدر، زيرا بر آدم ايماننده دوام و ثبات نيت ايتمه يوب بر مدت صوگره كفر اختيار قيلوغه نيت ايلسه حاضر - كى حالده مسلمان تو گلدر . ايماننه اعتبار اولنماس .

س - ايكنچى شرطى نه در ؟

ج - ايكنچيسى: مؤمن اولغان كسه ايمان مسئلهلهرنده شكسزلك ايله حكم ايتو ك يعنى ايمان مسئلهلهرينك برنده شك شبهه ايدرسه ايمانى صحيح نو گلدر .

س - اوچنچى شرطى نه در ؟

ج - اوچنچى شرطى: اعتقادى اهل سنت و الجماعة مذهبنده اولغان

علمالہرنک اعتقادینہ موافق اولماقدر۔ زیرا بر مؤمن اعتقادینی اہل سنت اعتقادینہ توغری کیترمہسہ حق مذہبدن چیغاره، اگر کفر دائرہسنہ کرسہ کافر اولور۔

س - دورتنچی شرطی نہدر؟

ج - دورتنچی شرطی: آدم اللہ تعالیدن قورقو ایله امید ایتو آراسندہ اولماقدر۔ آنک اوچون اللہ تعالیدن قورقو، اناق و رحمتندن امید کیمسہ ککفردر۔ مثلا بر آدم دینک ترہ کی بولغان نماز قیلماز و باشقہ فرضلارنی و واجبلارنی اصلا عقلینہ کیترمہس گناه کبائر اولغان زنا و حرام اشلہری اشلہر توبہ ایتہکی و اللہدان قورقونی فکرینہ کیترمہس ایسہ آنلارہ اینانماغان کبیدرہ آگسا مسلمان دیلمہز۔

س - ییشنچی شرطی نہدر؟

ج - ییشنچی شرطی جان بوغازغہ کیلمہزدن اول ایمان اولماقدر۔ زیرا جان بوغازغہ کیلدکدن صوگرہ ایمان صحیح اولماس۔

س - آلتنچی شرطی نہدر؟

ج - آلتنچی شرطی: قویاش، قویاش بایوشندان طوغمزدان اول ایمان اولماقدر۔ زیرا قویاش بایودقی یردن طوغدندان صوگرہ ایمان و توبہ قبول اولنماس۔

س - ایمان نیچہ تورلیدر؟

ج - ایمان ایکی تورلی اولوب، بری ایمان تحقیقی و ایکنچیسی ایمان استدلالی درکہ بلکہ فرض اولوب آنسی اوگرہ نمہدیکی اوچون عذابقما لایق اولور۔

س - ایمان استدلالی نہ دیلمہ کدر؟

ج - ایمان استدلالی شول بولور ایمانک دلیل و اثباتہ کوچی توب دلیل اللہ کیتورگن ایماندر۔ بویله کیمسہلہرنک ایمانی قوتلی اولوب حق مؤمن در۔

س - ایمان تحقیقی نہ دیلمہ کدر؟

ج - ایمان تحقیقی دیلمہ: کوکلده اعتقادی تام اولوب و مؤمن بہ نرسہلہرنی کوزی برلہ کورہ بو ایمانی ایمان انبیا و ملائک دیرلہر۔

س - ایمانک دلیلی نیچہدر؟

ج - ایمانک دلیلی ایکی اولوب، بری دلیل عقلی و ایکنچیسی دلیل نقلیدر۔

س - عقل ایله دلیل نیچوک اولور؟

ج - عقل ایله دلیل: آدم بوکائاتی تفکر ایتہرگہ تیوشلی نتکم اللہ تعالیٰ حضرتلہری کلام شریفندہ استعید بالله (قُلِ انظُرُوا مَا ذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) بیورماقدر۔ یعنی ای رسولم آدملہرہ سویله کہ قاراگز کوکلہرگہ

و یرلەردە اولغان شیلەرگە و اول شیلەرنی کوردوب اول شیلەرنی یاراتقوچی
اللهنڭ وارلغی تصدیق و اقرار ایدیگزدی .

س - کائنات نیچە تورلیدر ؟

ج - بو کائنات ایکی تورلی اولوب برسی آیات آفاقیه (اوزندەن باشقەدە
اولغان علامتلەر) و ایکنجیسی آیات انفسیه (اوزندە اولغان علامتلەر) در .
آیات آفاقیه ایکی تورلی اولوب بری علویات و ایکنجیسی سفلیاتدر .

س - علویات نەلەردر ؟

ج - کوکلەر، و بونلارده اولغان شیلەردر : مثلاً آدم ایسابلەرگە تیوشلیگە
شول یدی قات کوکلەر برسی، برسی ئوستینه ترتیب اولنمش . هیچ برینڭ
تراکی، باوی و زنجیری اولمايوب کُنْ خطابي ايله اولندەن آخرينه قدر
شول روشچە اولوب اسکرەس و تیشلمەس و توزە توگە محتاج اولماس . دنیا
گوکنده کوندز قویاش و کیچە آی و یولدوزلار ايله زبنة تانمیش اولوب
قویاش ايله آینه هەر کون هەر کیچە طریق تعیین اولنوب بو یولدان چقماس
بر مینوت نظامسز آلفه آرتقە کیتمەسلەر . ییگرە کدە هولاردا بولولتلار
بورمە کی یاغمورلار یاوماغی کوك کوکرەمەك و یەشن یەشنەمەك و جیللەر
ایسمەك و یر سلیکنولەری کبی قورقنچلی و سونچلی شیلەری آدم ایسەبلەسە
بو عجایب شیلەرنڭ خالقی و صاحبی و چەلەمزنىڭ مریسی اولغان

الله تعالی حضرتلەرینڭ بارلغینه و برلگینه دلیل و شاهد اولوبلور .

س - سفلیات نەلەردر ؟

ج - سفلیات یعنی یدی قات یرلەر اچندە نیچە تورلی مخلوقات و عجبایب
شیلەر مثلاً : بو قدر آجی و تەملى بيوك صولار نیچە مەك يللاردان بییرلی
آقار بتمەس و دریالەردە قورولور دریالار طولماس و طاشیماس بونلار قایدان
کیلور و قایدان کیتەر کەسە بلەس . ییگرە کدە قش واتی کییلور اصلا -
بەشلك قالماس . ایك اول یاز کیلور اولمش آغاچ و ئولەنلەر تیریلوب هەر
بری تورلی توس و ایس و لذتلەر بیرووینە حسابسز عقل یتشمەس مخلوقلار
و هولارده تورلی، تورلی قوشلار و دریالارده و یر اوستندە نیچە تورلی
حیوانلار کندیلەرنی یاراتقان و رزقلارینی بییرگەن حضرت قادر قیوم اولان
وبمز نڭ کمال عظمتنه و قدرته دلیل و اثبات اولابلمەز می ؟

س - آیات انفسیه نە دیمە کدر ؟

ج - آیات انفسیه یعنی ایك اول آدم اوزنی تفکر ایتەرگە تیوشلی مثلاً :
ابتداسی طوبراقدان سوگرە آتالارنىڭ صابندەن آنالارڭ رحیمینه اینوب
سوگرە بر ابرگە خاتون تعیین اولنوب الله تعالی نڭ قدرتی ایلە دنیاغە
کیلور . آناسینا تەنى و تامرلاری آراسندان رزق ویرگوچی الله تعالی نڭ
امری ایلە سوت پیدا اولوب پەش بالا بونڭ ایلە تریلەنوب ئوسەر . صیلقی

حاله کیلوب سویله شور که حاضرک کورنه باشلار. سو گره آوزینه تش چغوب عقلی اولوب و نهرسه لرنی و کشیله رنی طانی باشلاب آتا آنا سینی طانیدماغه باشلار. سو گره فایدا و ضررنی سوینو، قورقونی بوب سو گره یگت اولوب ساچی و ساقالی نوسهر سو گره قارت اولوب تشهزی توشوب صاحله ری آغاروب، آرقالاری بو کره یوب، کوزله ری کورمه س و قولاقلاری ایشته مس اولوب آخری بو فنا دنیادان کیتهر.

منه آدم بونلاری ایسابله ب شول سویلنگه ن غریب و عجیب شیله ری یاراتماغه مخلوقاتده ن هیچ بر سینک کوچی بیکوچی اولما یا چاغی نقل و فکر ایدوب بونلاره هیچ بر و جهله اوخشاماغان بر یاراتقوچی و رزق بیر کوچی اولغان ربمز بار و بر اولوب بوندان غیری یاراتقوچی اولمادیغنی قلبا و لسانا تصدیق ایدر.

س - دلیل نقلی نهدر ؟

ج - دلیلی نقلی قرآن کرام و حدیث شریف ایله دلیل استمه کدر .

(فصل ایمانک صفاتلاری نه اولدیغی بیان اولنور)

س - صفات ایمان نیچه در ؟

ج - صفات ایمان آلتیدر (امنت بالله و ملائکتیه و کتبه و رساله

والیدوم الاخر وبالقدر خبیره و شره من الله تعالی) بونلاره ایمانک شرطلارینه ذات ایمان و اصل ایمان و مؤمن به دینلور. هر مسلمان ایر و مسلمان خاتونغه بو صفات ایمان اولغان آلتی شیئی اوقوماق؛ بلمه ز ایسه صوراب او گره نمهک و ایمانق فرضدر . اوقوماق بلمه ییم دیمهک عذر اولماز .

س - امنت بالله نه دیمه کدر ؟

ج - بن الله تعالی که ایناندم وارد و بردر ذاتده و صفاتندا ایبده شی و اوخشاشی بو قدر . کیمچک صفاتلاردان پاک اولوب کامل صفاتلار ایله صفا لانغوچیدر . جمله مخلوقاتی توقان وار ایدوب عبادتکه لایق و بوشلی آنچق اول ایدوکنه ایناندم دیمه کدر .

س - الله تعالی نک وارلغینه دلیل نهدر ؟

ج - (اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ) قول شریفیدر . آیتک معنای شریفی: الله تعالی نک وارلغنده هیچ شک وارمیدر بلکه دلیلنک کوبلگی و اول دلیلهر بارلغینه یک آچق دلالت ایتدیکی اوچون شک احتمالی بوتدر که اول الله تعالی یرنک و کوکنک حاقیدر .

س - الله تعالی نک برلغینه دلیل نهدر ؟

ج - (قل هو الله احد الله الصمد لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا

آحد) قول شریفیدر . آیتنک معنای شریفی : ئه يتكل (ای محمد)
الله تعالی بر گنه در ؛ اول کامل خواجهدر ؛ اول هیچ کمنی طوغدرمادی
و نوزیده هیچ کمدن طوغمادی ؛ هیچ کم آگنا تیگ تو گلددر .

س - الله تعالی ننگ ایکی اولمادیغنه دلیل نهدر ؟

ج - (لَوْ كَانَا فِيهِمَا إِلَهًا إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا) قول شریفیدر : آیتنک
معنای شریفی : اگرده کو کلهرده و ییرلهرده الله دان باشقه الله اولسه
ایدی، بونلار بوزولورلار و بر قرارده طورمازلار ایدی . بو بر قرارده
طورماغی الله تعالی بر اولوب ایکی اولمادیغنی بیان ایدر .

س - وملائکتته نه دیمه کدر ؟

ج - بن الله تعالی ننگ فرشتهلهری اولدیغنه ایناندم . آنلار آشامازلار و
اچمه زلهر . بر حالدهن بر حالگه کیده رلهر . آنلار بزنگ کبی گناه
ایدوب عاصی اولماسلار و هدر بری الله تعالی ننگ امرینه بوصوی نفوجیلارددر .

س - فرشتهلهرنک وارلغینه دلیل نهدر ؟

ج - الله تعالی ننگ (تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ) قول شریفیدر : آیتنک
معنای شریفی : اول قدر کچه سنده فرشتهلهر اینهر، روح اینهر . روحده
اختلاف کوب اولسهده اصح جبرائیل علیه السلامدر .

س - ملکلهرنک افضلی قایسیلارددر ؟

ج - جبرائیل و میکائیل و اسرافیل علیهم السلامدر .

س - و کتبه نه دیمه کدر ؟

ج - بن الله تعالی ننگ جبرائیل علیه السلام ایله پیغمبرلهرینه کوندرلمش
کتابلاری اولدیغنه ایناندم دیمه کدر .

س - جبرائیل علیه السلام ایله پیغمبرلهر گه کوندرلمش کتابلار نییچه
کتابددر ؟

ج - یوز صحیف ایله دورت الوع کتابددر . بونلارنک جمله سی حقدر و
راستدر .

س - دورت الوع کتابلارنک اسمی نه در ؟

ج - بری تورات، بری زبور، انجیل، و بری قرآن عظیم الشاندر .

س - بو دورت کتابلار قایسی پیغمبرلهره ویرلمشدر ؟

ج - تورات موسی علیه السلامگه، زبور داود علیه السلامگه، انجیل
عیسی علیه السلامگه و قرآن بزم پیغمبریمز محمد مصطفی صلی الله علیه
و سلمگه اینمشدر .

س - یوز صحیف قایسی پیغمبرلهره ویرلمشدر ؟

ج - اون صحیف آدم علیه السلامگه و ایلی صحیف شیث علیه السلامگه
و اوطز صحیف ادرس علیه السلامگه و اون صحیف ابراهیم علیه السلامگه

ویرلمشدر .

س - بو دورت کتابلارنك قایسیسی ایله عمل قیلماق تیشدر ؟

ج - قرآن کریم همه سندن صوڭ ایئوب اولگیله رنك حکمله رینی نسخ ایتمش اولدیغندان آنچق قرآن کریم ایله عمل تیشلی اولوب حکمی قیامتکه قدر طور اچا قدر .

س - ورسله نه دیمه کدر ؟

ج - الله تعالی امرینی قلالرینه ایرشدرمهك اوچون پیغمبرلری اولدیغنه اول پیغمبرلر جملهسی یالغان سویله ودهن خیانتلیك ایتودهن الوغ و کچوک گناهلاردان پاك اولدیغنه ایناندم دیمه کدر . آدم علیه السلام ایله بزم پیغمبریمز نك آراسنده نی قدر پیغمبرلر کیلمش ایسه جملهسی حقدر دییب ایناندم .

س - پیغمبرلر حقیقه بزلره نیچه اعتقاد ایتمهك تیشدر ؟

ج - پیغمبرده بولماقی لازم و ادب بولغان صفاتلار؛ درست و طوغیری سوزلی اولماق و اشانچلی اولماق و الله تعالی نك امرینی و نهینی ایتلرگه ایرشدرمهك و هر بری زماننك ایت عقللیسی و زیرا کلمکده ایتک کاملی و نسب و حسبده قدح و مذمتدن و قلت مره تدن و حذام و برص کبی اسباب نفرتهن سلامت بولماقلاری کندک آنلارنك خسیس اش ایله

شغله نمه کله ری و پیغمبر بولماسدان اول دخی بر صولو شرك اعتقادی اوزره بولنماقلاری اصلا واقع اولمادیغنی کبی عقلاده درست تو گلددر و الوغ گناهدهن آدمله رنی نفرته ندره تورغان کچکنه گناهدهن دخی پاك و معصوم ایدکله ری قیطیدر و جائز اولان صفتلار آشماق و اچمهك و کیم کیمهك و خسته اولماق و دنیا لارینی دکشد رمهك و خاتونلار نکاح لانا مق والحا صل - اجت بشره یده و دنیا امرله رنده باشقه آدمله ره مشارکتله ری جائز اولور . پیغمبرلر جملهسی ایرله ردهن اولمشدر . خاتونلاردان پیغمبرلر اولماشدر .

س - والیوم الاخر نه دیمه کدر ؟

ج - هر کشی تولد کدهن صوڭره یته ترلوب جمع اولنه چاغینه؛ منکر و نکر آدی فرشته لهر قبرده ربمزدن و پیغمبریمزدن و دینمزدن جنت و جهنم حق اولرقلارینه هر کشینک دنیا ده اشله دیکی یخشی و یمان اشلره . نث دفته ری اوقیلوب حساب اولاچاغینه و جهنم اوستنده گی صراط کوپرنه . دهن کیچلوب جنت اهلی جنتکه و جهنم اهلی جهنمگه کره چه گینه یمان ایله کیتکن کشی نیتدر فاسق ایسه ده گناهی مقدار نیچه عذاب اولوب کنه جنات عالییه نه کره چه ککه ایناندم دیمه کدر .

س - قیامت کونیه دلیل ندر ؟

ج - (وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَإِنَّ اللَّهَ يُبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ)
 قول شریفیدر . آیتنک معنای شریفی : قیامت کونی کیله چه کدر عقلی و
 ذهنی اولنگان آدم قاشنده آنک حقیقتنیده شک یوقدر . و اول الله تعالی
 قبرله رده گی اولو کله ری بعث ایدر .

س - و بالتقدر خیره و شره من الله تعالی نه دیمه کدر ؟

ج - خیر و شر الله تعالی دهن اولدیغنه و قول اوزینک اراده جزئیده سنی
 یعنی کیچکنه تلامه کنی تلادیکی طرفه صرف ایتدیکنه صو گره الله تعالی
 دیله رسه کندی قدرتی ایله خلق ایتدیکنه و قول اداره سنی ایدگولک گه
 صرف ایتسه ثواب بولوب و یاوزلقغه صرف ایتسه عذابته تیوشلی اولوب
 ایدگولک و یاوزلق الله تعالی نك تقدیری و تلامه کی ایله اولدیغنه ایناندم
 دیمه کدر .

فصل اهل السنة و الجماعة مذهبچه الله عظیم الشان نك

صفاتلارینک یانی .

س - الله تعالی نی نیچوک بلورسین ؟

ج - کمال صفاتلار ایله بلورم ذاتی بلهک ممکن تو گلددر و ایسابله مهک
 دخی درست اولما بوب - قلمغه کیلگن جمله خیالاندهن پاک و منزهدر .

س - الله تعالی حقنده بزلهز که بلووی واحب اولنگان صفاتلار نیچه در ؟
 ج - اعتقادده مذهبمزنک امامی ابو منصور ماتریدی حضرتله رینسک قاشنده
 بکرمی ایکی صفاتدر .

س - آنلار قایسی لاردر ؟

ج - برسی صفات ذاتیه و بیشی صفات سلبیه و سکزی صفات ثبوتیه و
 سکزی مغنویه در .

س - صفات ذاتیه نه در ؟

ج - صفات ذاتیه وجوددر . معناسی الله تعالی واردر وار اولماقی اوز
 اوزینه در . وارلسنی باشقه دان تو گلددر . آنک اوچون الله تعالی کشیده ن
 طوغمادی و کشی نی طوغدرمادی طوغمادان و طوغدرمادان پاکدر واردر
 بوق اولماقی ممکن تو گلددر . نقلا دلیل الله تعالی نك (اِنِّی اَنَا اللهُ) قول
 شریفیدر . معناسی : درستلکده مین الله من بارمن .

س - صفات سلبیه نه در ؟

ج - قدم - بقا - مخالفة للحوادث - قیام بنفسه - وحدانية در .
 بو صفاتلار فهومله ری اعتباری ایله سب اولدقلارنلاندان صفات سلبیه دهن
 سانالمشلا در . قدم - لا اولله ، بقا - لا آخرله ، مخالفة للحوادث - لا
 یسب - شیء ، وحدانیت - لا شریک له معانیده در .

س - الله تعالى نك قدم صفتك معناسی ندر ؟

ج - الله تعالى نك وارلغنگ اولی یوق. الله تعالى قدیمدر بو کائنات اولده یوق ایدی. جمهاسنی سو گردهن یاراتدی. اگر الله تعالى نك وارلغنگنگ اولی اولسه ایدی آنادان طوغمش یا ایسه آنی یاراتوچی اولماق لازم کیلور ایدی الله تعالى اوزی یاراتوچیدر آنادان طوغماقدان منزهدر وارلغنگنگ اولی یوقدر .

س - الله تعالى نك بقا صفاتك معناسی ندر ؟

ج - الله تعالى نك وارلغنگنگ صوکی یوقدر. یعنی وارلغی ایدیدر. یوق اولماق ممکن تو گلددر . یعنی الله تعالى باقیدر نقلا دلیل (هو الاول والاخیر وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ) قول شریفیدر. آیتك معناسی شریفی : اول الله تعالى باشقه موجودات اوزره سابقدر و اول موجوداتك فناستندن سو گره باقیدر . دلایلهرنگ کوبلگی ایله وجودی ظاهردر و حقیقت ذاتی باطندر . آتک کنهنه عقلا ریتشمهس و اول هر نهرسه نك باطنه عالمدر .

س - الله تعالى نك مخلقة للحوادث صفاتك معناسی ندر ؟

ج - الله تعالى مخلوقاته مخالفدر . ذات الوهیتی و صفات جلیلهلری واسما شریفه لری مخلوقاتندن هیچ شیگه اوخشاماس و مخلوقلاردان دخی هیچ بر شی بونلاره اوخشاماس. نقلا دلیل (لَیْسَ كَمِثْلِهِ شَیْءٌ) قول شریفیدر .

در. آیتك معناسی شریفی: آنك اوخشاشی شی یوقدر که آتک مزاج و مناسب اولا .

س - الله عظیم الشانك قیام بنفسه صفتك معناسی ندر ؟

ج - الله تعالى اوزینگ ذاتی ایله قائمدر . هیچ شیگه محتاج تو گلددر . اوروننه و طرفقه محتاج تو گلددر . یعنی آله و آرتده او گنده و صولده پرده و کوکده تو گلددر . زیرا اوروندان منزهدر اورون یوق وقتده اول بار ایدی . و هیچ بر شیگه محتاج تو گلددر . عالم آتک محتاجدر .

نقلا دلیل (وَاللّٰهُ الْعَمَلِیُّ وَالنَّهْمُ الْفَقْرَءُ) قول شریفیدر . یعنی الله تعالى سزنگ انفاقك زردان غنیدر سز ایسه الله تعالى عندنده گسی ثواب و مغفرت و رحمته محتاجلارسز . امثال ایتسه کز ثوابی اوزینگز گدر . امتناع ایدرسه کز و بالی اوزینگز گدر .

س - الله تعالى نك وحدانیت صفتك معناسی ندر ؟

ج - الله تعالى حضرتلهری ذاتنده و صفاتنده و اشله رنده بدر . اصلا ابداشی و یاردمچیس یوقدر . بیولك آتک مخصوصدر . اولی و آخری بر اولدیغنه نقلا دلیل (قل هو الله احد) قول شریفیدر . معناسی شریفی : ای محمد نه یتکل الله تغالی بدر .

فصل صفات ثبوتیه بیابنده.

س - صفات ثبوتیه نیچه در؟

ج - صفات ثبوتیه سکزددر، حیوة، عام، سمع، بصیر، ارادة، قدرة، کلام، تَکْوِينٌ.

س - بو سکز صفاتلارنک معنالهری نه در؟

ج - حیوة تری اولماق، عام بلوی اولماق، سمع ایشتوی اولماق، بصیر کوروی اولماق، اراده تلاوی اولماق، قدرت کوچی یتوی اولماق، کلام سویلاوی اولماق، تکوین یاراتوی اولماق در.

س - بو صفاتلارنک هر برینه لازم کیلگان معناه نه دیرلهر؟

ج - صفات معنویه دیرلهر. آنک اوچون حیوته (حی) اولماق علمگه (علم) اولماق لازم بونلارده حی، علم، سمیع، بصیر، قدیر، مرید، متکلم، مکون در.

س - الله تعالی نیک (حی) صفتنک معناسی نه در؟

ج - الله تعالی تریدر. تریلیکی بزم کبی قان و جان ایله تو گلندر. حیوة صفتی ایله تریدر، تریلیکنک اولی و آخری یوقدر نقلا داییل (الله لا اله الا هو الحي القيوم) قول شریفدر. آیتنک معنای شریفی: الله تعالی،

حقیق اوزره قوالقی قیلنمش اله یوق مگر - اول بر الله، تریک اول الله، خلقنک اشلهرینه قائمدر.

س - الله تعالی نیک علم صفتنک معناسی نه در؟

ج - حضرت الله بتون الوغ و کچوک شیله ننی بلور، بلمه کی بزم کبی عقل و اوگره نو ایله تو گلندر. علم صفتی ایله بلگوچیدر. بلاه کینک اولی و آخری یوقدر. الله تعالی بتون اولمش شیلهرنی و اولمش شیلهرنی و اولمش شیلهرنی و آدمهلرنک یاشرن و آشکاره اشله کلهرنی و کو کلاملارنده اولغان و اولماقلارنی دنیا و آخرتده اولماق شیلهرنی بو عام صفا تیله بلور آندان غیری بو غیبلهرنی بلگوچی یوقدر. نقلا دلیل (عالم الغیب والشهادة) قول شریفدر. آیتنک معنای شریفی: اول الله تعالی غیبی و حاضرنی بلاه بلگوچیدر. الله تعالی نیک علمی هر الوغ و کچوک شیلهرنی احاطه ایتمشدر. الله تعالی نیک علمی هر شیفی چولغاب آلمشدر. الله تعالی نیک علمینه اگره آن هیچ شی یوقدر. نقلا دلیل (وان الله قد احاطه بكل شی علمًا) قول شریفدر. بویه اعتقاد ایتمهک فرض و لازمدر.

س - الله تعالی نیک سمیع صفتنک معناسی ندر؟

ج - الله تعالی حضرتلهری هر طاوش لارنی ایشکوکچیدر. ایشته کی بزم کبی قولاق ایله تو گلندر، سمع صفتی ایله در. بتون یاشرن و آشکاره

سوزلەرنى و قىرمسقىنىڭ قاتى طاش اوستىدە يورگەن آياتى طارشى اىشتور .
 نقلا دليل (وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ) قول شريفيدر . معنای شريفى : اول
 الله تعالى اىشتكوجى و بىلگوجيدر .

س - الله تعالى نىڭ بصير صفتىڭ معناسى نە در ؟

ج - الله تعالى حضرتلەرى بتون موجوداتى كور گوجيدر . كورمەكى بىزنىڭ
 كېكى كوز ايله تو گىلدر . بصير صفتى ايله در . قارانغى كىچىدە قارا طاش
 اوستىدە قارا قىرمسقىنىڭ آياتى كورر . نقلا دليل (وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)
 قول شريفيدر . اول الله تعالى ھەر شىنى اىشتكوجيدر و كور گوجيدر .

س - الله تعالى نىڭ قدير صفتىڭ معناسى نە در ؟

ج - الله تعالى ھەر شىگە كوجى ايتكوجيدر . كوجى ايتماكى بىزنىڭ كېكى قوت
 و تەن ايله تو گىلدر . قدير صفتى ايله در . آڭا ھىچ بىر شى آغىر كىلمەس
 بتون مخلوقاتى ياراتماق ايله بىر قىرمسقىنى ياراتماق آنىڭ قىدرتدە ايكىسىدە بىر
 قەسە بتون بولغان نەرسەلەرنى بىر آندە وار ايدر . تەسە بىر آندا يوق ايدر . الله تعالى
 نىڭ قىدرتىنە ھىچ بىر شى زىمىنلى و آور كىلمەس . بوقىدرتنىڭ ضدى عجزدر
 يعنى كوج ايتمە و الله تعالى عجزدەن منزھدر . نقلا دليل (اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيْرٌ) قول شريفيدر . ايتنىڭ معنای شريفى : حقيقتدە الله تعالى ھەر بىر
 شىگە كوجى ايتكوجيدر .

س - الله تعالى نىڭ مريد صفتىڭ معناسى نە در ؟

ج - الله تعالى حضرتلەرى تەلە گوجيدر . اما تەلەمەكى بىزنىڭ كېكى كوكىل ايله
 تو گىلدر . ارادە صفتى ايله در . زىرا الله تعالى كوكىلدەن و جەمىع اىضالاردان
 منزھدر تەلەدىكىنى اشلەر ، تەلەمەدىكىنى شىنى اشلەمەس . ھىچ بىر شى آڭا
 لازم تو گىلدر كىندى ذات شريفى فاعل مختاردر ھەر بىر اشدە حكمتلەرى
 واردر آنلارنى اوزى بلور قرآن كرىمندە (فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ) دىمىشدر .
 يعنى اول الله تعالى تەلەدىكىنى قىلغوجيدر .

و قوللار اوچون كچوك ارادە واردر اشلەرىنە سبب قىلمىشدر . حق تعالى
 قولنىڭ فعلى ياراتماس قول ارادەسىنى صرف ايتماينچە . و قولغە بو ارادەنى
 ايدى گولككە و ياوزلقغە صرف ايتەر گە قىدرت و بىر مىشدر . اگر ايدى گولكە
 مگە صرف ايتسە ايدى گولك ياراتور و ياوزلقغە صرف ايتسە ياوزلىق ياراتور .
 ايدى گولككە ثواب و بىرر و ياوزلىق اوچون عذاب ايتەر بىر چىبىن قىنادىنى
 قىلمىداتماس الله تعالى آنى تەلەمىنچە . نقلا دليل (اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ)
 قول شريفيدر . معناسى : حقيقتدە الله تعالى اوزىنىڭ تەلەمەن قىلور .

م - كىرەك ايدى گولك اولسون ايمان و طاعت كېكى و كىرەك ياوزلىق
 اولسون كىفر و عصيان كېكى الله تعالى تەلەمەسە قولنىڭ تەلەمەكى ايله اولورمى ؟

ج - حق تعالى تەلەمەد كچە يالگىز قولنىڭ ارادە جىزئىيەسى ايله نىسبە حاصل

اولماس و لکن قولنک تلهمه کنی سبب عادی ایتمشدر . آنک سببسی ایله مؤمنلهرنک ایمانی و مطیعلارنک طاعتی حق تعالی تلهمشدر و اگر تلهمه گهن اولسه ایدی بر کمسه مؤمن و مطیع اولماس ایدی و کافرلارنک کفرینی و فاسقلارنک فسقینی تلهمشدر و اگر تلهمهسه بر کمسه مشرک و فاسق اولماس ایدی . کلام قدیمنده (وَلَوْ شَاءَ لَهَدِیْکُمْ أَجْمَعِیْنَ) ییورمشدر . یعنی الله تعالی سزرنک هدایتکنزنی تلهسه ایدی جمله گزنی هدایه اوزره ایدردی اگر تلهسه جملهسنی اهل ضلال و مشرک ایدردی .

س - الله تعالی قوللارینه اسلام و طاعت ایله امر اییدی نی اوچون بارچا - سینک ایمان ایدوب مؤمن اولماقنی تلهمه یوب بعضی سینک مشرک اولماقنی تلهدی ؟

ج - الله تعالی قرآن کریمنده (لَا یَسْئَلُ عَمَّا یَفْعَلُ وَهَمْ یَسْئَلُونَ) یمیشدر . یعنی الله تعالی گه تلهدکی و اشلهدکی و یاراته یعنی نهرسهدهن اعتراض طریقیه (نیگه آلائی ایتکن بولای ایتهر گه کیرهک ایدی) دیوب صورالماس اول الله تعالی اوزی آدمه لهردهن سؤال ایدر آدمه لهر اشلهدکی اشلهرندهن صورالورلار . الله تعالی قوللارنی فاعل مختار (اختیاری ایله اش قیلوچی) ایدوب یاراتدی و آنلارک اراده جزئیله رینی اوزینک یاراتماقینه شرط عادی ایلدی (یعنی عادتاً شرط قیلدی قوللار تلهسه یاراتوب تلهمهسه

یاراتماس) الله تعالی ههر نهرسه نی سببلهر اوزرینه ترتیب ایتمشدر .

خیر و ثواب یولنی کورسه تمهک اوچون پیغمبرلهر و شریعتلهر کوندرمشدر . ایمان و طاعت ایله امر ایتمشدر کفر و عصیاندهن طیمشدر و قوللارغه عقل و اراده و یرب پیغمبرلهر آرقلی امرینه اوندامشدر . قوللارغه شول تلهولهرینی (ارادلهرینی) ایذ گولککه و یاوزلقغه صرف ایتهر گه کوچ یتمهک (قدرت) و یرممشدر و قول ارادهسنی کیرهک ایذ گولککه صرف ایتسون و کیرهک یاوزلقغه صرف ایتسون الله تعالی یاراتور لکن قول اراده - سننی ایذ گولککه صرف ایتدیکنه رضاسی اولوب ثواب و یرهچه کدر و یاوزلقغه صرف ایتدیکنه رضاسی اولما ینچه عذاب ایدهچه کدر . الله تعالی گه نسبت ایله شریوقدر . مشرک شرکنک طالبی (استاوجیسی) و فاسق فسقینک طالبی اولدی . الله تعالی آنلارک استه کله رنی بار قیلماق ایله احسان تلهلیدی . الله تعالی حضرتلهری مشرکلهری و شرادلهری تلهدیکنه و یاراتدیغنه نیچه ، نیچه حکمتلهری و مصلحتلهری و فائدهلاری واردر . آنلاری اوزی بلور . بزم عقلمز ایرشمهس . بو سویله دیکیمز اهل سنت مذهیدر بویله اینسانماق ههر کمگه واجبدر .

س - الله تعالی نک متکام صفتک معناسی ندر ؟

ج - الله تعالی سویله شکوچیدر . سویله مهکی بزم کچی آغز و حرف ایله

تو گلدرد. کلام صفتی ایله در .

س - کلام نیچه قسم در ؟

ج - ایکی قسمدر. بری کلام نفسی و ایکنچیسی کلام لفظی در .

س - کلام نفسی نهدر ؟

ج - کلام نفسی ازله الله تعالی ایله فائمه حرفسز و طاوشسز بر صفتدر که آندان کلام لفظی ایله تعبیر اولنمشدر. بزله رده ذهنمنز نك یونه لایکی شیلهرنی ره تی ایله فکر مزده تزمه کدر صوگره اول تزیلگهن شیلهرنی تل ایله سویله و گه کلام دینلور .

س - کلام لفظی نه دیمه کدر ؟

ج - کلام لفظی اولدر که آنی پیغمبرلهر علیهم السلام نك اوزرینه جبرائیل و اسطهسی ایله ایندرمشدر . کلام لفظی تورا و زبور و انجیل و قرآن اسملهری ایله مشهوردرلهر. بو کتابلار نك حرفلهرینك و سوزلهرینك معنا لهری الله تعالی نك ذاتی ایله قائم و قدیم کلامیدر، لکن بو کلامی قوللاره بلدرمهك اوچون بو معنالهره دلالت ایدهن حرف و طاوشنی یاراتوب جبرائیل علیه السلامه کلامنی ایشتیدردی. اول پیغمبرلهره کیلوب آغزدان سویلهدی. بو کلام کلام لفظیدر. اوتوغان کشیله رك تلده قائمدر الله تعالی نك ذاتی ایله قائم تو گلدرد . قرآن کریم نك یازولاری و حرفلاری مخلوق

بولسه ده معناسی الله تعالی نك کلامنی بیان ایستدیکی اوچون قرانه و کلام الله مخلوق دیمهك کفردرد. حق تعالی حضرتلهری بعض پیغمبرلهرینه جبر . ایل و اسطهسندان باشقه همان کلام لفظی خلق ایدوب طور طاغنده موسی علیه السلامگه معراج کیچهسندده بزم پیغمبرمز محمد علیه السلام و اسطهسز سویله مشدر. کلام صفتنك وارلغینه نقلا دلیل (وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا) قول شریفیدر . آیتنك معنای شریفی: الله تعالی موسی علیه السلامگه سویله دیکی اول مراتب و حیك منتها سیدر . الله تعالی آنی کلامله تحسین ایتدی حالبو که آندان غیره دخی سویله مشدر .

س - الله تعالی نك مگون صفتنك معناسی نه در ؟

ج - الله تعالی هر بر شیلهرنی یاراتقوچیدر لکن یاراتماقی بزم کبسی تن قوتی ایله تو گلدرد، تکوین صفتی ایله در . باشقه یاراتوچی یوقدر حق تعالی نك یاراتماقی مخلوقلارنی یاراتماقنی و رزقلاریننی و یرمه کنی و اوسترمه کنی و ترلدرمه کنی هر برسنی اچنه آغوچیدر. ضلالتلهری و هدایتلهری طاعت و عصیانلاری، خیدرلهری و شرلهری یاراتوچی اولدر و قوری آغاچلارعه صو و یروب تورلی یافراقلار و یمشله و هر بریننی دخی تورلی توسده و تورلی لذته یاراتر قولك اشلهدیکنی و آیاغك یوریدیکنی و تلک سویله دیکنی و کوزك کورمه کنی و قولاعك ایشتمه کنی و دریادم

و قوروده حیوانلارنىڭ و جنلەرنىڭ اشەرىنى آشاماق اچمەك و اوچماق
 و يوقلاماق كېى بونلارنىڭ جەملەسىنى ياراتوچى اللە تعالى در. اوطنىڭ
 ياندرماقنى وقارنىڭ ئوشتمە كنى و جەمىع انسانلارنىڭ و حيوانلارنىڭ رزق -
 لارىنى ياراتوچى اولدر (ان الله هو الرزاق) معناسى: حقيقتىدە اللە تعالى
 رزق ويرگوجى در (وما من دابة في الارض الا على الله رزقها) قول شريف -
 لەرى دىلدەر. معنای شريفى: ير يوزندە يورر حيواننىڭ رزقى اللە تعالى نىڭ
 عهدەسىندە در. فضالدىن آنى تەكفىل ايدوبىدر. اول آنىڭ مشىئەتتە راجەدر .
 ھەر كشىنىڭ رزقى بتمەينچە اجلى كىلمەس. بر كشى بر كشىنىڭ رزقىنى
 آشاماس و رزق عبادت ايله كوب اولماس و گناھ ايله آز اولماس لہە تعالى
 ھەر كشىنىڭ رزقىنى و عمرىنى تقسيم و تقدير ايلمشدر آرتق و كىم اولماس
 لکن شول چاتلىسى بار ايدگو عمل ايله بر كاتى آرتق اولور . باوز عمل
 ايله بر كاتى اولماس . بونلار كېى نىچە مخلوقلار و نىچە عجايب شەلەر
 حكمت و مصلحت اوچون ياراتمشدر . ياراتوچى اولماتىنىڭ اولى و آخىرى
 يوقدر. نقلا دليل: (وَاللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ) قول
 شريفلەرى دىللەردەر. اولگى آيتنىڭ معنای شريفى: اللە تعالى خىير و شردەن
 ايمان و كفردەن ھەر شىئنىڭ خالقىدر . ايكىنچى آيتنىڭ معنای شريفى: اول
 اللە تعالى كئير المخلوقات و المعلوماتدر .

فصل اللہ تعالیٰ حضرتىنىڭ وار و بر اولدىغىنە حجت و دليل بيان ايدر.

معلوم اولاكە بو كائىنات و بار اولمىش نەرسەلەر ھەر برلەرى، آنلارنى
 ياراتقان اللە تعالى نىڭ بار و بر اولدىغىنە قدرتى و جەملە صفاتلارى اولوغاقتىنە
 دليل و شاھد اولورلار . ايمدى عقلى اولغىن آدم ايسابىلەب و فەكرلەب
 ياخشى تەكشور . عبرت كوزى ايله قاراسە بلور كە اللە تعالى ىدى قات كوك -
 لەرنى ياراتوب و ھەر برىنى بر برى اوزرىنە ترتيب ايدوب ھەر كوكنىڭ
 قالىغى بىش يوز يىلق و آرالارى مڭ يىلق اولوب ھىچ برسىنىڭ تراكى و
 باوى و زنجىرى اولماينچە ايسكرمەس و تيشولمەس و توزاتورگە مىختەاج
 اولماس بو كوكلەرنىڭ اوستىدە گى كرسى و بونلارنىڭ جەملەسىنىڭ
 اوستىدە جەمىع بولمىش نەرسەلەردەن يوكى و الوغسى عرش اعظم واردركە
 و اچلەرنىدە اولان فرشتەلەرنىڭ حسابىدان قىلملەر عاجز اولوب، كىمى قىيامدە
 و كىمى ركوعدە و كىمى تسبيح و تەھلل دە قىيامتە كە چاقلى اللە تعالى حضرتىدە
 نىڭ ذكرندەن بر صولو بوش تو گلەردەر. وىنە بو كورد كەز دىنيا كوكنى
 نىچە و نىچە يادىلار ايله زىتەنەش ايدوب آى و قوياش دىخى ھەر كون
 و ھەر كىچە بر مرتبە ئەيلىنوب كىچەلەرنى آى ايله و كوندىلەرنى قوياش

ایله زینتله نمش قیلوب دنیاغه نور ویرمشدرد. وینه بیر یوزنده ههر تورلی عظیم و اولوغ شیلهر یاراتمشدرد. مثلاً نیچه، نیچه بیوک دریا لار و یسلنه لار قایسی آچی و قایسی طاتلی و قایسی طوزلی دنیا نك اولندهن بیدرلی آقار بتمهس و دریا لار توپلورلار دریا لار طولماس و طاشییماس بونلار قایدان کیلور قاید کیدر کمسه بلمهس. وینه الله تعالی کیچه لرنی یاراتدی .

قوللاره اویقو و راحت اوچون و کوندزله رنی یاراتدی قوللار نك کسب ایتمه کلهری اوچون وینه دریا لارده نیچه تورلی حیوانلار یاراتوب آنلار نك رزقلارنی ویره ن بتون عالمگه رزق ویر گوجی بتون بولغان نهرسه گه کوچی یتکوجی ایینه شی و یاردمچیسی اولمایوب شکسز بیر اولوب الله دان باشقه الله اولمادیغنه حکم ایده بلور . و بییگر اگده هواده بلوطلار یورمه کی و یاغمورلار قارلار یاومقی و کوك کوکره مهك و یاشن یاشنله مهك و قاتی جیللهر ایسهك و یر سلکنمهك و بونک کبی نیچه قورقنچ و شاداق ویره تورغان شیلهر نك بولماقی ایسابله گن و فکر ایتکهن آدم شکسز بونلارنی ترتیب ایتکهن بر خالقمز و ربمز نك اولدیغنه و کمال صفتلار ایله صفتلانغوجی ایدیکنه شبهه ایتمهس و ینه قش وقتی کیلور اصلا یه شلک قالماس .

اینگ اول یاز کیلور اولمش و طوگمش یرلهر توپلور تورلی اوله نلهر اوسهر ههر برینگ توسی و صورتی و ایسی باشقه، باشقه اولوب و ههر بیرنده

تورلی تورلی خاصیتلهر واردرد . وینه تورلیسدهن تورلی بیسه شهر یاراتوب ههر برسی اوزینه بر توسده و لذتدهدر و هوالارده تورلی قوشلار و دریا لارده و قورولارده تورلی حیوانلار قایسی قانالی و قایسی قاناسز و قایسی ایکی آمانلی و قایسی دورت آمانلی اولوب قایسی بیوک فیل و دوه کبی و قایسی کچکنه کوزگه کورنمه گن حیوانلار کبی بونلارنی یاراتوب ورزقلارنی ویره کی اوزینگ اولوغلق و برلگنه شاهد اولا بلور و کمال صفتلار ایله صفتلانغوجی اولدیغنه شبهه قویماس . وینه آدم بالاسی اوزینی ایسابله سوز . که و فکر ایتسونکه ایك اول بالچقدان و ایکنچی اصلی آنالار نك بیلندهن آنالاری رحمنه اینوب بر نیچه آیدان صو گره ایت و طامرلار و سویه کلهر پیدا اولوب کمی ایر و کمی خاتون تعیدین اولسبوب کماله کیلوب تمام اولغناج الله تعالی جان و بروب بیش آی قارنده رزقلانوب صو گره دنیاغه کیلور آناسندان مسک کبی سوت کیلوب آنک ایله تریدهله - نوب بر نیچه آی اوزغناج آنا و آناسینی طانیمغه باشلار صو گره قورقماق و قوانماق فایده و ضررنی آیرماغه باشلار صو گره قارت و قارچق اولوب نشلهری توشوب ساچلاری آغارماغه باشلاب صو گره کوزلهری کورمهس و قولقلاری ایشتمهس اولوب عمری و رزقی توکهنوب بو یسلان دنیا دان کپهر . ایندی آدم اوزینی بویله ایسابله سه تفکر ایتسه ریسننک وار و بر

اولدیغنه و آندان غیر یار توچی و عبادت قبولورغه تیوشلی ذات اولمادیغنه
 عقلا دلیل اولا بلور (من عرف نفسه فقد عرف ربه) نك معناسی بودر.
 ریمز تماما یو کلمگی اوزی بلور آتیق بز عقلمز مقداری بونلاردان الله
 تعالی نك یو کلمگی بلدك . بتون دنیانی یاراتماق ایله بر قرمسقهنی یاراتماق
 آنک قدرتنده ایکسی برابردر بر کسه بو بولمش نهرسهلهرنی بویله تفکر
 ایدوب بونلارنی یاراتقوچی و صاحبی واردر و بردر و ایداشی و اوخشاشی
 یوقدر دیوبلور اینانسه آنک ایمانی ایمان استدلالی اولوب ایمان تقلیدیدن
 قوتلیدر . ایمانده مقلده اولغاننك ایمانی درست اولسهده عذاب شدید
 لایق اولور . زیرا ایمانك دلیلهرینی او گره نمهك فرض عین ایدی .

ایندی بو یره کلمگه نچه صفات ایمانی و الله تعالی نك صفاتلارینی بر مقدار
 سویله دك هر ار که و خاتونغه بالغ اولماق ایله اهل سنت والجماعت
 اعتقادنچه یوغاریده سویله نگن کبی بلوب ایمان ایتمهك فرضدر و اگر
 بویله آیروب، آیروب بلور که کوچی یتمه سه پیغمبر علیه السلام هم
 صحابهلهرنی و آلاغه ایار گهن کشیده لر قایسی اعتقادده بولغان بولسه لار
 مینده شول اعتقاد اوزره من دیب نه یته، عقلی یتمه دیککی تفکرلهری ایدوب
 خطا ایتدیچه زیرا بو عقائد یولی اولوغ و تیران یولدر. نیچه علمه لهری
 حیرانغه دوشرمشدر . اوشبو یازدیغمز اهل سنت مذهپدر. بزم اعتقاددان

یول کورسه توچی ایکی امامز واردر. بری امام ابو منصور ماتریدی و بری
 امام ابو الحسن الاشعری در. بو ایکی ذالار اهل سنت یولی ارزره در .
 بوندان باشقه یتمش ایکی مذهبلر طاغی واردر. آنلار عقائد یولنده خطا
 ایدوب یا کلمشوب آیرلشلارددر. آنلارنک همه سی اهل ضلال و بدعتدر .
 پیغمبریمز علیه السلام شویله ییوردیلار که بم انم یتمش اوج فرقه اولسه
 کیره کدر. بر فرقه دن باشقه سی تموغ اهل ایدر دید کده اول بر فرقه
 کمدر دیر کله رینه جوا بنده (بن و بنم اصحاب منک اولدیننی حال اوزره
 اولانلارددر) دیویوردی. اصحاب اعتادینه موافق اولانلاره اهل سنت و
 فرقه ناجیه (قوتیلغورچی جماعت) و اهل حق و امت اباع دیلور و مخالف
 اولانلاره اهل بدعت و فرقه ضاله و اهل باطل دینلور .

ایندی حق اولان اهل سنت مذهبی ذکر اولغان امام ماتریدی حضرتلهری
 ایله امام اشعری حضرتله رینک کورسه تدیکی یولدر. بو ایکی امامنک
 آراسنده بر مقدار اعتقاد مسئله لرنده اختلاف اولسهده اصلی و توبی و آلتغان
 اورنی بردر، بو ایکی مذهب اهل هدایت و اهل سنت در . هر مسلمان
 ایر که و مسلمان خاتونغه تیوشدر اهل سنه والجماعه حقدر آندان باشقه
 اعتقاد طوغروسنده اولغان مذهبلر نه قدر وار ایسه باطلدر دیب نه یتمهك و
 بویله حکم ایتمهك هر بر عاتل و بالغ اولانلارغه فرضدر و دخی علمده

مذهب در تدریس: امام اعظم، امام مالک، امام شافعی و امام احمد بن حنبله. هر کشیکه اعتقادده مذهبنك امامنی و عملده مذهبنك امامنی بلسمهك لازمدر. امام اعظم مذهبنده اولغانلارنك اعتقادده امامی امام ماتریدی حضرتله یدر. شافعی، مالکی، حنبلی مذهبنده اولانلارنك اعتقادده امامی اشعری حضرتله یدر. و دخی بو مذهبلر گه صعب، رسول اکرم افندمن دنیادان کیتدکدن صوکره اصحاب رسول صوغشنی کیره کلی کوروب آککا اجتهاد ایتدیلر قرآندان و حدیث شریفله ردهن کوب حکملر چغاروب یازماغه وقلاری اولمادی و هم آنلارنك احتیاجی یوق ایدی.

آنك اوچون آنلارنك کویسی مهجهد ایدی حاجت وقتده اجتهاد ایله عمل ایدرلر ایدی خلق آراسنده چغا تورغان مسئلهلر کوب توگل ایسدی آنلار دنیادان کیتدکدن صوکره اهل اسلام کوبه ییدی و کیره کلی مسئلهلر کوب چغا باشلادی و نادانلق مشهور اولدی. بس اول وقتنك عالمهاری طرشوب باشقه اشلر ردهن طاشلانوب قرآندان و حدیث شریفله ردهن حکملر چغاروب یازدیلار. هر عالم عقلی یتدیکی مقصداری طرشوب و آککلا دیغنی خلقغه بیان ایدوب یازدیلار، هر برینه بر جماعت ایداردی کمی امام اعظمگه و کمی امام مالکگه و کمی امام شافعییه و کمی امام احمد حنبلیگه و کمی سفیان ثورییه و کمی داود طائیگه و باشقلاره ایداردیلر.

بو ذاتلار عملده یول کورسه توجیله ردر و بونلار همیسی اعتقادده بر اولوب اهل سنت و الجماعتدرلر. بو ذاتلار بعض مسئلهلرده بر برینه مخالفیت ایدرلر. لکن اول مخالفت دخی الله تعالی نك اذنی ایله اولمشدر بر کسه هر قنغی سینه ایدارسه ده درستدر ایداردیگی امام خطا ایتدی ایسه ده ضرر ویرمهس. بزك بو یورطمه زده امام اعظم ابو حنیفه رحمة الله علیه مذهبی نارالمشدر. بویرنك خلقی آنی امام ایتمشله ردر. جمعه اماملاردان اول کلمشدر رسول الله افندیمنك هجرتندن سیکسان یل اوزدقده طوغمشدر. یوز ایلی یلنده وفات ایتمشدر. ابو یوسف و محمد و زفر و حسن بن زیاد و غیره رحمة الله علیهم آنك شاگردلرندندرلر. آنلار دخی مهجهد له ردر. بعض مسئلهلرده استادلارینه مخالف سوزلری وارد. لکن بونلار باشقه مذهب سانالماس بلسکه جمعهسی بر مذهبدر. امام اعظم مذهبنده بولغانلار بعض مسئلهلرده بونلارنك سوزلری ایله عمل ایله سه درستدر رحمة الله علیهم.

ایندی هر عانی و بالغ اولغان ایر و خاتوننه بویله اعتقاد ایتمهك فرض و تیوشدر. اگر عوام خلقنك کوبراگی کبی یا کیش بلوب ایمان و اسلام ندر فرض و واجب ندر، حلال و حرام ندر یا ایسه صفات ایمان ندر بلمهسه یا ایسه الله تعالی حضرتنی بر شیکه اوخشاتسه یا ایسه اعضاسی و گودهسی

باشی و کوزی قبولی و آیاتی یا تماتی و طور متی او طور متی آشاماتی و
 اچمه کی و صرخار اولماتی ظلم و بوش اش قیلماتی زحمت و مشقت و
 مختاجاق کورمه کی طوغماتی طوغورمانی و اوغلی و قزی اولماتی کوکده
 و یرده، او گده و صولده، آلهده و آرتده بو سویله نکه نله رنگ برسنی یا
 کو برسنی الله تعالی ده واردر دیب بلمه اول کیمه ننگ ایمانی قبول اولما -
 یوب آگا مسلمان دیب ایتلمهس . تلهسه بوندان باشقه گناه قیلما اینچه
 عمرینی عبادت ایله اوزدرر ایسه ده مسلمان صانالماس اگر بو اعتقاد اوزره
 اولار ایسه منگو جهنمه قالور . الله تعالی حضرتلهری کوزلهره کورنمه که -
 بدن و صورت و جسملهر اوخشامقدان شول یوغاریده سویله نکه ن شیلهر -
 ننگ جمله سندن پاکدر . زیرا بو سویله نکه نهرسه لهر جسم خاصه سیدر .
 الله تعالی بویله کیمچیلک صفاتلار ایله صفتلانمقدان پاک و منزهدر .

کوب عوام خلقتی یالکوز لا اله الا الله محمد رسول الله دیب کلمه توحیدنی
 اوقورلار و باشقه ایند گولکله رنی اشهرلهر . لکن فرض واجب ندر
 بلمه سلهر حرام و حلال ندر بلوب تصدیق ایتلمه سلهر . بویله کشیله رنگ
 توحیدی و ایمانلاری درست تو گلددر . دینسکه تیوش و فرض اولغان
 مسئله لرنی بلوب تصدیق ایتمه دیکسی اوچون . بویله کیمسه الله تعالی
 قاشنده ده مسلمان تو گلددر . آنچتی دنیاده لا اله الا الله محمد رسول الله

دیپ نیتمه کینه و نماز اوقوب بن مسلمانن دیب نهیتووینه قاراب بو کشیگه
 دنیاده مؤمنن دیب نهیتلوب شریعتنک حکمله ری بو کشی اوزرینه یورتیلور .
 مثلا : آگا خاتون و یرلهر مسجدله رده بلور بلمهس نماز اوقور و اولسه
 بجازه نمازی قیلورلار . مسلمانلار زیارتنه کومه رلهر . حالبوکه بویله اولار
 ایسه الله تعالی قاشنده مؤمن تو گلددر . نیچوک مؤمن اولور؟ زیرا بر آدم
 مثلا بزنی یوقدان وار ایتکهن یار اتوچی لله تعالی نی نیچوک بلمهک فرض
 اولدیغنی بلمهسه و نماز فرضی تو گامی شیمه نهیلسه حرام اشهرنی حرامی
 تو گامی بلمهسه آنک ایمانی درست اولماس . آنک اوچون ایمانتک درست
 اولماتی بتون فرضلارنی فرض بلوب و حرام قطعیلارنی حرام دیب بلمهک
 ایله اولور . برسینه شک ایتسه مسلمان تو گلددر . بویله اولدقده هر کشیگه
 یوشلی درکه ایمان و اسلام ندر الله تعالی حضرتلهرنی و پیغمبرلهرنی نیچوک
 بلمهک تیوشدر او گره نکه تیوش آنک اوچون ایمان عملسز مقبولدر و
 عمل ایمانسز مقبول تو گلددر . تلاسه مک یل عبادت ایتسون ایمانی درست
 اولما اینچه بر فائده اولماس . اوقومادم و یازمادم نیچوک بلمهک عذر
 اولماس بونک ایله آدم قوتلماس . اوقوماق بلمهس ایسه صوراب او گره -
 هک تیوشدر . بر کشی ایمان و باشقه نمازغه تیوشلی مسئله لرنی عالملهر -
 هن صوراب او گره نسه اوقوب بلگن کیددر . حاضر گسی زمانه خلاقلام

بونلارنى صوراماق اوزلهرينه عارلك ديب بللهر و خطبه اوقوچيلار و عالمهر
دخى و عظ و اوگوت اورونلارنده يعنى كىتاب سويله گهن و قنده ايماننه و
نمارغه تيوشلى اولغان مسئلهلهرنى سويله ميلهر ايك اول صفات ايمان تيوشلى
اولديغى و عمل ايماننيز مقبول اولمادغى معلوملهريدر . عوام خالصملاردان
نيچهلهر باركه شهادت كلمهسى نهدر و طهارت كبرى يعنى غسلنك فرضى
نيچهدر و نيچوك غسل قويونماق تيوش ايكانلگنى بلمگهلر بيك كوبر .
ايندى هر آنالارغه و آنالارغه بورچ و تيوشدركه اير بالالارنى و قز بالا -
لارنى وقتلارنى اوزدرماينچه مكاتبكه ويروب عام تحصيل ايتديرهلرتاكه
يارين روزه جزاده (قيامت كوتنده) آنلار اوچون جهنم عذابنه لايىق
اولمىلار . واگر بر قزنى اير گه ورسهلر؛ لكن مسلمانلق نهدر؟ و ايمان و
اسلام نهدر بلمهسه ايرندن بوش اولور و ايرى بلمهسه دخى بويله در .

هدر كشى گه تيوشليدر كه كيهو كيرديكى كيچه سؤال ايله قزنى امتحان
ايدوب ايمانى و اسلامى سؤال ايدو اكر بلمهس ايسه نكاحلارى تمام
توكلدر . ايمان و اسلام نه اولديغنى آگلاتوب ايمان تعلقين ايدوب
ياگدان نكاح نه يلهيه و اكر بو حالده بر برينه ياقنلق ايتسهلهر زنا اولوب
بالا اولسه زنادان طوغمش بالا اولور غفلت اولميه . قزنى امتحان قيلمىغان
وقتده تعلقين ايله امتحان نه يلهسون ديمهك نك صورتى بويله در .

قزدان صوراره ايمان يغمبر عليه السلامنك الله تعالى دهن كيتور گهن
شيلهر گه كوكل برلن اوشانوب تل بلن نه يتمهك بيت دير .
ايمان نى؟ ديب صوراماس . صفات الله تعالى گه و يغمبرلهر گه و فرشته -
لهر گه و الله تعالى نك كتابلارينه و آخرت كونينه و ايندگولك و ياوزلق
الله تعالى نك تقديرى ايله ايكانلگينه بونلارنك همهسینه اينانماق تيوش ديب
نه تورغانسك در ديب صوراماق در . يوق ايسه صفات ايمان نى؟ ديب
صوراماق توكل . الله تعالى حرام قيلمىغان شيلهرنك همهسینی حرام ديب و
حلال قيلمىغان شيلهرنى حلال ديب اينانه تورغانسك ديب صوراماق در . آنك
اوچون بويله صوراسه ايمان نى صفات ايمان نى صفات حلال و حرام نى
ديب صوراسه احتمالكه اوبالغانلقدان يا كه قورقغانلقدان بلمهسه باسه يمين
دير اكر تعلقين ايله صوراسه بلمهسه ده صوراعانلارينه شورلاى اوشاننامن
ديب نه يتمهكى ايله ايمان كياتر مش اولور .

فصل ادله شرعيه بيانده .

س - ادله شرعيه نيچهدر ؟

ج - دورتدر: كىتاب، سنت، اجماع امت، قياس فقها در .

س - بونلار نه ديمه كدر ؟

ج - کتاب قرآن کریمدر . سنت اوچدر: قول نبی، فعل نبی، تقریر نبی
 علیه السلامدر . قول نبی حدیث شریفلهردر یعنی پیغمبر علیه السلامنک
 سویله گن مبارک سوزلهردر . فعل نبی دیمهک پیغمبر علیه السلامنک
 اشلهدیگی ستلهردر . تقریر نبی دیمهک برکشی بر اشنی اشله گن وقتده
 پیغمبر علیه السلام کوروب طوروب نیگه اشلهسک اشلهمه دیب نهیتمه بیچه
 تیک طورماتیدر . اجماع امت پیغمبر علیه السلام استندهن اهل سنت
 والجماعت مذهبنده اولغان بر زماننک عالمهردی همهسی بر شیکه اتفاق
 قیلوب حکم ایتمه کلهردر . نیاس فقها مجتهدلهرنک بر کتاب و سنتده
 بولماغان بر حکمن کتاب و سنتده بولغان حکمگه اوخشاتوب حکم
 ایتولهردی .

فصل افعال مکلفین بیاننده .

س - مکلف دیب کماگه نهیتورلهر ؟
 ج - مکلف دیب عادل و بالغ اولغان ایر کشی گه نهیتورلهر .
 و خاتون کشی بولسه مکلفه دیرلهر .
 س - عقلی و بالغ اولغان کشیلهرنک اشلهی تورغان اشلهردی شریعت
 حکمچه نیچه تورلیدر ؟

ج - سیدگز تولیدر: فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، حرام، مکروه
 و مفسد . برکشی عقلی و بالغ اولدینی وقت کیرهک ایر کیرهک خاتون
 اولسون بو سیدگز شینی بلمهک تیوشدر .

س - فرض نیگه نهیتورلهر ؟

ج - الله تعالی آنی قوللارینه امر ایدوب شکسز دلیل ایله ثابت اولغان
 شیکه دیرلهر .

س - فرض نیچه تورلیدر ؟

ج - فرض اوج فرض دائم و ایکنچیسی فرض موقت و اوچنچیسی فرض
 کفایهدر .

س - فرض دائم نه دیمه کدر ؟

ج - فرض دائم هر وقت فرض دیگن سوزدر: هر وقت فرض اولغان
 فرض ایماندر یعنی ایذ نورعه تیوشلی بولغان شیدلهر گه اینانوب و اوقوب
 شول اینانماقنده هر وقت ثابت اولماقدر . یعنی آمنت باللهنی آخیرینه قدر
 اوقوب و اینانوب دائم اعتقاد ایتمه گه دیرلهر . ایکن بیوک فرض عین
 بودر . ایردهن و خاتوندان بو فرض بولماغان کشی گه مسلمان دیب
 نهیتلمهس . هر وقت بولماق تیوشدر .

س - فرض عین نه در ؟

ج - فرض عين ھەر كمنك اوزينه فرض بولوب بر كشي اشلەو ايله ايكنە .
چى كشيدهن توشى تورغان فرضدر .

س - فرض موقت نه ديمە كدر ؟

ج - فرض موقت ديمەك عملتك وقتى كىلد كده اشلە ديكەز فرض عين اولان عملەردر . مثلاً بيش وقت نماز قىلماق و رمضان روزەسى توتماق و بايلار زكاة و یرمەك و کوچى يتكەنلەر حج ايتەك كې شيلەر .

س - فرض كفايه نه ديمە كدر ؟

ج - فرض كفايه ديمەك بر كشي اشلەو ايله باشقەلارنىڭ اوستىندەن توشە تورغان فرضدر . مثلاً جنازە نمازى قىلماق و سلام آماق كىمى مثلاً دورت بيش كشي بر یردە تورسەلار بونلارغە بر كشي كىلوب سلام بىرسە بو سلامنى آماق بو كشيەرنىڭ ھەمەسینە فرض بولوب تورا اگر آرادەن برسى آلسە باشقەلارندان توشەر برسیدە آماسە برسیدىڭ اوستىندە فرض اولوب قالور و یرمەك سنت آماقى فرضدر .

س - فرضتك حكى نەدر ؟

ج - فرضتك حكى فرضنى قىلغان كشي گە ثواب قوينغان كشي گە بىيك قاتى عذاب، انكار ايتكەن كشي (فرض توگىل دىگەن كشي) دىنەندەن

چنار .

س - بر فرض اچندە نېچە فرض واردر ؟

ج - بر فرض اچندە بيش فرض واردر: بلمە كى فرض و اشلەمە كى فرض و مقدارى فرض و اينانماقى فرض و اخلاصى فرضدر .

س - واجب دىب نىگە نەيتورلەر ؟

ج - واجب ديمەك الله تعالى و رسولى آنى امر ايتوب لىكن امرندەن شول اشنى قوشدىغى شېھەلى شىگە دىرلەر . مثلاً: یرام نمازلارى قىلماق و قربان كىسمەك و صدقە فطرە و یرمەك و صلاة وتر قىلماق كىبى شىلەردر و الحاصل واجب شول الله تعالى و رسولى آنى قوشقان بولور لىكن قوشقان دىلدە شك اولور .

س - واجبنگ حكى نەدر ؟

ج - واجبنگ حكى واجبى قىلغان كشيگە ثواب قوينغان كشيگە عذاب اولور لىكن انكار ايتكەن كشي دىندەن چقماز دىلەندە شېھە اولدىغى اوجون .

س - بر واجب اچندە نېچە واجب واردر ؟

ج - بر واجب اچندە دورت واجب بر فرض واردر . بىلوى واجب و اشلەوى واجب و اينانوى واجب و اخلاصى فرض و رياسى حرامدر .

س - سنت نەپە دىرلەر ؟

ج - سنت شول پیغمبریمز علیه السلام آنی عمرنده کوب اشله مش بر یا ایکی مرتبه گنه قویمش اولا مثلاً: مسواک طوتماق اذان و قامت اوقتماق و جماعت ایله نماز قیلماق کبی شیلهدر .

س - سنتنک حکمی نی ؟

ج - سنتنک حکمی قیلغان کشیگه ثواب اولور قویغان کشیگه عذاب اولماز لکن (شائنه) اولوب شفاعتدهن محروم قالماغه سبیدر و اگر سنتهدر - ذهن برسینه راضی اولماز ایسه یا ایسه جیگلسگه صاناسه سنتکنه آلی نهله نی توگول دیب نهیتسه دیندهن چغار .

س - سنت نیچه تورلیدر ؟

ج - سنت اوج تورلیدر برینه سنت مؤکده و برینه سنت غیدر مؤکده و برینه سنت علی الکفایه دیرلر .

س - سنت مؤکده نیندای سنتدر ؟

ج - پیغمبریمز علیه السلام آنی هر وقت اشله مش اولا عمرنده بر یا ایکی مرتبه گنه قویمش اولا ابرته و آخشام نمازلارینک سنتهدری و یسبع نمازینک صوتی ایکی رکعت سنتی اوله و جمعه نمازلارینک اولگی و صوتی سنتهدری بونلار سنت مؤکده در اصلا قویلماس قصدی ایله قویغان کشی فاسق و گناهکار اولوب شفاعتدهن محروم قالماغه لایق اولور .

س - سنت غیر مؤکده نیندای سنتدر ؟

ج - سنت غیر مؤکده پیغمبریمز علیه الصلوة والسلام بعض وقتده اشله بعض وقتده قویمش اولور . ایکندی و یسبع نمازلارینک اولگی سنتهدری کبی بعض وقتده قویماق ایله بر نرسه ده لازم اولماس . اما هر وقت قویسه شفاعتدهن محروم قالماغه سبب در .

س - سنت علی الکفایه نهله در ؟

ج - سنت علی الکفایه دیمه ک بر کشی اشله ایله باشته لارنک اوستیندهن توشه تورغان سنتدر . جیدولشوب اشلی تورغان اشله ده آراندان برسی بسم الله نهیتسه باشقه لارندان توشهر .

س - مستحب نهله در ؟

ج - مستحب دیمه ک پیغمبر علیه السلام آنی عمرنده بر نیچه مرتبه اشله - کهن اولور یا ایسه اشله مه گن اولورده اشله گن کشیگه ثواب بار دیمش اولور . مثلاً: نافله نماز قیلماق و نافله اوج طوتماق و نافله صدقه و یرمه ک کبی شیلهدر .

س - مستحبنک حکمی نه در ؟

ج - مستحبنک حکمی شول قیلغان کشیگه ثواب ، قویغان کشیگه عذابده بوق، شائنه ده بوق، شفاعتدهن محروم قالماس .

س - مباح نینگە دیرلەر ؟

ج - مباح دیمەك اشلەۋندە و قويماقندە گناھ و ئواب اولماغان اش دیمەك .
بدر، ياتماق و اوطورماق و يوقلاماق كېي شېلەردر .

س - حرام ديب نینگە ئەيتلور ؟

ج - حرام شول الله تعالى حضرتلەرى آندان شكسز دليل ايله طيمش اولور .

س - حرام نېچە تورلیدر ؟

ج - حرام ايكي تورلیدر. برينه حرام لعینہ و برينه حرام لغیرہ دیرلەر .

س - حرام لعینہ اوزندە بولغان بر معنى اوچون حرام اولان شېلەردر .

آدم اولترمەك، زنا و لواطە ایتمەك، ربا و یتیم مالی آشاماق، يالغان و غیبت و بهتان سویلەمەك بونلارنىڭ اوخشاشى شېلەردر. بر كەسە بونلاردان برىنى

اشلەر ایسە ييك اولوغ گناھ ایتمش اولور . و جهنم عذابە لایق اولور .

اگر توبە ایتمەس ایسە ایمانسز كیتتمەگە سبب اولور. واگر بو حرامى

اشلەدكده بسم الله ديسە و ياخود حلالدر ديسە دیندن چغار . ایمانى و

نكاحى قالماس . استغفار ايدوب ایمانن و نكاحن يا گنارتماق تېوش

اولور .

س - حرام لغیرہ نە دیمە كدر ؟

ج - حرام لغیرہ اوزندە بولغان بر معنى اوچون حرام اولماينچە بىلكە

حرمى باشقەدان كيلور. مثلا: بر كشینك ايكمەك و باشقە نەرسەسن اوغرا .

ماق كېي ايكمەك اوزى حرام توگل، بلكە اوغراغاج كشى حقى بولوب

شوندان حرام بولوب كیتەدر . كشینك باقچە سینه كروب رحصتسز یەمش

آلماق و جیماق كېي یا خود باشقە نەرسەسنی و آقچەسنی اوغرا لماق كېي

و بونك اوخشاشلى شېلەردر .

س - مكروه ديب نینگە ئەيتلورلەر ؟

ج - مكروه دیمەك كشینك عملينك ئوابنى بترە طورغان شیدر .

س - مكروه نېچە تورلیدر ؟

ج - مكروه ايكي تورلیدر: برينه كراهت تحريمیه و برينه كراهت تنزيهیه

دینلور .

س - كراهت تحريمیه نە دیمە كدر ؟

ج - كراهت تحريمیه واجبنى قويماق حرامغە ياقندر. بونى اشلەگەن كشى

عذابقە تېوشلى اولور اگر قصد ايله (بله توروب) نمازده اشلەسە عاصى و

گناھكار اولوب اول نمازنى يا گنادان او قوماق واجب اولور و اگر

اونوتوب اشلەر ایسە سجده سەو ايله توشەر .

س - كراهت تنزيهیه نە دیمە كدر ؟

ج - كراهت تنزيهیه دیمەك ستننى قويماق دیمە كدر . حلالگە ياقندر

اشله گەن كشيگە عذاب اولماس لىكىن شلته و شفاعتەن محروم قالماسغە سېيىد .

س - مفسد نە ديمە كىدر ؟

ج - مفسد ديمەك كشيگە كشيگە ئىش توپىدىن بىرە طهورغان بوزا طورغان شى ديمە كىدر . مثلاً : نماز دە دىنا سوزى سويلەشمەك و آيتنى معناسى بوزلاچاق قدر ياگىلىش اوقوماق و طهارت دە بىر يىزدەن قان آقماق و روز دە قىصدا آشاماق و اچمەك كىبى شىلەردىر .

(فصل اسلامنىڭ بىناسىدىن ايكنىچى صلوة بىياندە)

اي دىن قىر دىشلەرى رىبىزنىڭ امىرى اولغان بىش وقت نمازلارنى قىلابىق ھەر ھەر عاقل و بالغ اولان كىرەك اير و كىرەك خاتون ايگ اول فرض اولغان صفات ايمانى بىلمەك تىوشىدۇر . زىرا ايمان جەملە دەن اول لازم اولوب جەملە عبادتلىرىنىڭ آرتوغى و افضلى و اولوغىسىدۇر . زىرا ايمانسىز بىر عبادت بىر عمل جائىز اولماسىغى يوغايدىدە سويلەندى آنى اوقورلار . و ايماندىن سوگىرە ايگ آرتق عبادت نمازدۇر . آنگە اوچون نماز دە بتون اعضالار ايله الله تعالىنى اولوغلاماق اولدقندىن كىب عبادتلىرىنى جمع ايدىر بونىڭ اوچون افضل عبادتدۇر . مثلاً : نماز دە كوگىل و كوزلەر و قوللار ايله و تىل ايله

و قوللار ايله و آياتلار ايله و يوزى و كوگىل و باشى بتون تەنى ايله الله تعالىنى اعظيم واردۇر . و يەنە قران و تىبىخ و تەھىل و تەحمىد و تەكبىر و ئىنا و اعوذ بىسمە و شهادت كىلمەلەرى و صلوة دىلار بونلارنىڭ ھەممەسى نماز دە اولوب باشقىمە عبادتلىرىدە بويىلە تورلى عبادتلىرى يوقىدۇر . رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم افندىمىز (الصلوة عماد الدين) بىورمىشدر يعنى نماز دىننىڭ تراكىدۇر ديمە كىدۇر . ايندى نمازنىڭ فضىلى كىدۇر : يازماق و اوقوماق ايله بىتمەس الله تعالى قران كىرىمىدە نماز ايله تىقوانى بىيىك كىب فەكر ايتدى آنگە اوچون الله تعالى قاشىدا بونلار زىيادە مەقبول اولدقلىرى اوچون نماز دىننىڭ تراكىدۇر مۇمىنلەرنىڭ مەراجىدۇر . دىيادە و آخىرت دە قوتلماغە و سلامت بولماغە سېيىدۇر . دىيادە نمازنىڭ فەئىدىسى شول كە نماز اوغۇغاننىڭ رىزقى كىيىك و كىسبى يىگىل اولور و عمرىنىڭ بىر كاتىلى و تەننىھە صحت و سلامت كىلوب و بتون اشلەرى يىگىل اولور . شىطان و جن آدملىر باوزلقندىن و جەملە بلا و آفتلەردەن و صرخا اولاردىن امىن اولور . و تاغى نىچە فائىدەلەرى واردۇر كە يازماق ايله بىتمەس . اما آخىرت دە فائىدەلار ايمان ايله اولمەك نصىب اولور و قەبر غەزەبىدىن امىن اولور جزاسى يىگىل اولور قىيىردە و قىيامت كۈنىدە يولداش اولوب قىيامت كۈنىدە قورقۇلاردىن امىن اولوب و ھىساپلارنى يىگىل اولور بىيىنمىلەر و ھىدىمىلەر ايله يولداش اولوب و عىرش

اعلا کولا گه سنده ذوق و راحت، رده اولوب الله تعالى و پيغمبر عليه السلام آندان راضي اولور . لکن بو نمازنىڭ بويه فائده لارى نمازنى طوغرى و درست و دايمچىلىق ايله قىلوجىلار اوچوندر . يا گاش و تعديل ازكانسز قىلغانلاره بيوك عذاب اولور نىكم الله تعالى حضرتى (فويل للمصلين الذين هم عن صلاتهم ساهون) بيوردى يعنى بيوك عذاب شول كشييلەر اوچوندر كه نمازنى يا گاش و ربا ايله قىلورلار و نمازنىڭ مسئلهلر ينى بيلمه يوب نادانلىق ايله قىلورلار نيمه كدر بس بوندان معلوم اولدىكه نمازنى قويغانلار اوچون بيگراك قاتى عذاب اولور . حكايه اولسور كه بر كشى صحرا ده باردقنده شيطان عليه لعنه آدم صور سنده اولوب آگيا يولداش اولدى بو كشى ايرته، اويله، ايكندى و آخشام نمازلار ينى اوقومادى يسيع وتى اولدى بو كشى يسيع نمازنى دخى اوقوماينچه يوقلارغه تلادى اول زمان شيطان بوزك يانندان قاچدى اول كشى ايتدى اى اييمدهش ميينندان نيگه قاچاسك؟ كيل بر كه يوقلايق ديدى شيطان عليه اللغه آگيا ديدىكا مين عمر مده بر مرتبه الله تعالى كه گناهللى اولدم اول گناهم سببى ايله ماعون اولدم سين ايسه بو كونكى كون ييش مرتبه گناه قىلدىك ميين قورقامن سيگنا الله تعالى نىك آچوى ايزر سينك ايله بر كه اولديغم سببى ايله ميگاده قهر ايدر ديدى ، عقللى ابر كشيگه بو قصه ده ن بيديك زور

او گوت كورغه ممكن اولور . وینه نمازنى تصد ايله قويغانلار اوچون نيچه ضررلار واردر نته كم بيورمشدر (فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ) يعنى پيغمبرلهرده ن سو گره بر خلق كىلديلهر (اضاعو) بونلار ضاييع ايدوب قىلماديلار (الصلوة) ييش نمازنى (واتبعوا) دخى ايدارديلهر (الشهوات) نفسلهرى تله گن نهرسه كه لواطه و زنا و ربا و يالغان گواهاق آنا و آنانى ونجوتمهك كىبى شيلهر كه دايمچىلىق قىلماق ايله (فوق يالقرن غيا) بويه آدملهر آخرتده قاتى عذابلارغه يولقورلار و صالورلار يا ايسه جهنمه غيا دىگن چوقورغه صالورلار بو غيا جهنم اچنده بر چوقوردر كه غذابى و اندرماقى آرتق قاتى اولوب بتون جهنم بو غيانىك شدتدهن ههر كونده هك مهرتهبه الله تعالى كه صغفور . ايمدى نمازنى و روزهنى حجنى و زكاتنى قويغان كشييلهر كه و نفس تله گه نىگه ايهروب توبه سز آخرتكه كيتكه نلهر كه بو غيا چوقورندا عذاب اولور . وینه رسوالله صلى الله عليه وسلم بيورمشكه امام بيهقى روايت ايدر (الصلوة عماد الدين فمن اقاها فقد اقام الدين ومن تركها فقد هدم الدين) بيوردى يعنى نماز ديتنىك ترا كيدر كمده كم نمازنى تمام و طوغرى و دايمچىلىق ايله قىلور ايسه دينى توزومش اولور . و كمده كم نمازى قويوب اوقوماس ايسه دينى يمرمش واتمش اولور ديدى . بو طوغرىدا حديث شريفلهر بيك كوپدر . خپرده بىبان اولمشدور كه بحر

نمازنی قضاغه قالدورغان کشی اول نمازنی قضا ایتمه سندن اولوب کیتسه
 قبرینه جهنمدن یتمش ایشک آچلور قیامتکه چاقلی جانی عذابدا اولور .
 اول نمازنی قضا ایتمیچه اولگهن کشی الله تعالی قاشنده یامان کشی در .
 بو کشی تله سه یوز ماک نوافله ثوابلار و نیچه ایند گوا کله هر اشلهر اینه
 ساعتده مک مه رتبه الله تعالی نی ذکر ایتسه ینه بو کشی الله تعالی نیک قاشنده
 یامان و فنا کشی در تا اول نمازنی قضا ایتکه ننگه چه، نیچه آدمه لر وارد راه
 ثوستنده نیچه نیچه قضا نمازلاری بولا طوروب نوافله یعنی ثوابلی نمازلار
 قیدلارلار مثلاً: قدر نمازی و نوافله نمازلار کبسی . ای آحسان
 مک رکعت نوافله قیاسه ک بر وقت قالمش نمازنی قضا ایتمه ک درجه سینه یتسه
 آلماس سین بو نوافله نمازلارنی قیلماس ایتسه ک عذاب و شلته اولماس اوقونان
 کشیگه یوک ثوابی وارد لکن بو ثواب قضاسی اولماغان کشیگه در .
 لکن نیچه نیچه قضاغه قالمش نمای وار ایکن نوافله نماز قیلماق زیاده
 جهل و نادانلقدرد . ودخی معلوم اولاکه قصد ایله ترک ایدوب نماز
 اوقوماغانلار حقنده مجتهد علمالار اختلاف ایتدیلهر امام مالک ایله امام حنبلی
 قارشلارنده مرتد اولوب قالدیردغی نمازی قضا ایدوب توبه ایتمه س ایتسه
 قتل (اوترمه ک) تیوشدر دیمشلهر و امام شافعی قاشنده مرتد اولمایمیچه
 جزاسی اولارق قتل اولنور دیمش و امام اعظم قاشنده فرض اولدغی
 انکار ایتمه س ایتسه دیندن چقماس لکن فاسق اولوب محکمه ده گواهلی

قبول اولماس . امام اعظم قاشنده بر کشی قصد ایله نمازنی قویسه اولگه نیچه
 حبس اولنور . راست کو کدل ایله توبه ایتسه اول وقت حبسندن چغارلور .
 بویله کسه اولوغ گناهلارنک ایث یوکلی اشله مش اولور ، نمازنی سویسه و
 یاراتماو یا که الله تعالی دن قورقما نیچه، اویالما نیچه نماز قویماق ایله
 بالاتفاق دیندن چغار . آنک اوچون الله تعالی نیک امرینی بر نرسه که ساناماو
 کفردر . شونک اوچون بر کشی اوچ کون اوچ کیچه نمازنی قصدا قویسه
 امام اعظم قاشنده قتل لازمدر دیمش ، و دخی روزه زکات و حج بو
 فرضلارنی قویماقده نیچه نیچه دنیا و آخرتده ضررلاری واردر . بویله کشی .
 هر نی شرعا دشمن طوماق واجبدر . لکن دشمنلوقی کو کدی ایله نه توب
 لی ایله او گتلهر که تیوشدر . بویله فرضلارنی قویغان و قضا ایتمه گهن کشی
 الله تعالی نیک و پیغمبرله رنک و فرشته لره نیک و ایز گیدله رنک دشمنانی اولور .
 شیطان عابه اللعنه نیک دوستی اولوب دنیاده خور و اشکی ، یوزی قارا و آخرت
 ده مسخره اولور و دنیاده فقیر و محتاج اولوب مشقتندن قوتلما س . اشنده
 و کسبنده برکاتی اولماس . دنیا ایله شغاله توب اولمه ک و قارا یر که کرمه ک
 حقنه کیلمیچه آخرتده نیچه و نیچه اوکنچلهر و حسرتلهر تارتوب (الله
 صافلاسون) ایمانسز کیتمه که سبب اولور و قبری جهنم چوقری اولور . ای
 دوست آرزغه ایتسه بله قارا صو گمز و باراجاق یورطمز یعنی قیبرمز هر

کون قچقروور که بن قارانغلیق یورطیمن کیچه قارانغلیغنده نماز قیلماق ایله
 مینی نورلاندر. یعنی کیچه ایله طوروب نماز او قوغان کشینک قبری نور اولور
 و بن طوپراق یورطیمن بگا توشه ک کیتر شرعاً یاخشی عمل و ثوابلی اشلەر
 اشله گن کشینک قبری او جماع توشه کلهری ایله توشه لور و بن یلان و چیان
 یورطیمن بگا تریاق آلوب کیل. بو کما تریاق الله تعالی دهن قورقوب کوزدهن
 آقغان یا شله ردر. یعنی بر کسی الله تعالی دهن قورقوب کوزدهن یاش آقزسه
 قبرده یلان و چیانلار آنی تشله مهس دیمه کدر. و بن طار یورطیمن بگا تقوی
 ایله کیل یعنی دنیاده الله تعالی نك قورقوسندان قوشقانلارینی طوتوب، و طیغان.
 لارن اشله مه دیمه کدر. بویله که سه نك قبری نورلی اولوب و قبری کیل
 اولوب قصماس. و بن فقیر و محتاج یورطیمن دنیاده مالکدان صدقه و یرمه ک
 ایله بنی بای بورت نه یله. ایمدی دنیاده الله رضالغی اوچون صدقه و یرمه لهر
 قبرله رنده بای اولوب کشیگه محتاج اولماسلار. و بن سؤال یورطیمن دنیاده
 لا اله الا الله کلمه سنی کوب نایتو ایله جوابلار حاضر نه یله. دنیاده لا اله
 الا الله کلمه سنی کوب نه یتمکن کشیله رنك قبرده جوابلاری یکل اولور. ای
 دین قرداشله ری قبرمز بز که هر کون بویله قچقرووب طورور ایکن. بز
 ایسه دنیا شغلی ایله شغاله نوب کو گلمه رمز قارالغانلقدان ایشته یمز، اولمه ک
 عقلمزغه کیله مس. لکن اولوم و قبر عقلمزده یوق ایکن اولوم بزنی یاغلاب

قبر که کرتور. اول وقتده اوکنمه ک و قاینرماق فائده و یرمه س. و دخی
 نمازنی قصد ایله قویغان کسی عرصات میداندند نیچه یلار تورلی عذاب و
 خولقلار تارتوب بر وقت نماز اوچون آخرت یلی ایله سیکسه ن یل جهنمده
 عذاب اولنور. دنیا یلی ایله سیکسه ن مرتبه اوچ یوز آتمش مک یل اولور.
 آنک اوچون رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیمز نك (من ترک صلوة حتی
 مضی وقتها عذب فی النار حقبا الحقب ثمانون سنة کل سنة ثمان مائة و
 ستون یوما کل یوم کالف سنة مما تعدون) قول شریفینک معناسی بودر.
 ایندی بر نماز اوچون سیکسه ن مرتبه اوچ یوز آتمش مک یل دنیا یل حسابی
 ایله یا ناز. نعوذ بالله بو حدیث شریف روح الیمان تفسیرنده ذکر اولنمشدر.
 ایندی عقلی اولغانغه بو حدیث شریف بو طوغریده بیته رنکدر. ایندی بی
 نمازغه قز و خاتون و یرمه ک درست تو گلدرد. بی نماز ایله کورشمه ک و
 هجت و سوزله شمه ک و دوستاق ایتمه ک درست تو گلدرد. مگر آنی کوندر.
 مه ک نیتی ایله درست اولور. بی نمازنی دشمان طوتماق واجبدر. دشمان
 طوتماسلار ایسه جمله سنه ضرر و یرر. زیرا بونلاره رحمت کیله مس. الله
 تعالی دهن یاردم اولماس. دشمان طوتارلار ایسه بونلارنک شرندهن قوتلورلار.
 لکن آچولانماق و دشمان طوتماق کو گل ایله اولوب تل ایله او گت و
 لصیحت قیلورغه تیش. ایندی بو قضاغه قالمش نمازلارنی قضا ایتمه نیچه

کونده یوز مرتبه توبه ایتسه ده بر فائده اولماس و توبه سی قبول اولماس و عذابدان قوتلیماس. اگر قالدیغی نمازلاری قضا ایدوب قضاغه قالدیردیغی اوچون توبه ایدرسه توبه لهری قبول اولوب هیچ کیمچیا کسز یسنه ثوابلار ویرلوب اوجماحقه کروب مهنگی قالورلار. الله تعالی بویله بیوردی. نی قدر قضا سی کوب بولسه ده بترمه ک تیش. سو گره اوکنمه ک فائده ویرمه س. کوندز فرضلارینی کیچه و کیچه فرضلارینی کوندز قضا ایتسه درستدر. صحت وقتده قالمش قضا لارینی صرخاو وقتنده اوتوروب یا اشارت ایله قضا ایتسه درستدر. ایندی نماز اوقورغه تیشلی اما نیچک اوقورغه کیره ک یالکنز یاتوب طورماق ایله نماز بولماس. نمازئک طشنده شرطلاری و اچنده فرضلاری واردر واجبلاری و سنتلهری و مستحبله ری و مکروهله ری واردر. بونلاری تیشلی سنجه قیلورغه تیشلی. بلور بلمه س یا گشس یو گشس قیلغان نماز شیطانئک مسخره سیدر. اگر نمازنی خلق بنی سویسون و یاراتسن دیب قیلسه بویله ریا ایله اولغان عبادئک بر فائده سی اولما اینچه نیچه ضرر - لارینی کورر. غفلت اولمه یه. بو یرده نمازئک اداسی (وقتنده قیلنوی) بیان اولنور. قضا نمازی نیچک قیلناچاغی ایسه توبه نده بیان اولنور.

(فصل بیس وقت نمازلارئک صائلاری بیان اولنور)

س - ایرته نمازی نیچه رکعتدر؟

ج - ایرته نمازی دورت رکعتدر. اول ایکی رکعت سنت مؤکده سو گره ایکی رکعت فرضدر.

س - بر کشی ایرته نمازینه مسجدکه واروب، جماعت فرض اوقورغه کرشکن واسه لاره بو کشی سنتنی اوقورمی یا که امامه اویورمی؟

ج - اگر بو کشی سنتنی اوقوسامده جماعتئکه التحیاتئکه یتشرمن دیب شقی حکم ایتسه سنتنی قوبماس اوقور. اگر التحیاتئکه یتیشه آلام دیسه سنتنی قویوب امامه اویور. جماعتئک ثوابی سنتئک ثوابدان آراتق اولدیغی اوچون. سو کئندان سنتنی قضا تیشلی اولماس. اول وقتده نافله نمازنی قیلماق مکروه اولدیغی اوچون.

س - بر کشی ایرته نمازینه طوراً آلماینچه قویاش چقسه آنی اول کون قضا ایتسه سنتنی ده قضا قیلورمی؟

ج - بر کشی ایرته نمازینی وقتنده اوقی آلمای قالسه اول کون توشده ن اول قضا ایتسه سنتنی ایله قضا ایدره، اگر توشده ن سو کغه قالسه فرضئغه قضا ایدره. سنتنی قضا ایتمه س. ودخی ایرته نمازینه بارغان کشی جماعت فرض قیلدقه اول کشی صف آراسنده یا صفئک آرتنده سنت قیلماق مکروهدر. افضل اولانی سنتنی یورطنده اوقوب مسجدکه بارماقدر. اگر مسجدده اوقوسه مسجدئک سنت بولما سی اولسه، شونده اوقور اگر بولماسه مسجد

ئىك بىرەر پوجماغىدە اوقۇرۇ.

س - اويىلە نمازى نىچە رىكەتدۇر؟

ج - اويىلە نمازى اون رىكەتدۇر. اول دورت رىكەت سنت مۇكەدە قىلىنۇر. سو كۇرە دورت رىكەت فرض اوقۇلۇر. سو كۇرە يەنە ايىكى رىكەت سنت مۇكەدە قىلىنۇر. س - اويىلە ئىك سو كۇنى ايىكى رىكەت سنتىنى دورت رىكەت اوقۇچىلار نىچەك اوقۇرغە كىرەك؟

ج - اويىلە ئىك سو كۇنى ايىكى رىكەتى سنت مستىجىبە اولۇر. بونى دورت رىكەت قىلغۇچىغە ئوابى بىك كۇبىدۇر. لىكىن ھەر ايىكى رىكەت بىر تماز اولدىغى اوجون اولگى اولطرىشقا اوقۇرماقى فرضدۇر. بونىدە صلوات و دعا لارنى اوقۇب آياقغە طورغاچ سىبىھانك اغوز بىسملە ايلە باشلار. اگر تىلاسه ايىكىشەر رىكەت ايتوب اوقۇر. يعنى ايىكى رىكەت اوقۇغاچ سلام و يروب يەنە طوروب يا گادان ايىكى رىكەت نىتەب قىلۇر. لىكىن بويىلە نىفلى نىمازلار دە كوندۇر دورتدە بىر، كىچە ايىكىدە بىر سلام و يرمەك افضلدۇر.

س - بىر كىشى اويىلە نمازىنە مسجدكە وارسە جماعت فرض قىلماغە كىرەشە. لەر اول كىشى سنت اوقۇرمى امامغە اويورمى؟

ج - بىر كىشى اويىلە نمازىنە مسجدكە واروب كىرسە مۇذن قامت ئەيتورگە كىرەشە اول كىشى سنت قىلماق. امامغە فرضغە اويور. فرضنى اوقۇدۇقدان

سو كۇ طوروب اويىلە ئىك اول دورت رىكەت سنتى قىلماق ايدوب سو كۇرە ايىكى رىكەت سنتى اوقۇرۇ.

س - ايىكىدى نمازى نىچە رىكەتدۇر؟

ج - ايىكىدى نمازى سىگىز رىكەتدۇر. اول دورت رىكەت سنت مستىجىبە قىلىنۇر. سو كۇرە دورت رىكەت فرض قىلىنۇر.

س - بىر كىشى ايىكىدى نمازىنە مسجدكە وارسە فرضغە قامت ئەيتىلسە اول كىشى نى اشلەر؟

ج - اول كىشى سنتى قويوب فرضغە امامغە اويور. ايىكىدى سنتى فرضدان سو كۇرە قىلماق. اول وقتدە نىفلى نماز قىلماق مكروه اولدىغى اوجون. س - اول كىشى سنتكە كىرەشەكچ قامت ئەيتىلسە نىشلەر؟

ج - اول كىشى سنتكە كىرەشەكچ قامت ئەيتىلسە ايىكى رىكەت اوقۇب سلام و يروب امامغە اويور. اگر اوجىنچى رىكەتكە طورومش ايسە تمام قىلۇب سو كۇرە فرضغە اويور.

س - آخشام نمازى نىچە رىكەتدۇر؟

ج - آخشام نمازى بىش رىكەتدۇر. اول اوج رىكەت فرض قىلىنۇر. سو كۇرە ايىكى رىكەت سنت مۇكەدە قىلىنۇر.

س - يىسە نمازى نىچە رىكەتدۇر؟

ج - یسبع نمازی اون اوچ رکعتدره. اول دورت رکعت سنت مستحبه قیلنور. سو گره دورت رکعت فرض قیلنور. سو گره ایکی رکعت سنت مو کده قیلنور. سو گره اوچ رکعت وتر نمازی قیلنور.

س - اگر یسبع نك صوتی ایکی رکعت سنتی دورت رکعت قیلور ایسه نیک قیلور؟

ج - یسبع نك صوتی سنتی دورت رکعت قیلسه صوتی ایکی رکعتی سنت مستحبه اولوب اولگی اولطرشده صلوٰة و دعالارینی اوقوب اوچینچی رکعتکه طورغاچ سبحانک اعوذ بسمله اوقور تلهسه ایکیشهر ایکیشهر اوقور، دورت رکعت قیلماق ثوابلیر اقدره. و دخی سنت و نافله نمازلار دخی فرض نماز کبی اوقولور. فرض نمازلارده اولغان فرضلار، واجبلر، سنتلر بو سنت و نافله نمازلارده واردر. فرض نمازلارنی بوزغان شیلهر سنت و نافله نمازلانی دخی بوزار. فرض نمازلارده سجده سهو تیش بولغان شیلهرنی سنت و نافله نمازلارده اشلهسه بونلارده دخی سجده سهو واجب اولور؛ لکن فرضلارده مثلاً: اوله، ایکندی آخشام ویسبع فرضلارنده اولگی ایکی شهر رکعتلرنده قرآن اوقوماق فرض اولوب صوتی ایکیشهر رکعتلرنده یالغز الحمد اوقوب رکوعغه کیدیلور؛ لکن وتر نمازنده و سنت نافله نماز - لارده هر رکعتلرنده قرآن اوقوماق فرضدره. و دخی اوله نك و جمعه نك

اولگی سنتلهری سنت مو کده اولوب دورت رکعتی بر نمازدره. اما ایکندینک ویسبع نك اولگی سنتی بونلار سنت مستحبه اولوب هر ایکی رکعتلهری بر نمازدره. بو سنت مستحبه اولان نمازلارنی تلهسه، ایکیده بر سلام ویروب اوقور. تلهسه دورتده بر سلام ویروب اوقور. لکن دورتده بر سلام ایله اوقوسه اولگی اولطرشقه اوطوردقده تحیاتدن سو گره صلوٰة و دعالارینی اوقوب آیقسه طوردقده سبحانک اعوذ بسمله ایله باشلار. غفلت اولمیه.

(فصل نماز نك فرض اولدیغی بیاننده)

س - نماز فرض اولدیغنه دلیل نهدر؟

ج - الله تعالی قرآن کریمنده اَقِمُوا الصَّلَاةَ بیوردی. معنای شریفی نمازنی اقامه ایدیگز، یعنی اوقوگز دیه کدره. الله تعالی نك اَقِمُوا دیگن سوزی امردر. اول امر نماز نك فرضنی تلهسه. شونک اوچون بو قول شریف ایله نماز نك فرض اولدیغی ثابت اولدی.

س - نماز نك بیش وقت اولدیغنه دلیل نهدر؟

ج - الله تعالی قرآن کریمنده (فَسَبِّحْهُنَّ اللهُ حِينَ تَمْسُونَ وَحِينَ تَصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ) قول شریفدر. آیت نك معنای شریفی الله تعالی گه تسبیح نهیتگز. یعنی نماز اوقوگز کیچه کرگن

وقتده. اول كچه كرهچ اوقى طورغان نماز آخشام و يسيغ نمازيدر. ودخى
طاكنه كرهچ نماز اوقو كز. اول ايرته نمازيدر. اول الله تعالى كه يدر و
كوك اهلى حمد نيتور. ودخى ايكندى نمازى اوقو كز. ودخى ظهر وقتده
نماز اوقو كز، اويله نمازى. نافع بن الازرق ابن عباس رضى الله عنهما من
صوراغان بيش وقت نمازنى فرض ايكنلىقى قرآنده بارمى ديب. حضرت ابن
عباس بار ديب اشبو ايكى آيتنى اوتوغان. تفسير قاضى بضاويده بويله در.

(فصل نمازنى شرطلارى و فرضلارى بيان اولنور)

س - نمازنى فرضلارى نيچه در؟

ج - نمازنى اتفاقلى فرضلارى اون ايكي در. آلتيسى نمازغه كرشمه سدهن اول
بولماق تيشليدر. آكا شرط ديپلور و آلتيسى نمازنى اچنده در. آكا ركن
ديپلور.

س - نمازغه كرشمه سدهن اول تيشلى اولغان شرطلارى ندر؟

ج - برنجى حدندن طهارت، يعنى غسل تيشلى اولسه غسل ايتمهك (قويون -
ماق)، طهارتى بولماسه طهارت الما قدر.

نمازنى ايكنچى شرطى ندر؟

نمازنى ايكنچى شرطى نجاستدهن طهارتدر (پاك له نه كدر). يعنى نهئى و

كيمي و نماز اوقى طورغان اورنى نجاستدهن پاك اولما قدر.

س - نمازنى اوچنچى شرطى ندر؟

ج - نمازنى اوچنچى شرطى ستر عسورتدر. يعنى نمازده عورتلارنى
اورتمه كدر.

س - نمازنى دورتنچى شرطى ندر؟

ج - نمازنى دورتنچى شرطى استقنال قبله. يعنى نماز اوقو-وغان كشينى
يوزى كعبه شريفه كه قارشو اولما قدر.

س - نمازنى بيشنچى شرطى ندر؟

ج - نمازنى بيشنچى شرطى وقتدر. يعنى بيش وقت نمازلارنى اول و آخر
وتلارنى بلوب وتلارنى اچنده قيلمما قدر.

س - نمازنى آلتنجى شرطى ندر؟

ج - نمازنى آلتنجى شرطى نيت ايتمه كدر. يعنى قايسى وقتنى نمازنى قيلور
ايسه آنى نيت ايتمه كدر.

(فصل نمازنى اچنده اولغان فرضلارى بيان ايدەر)

س - نمازنى اچنده اولغان فرضلاردان برنجيسى ندر؟

ج - نمازنى اچنده اولغان فرضلاردان برنجيسى افتتاح تكبيريدر. يغمنى

نمازغه يابشده قولاق قانان وئده الله اكبر ديمه كدر .

س - نمازنگ اچنده ايكنچى فرض نهدر ؟

ج - نمازنگ اچنده ايكنچى فرض قيامدر . يئنى نماز اوقى طورغان كشى آياق اوستده اوقوماقدر .

س - نمازنگ اوچنچى فرضى نهدر ؟

ج - نمازنگ اوچنچى فرضى قرائتدر . يعنى نمازده آياق اوستده اولدقدده قران اوقوماقدر .

س - نمازنگ دورتنچى فرضى نهدر ؟

ج - نمازنگ دورتنچى فرضى ركوعدر . يعنى باشى ايله بيلىنى تىگىز ايدوب بوگولمه كدر .

س - نمازنگ ييشنچى فرضى نهدر ؟

ج - نمازنگ ييشنچى فرضى سجدهدر . يعنى تزلهرينى و آياقلارينى و قوللارينى و يوزينى يركه قويماقدر .

س - نمازنگ آلتنجى فرضى نهدر ؟

ج - نمازنگ آلتنجى فرضى قعدده اخبرهدر . يعنى نمازنگ آخرنده التحيات اوقور قدر اوطورماقدر .

س - بر كشى نمازنگ سويلهنگن اون ايكنى فرضلارندان بىرسنى قويسه

اول كشى نك نمازى نىچك اولور ؟

س - بر كشى نمازنگ طشنده اولغان شرطلارندان و اچنده اولغان فرضلارندهن كرك قصدا و كرك اونوتوب ضرورتسىز برينى قيلماسه، قيلديغنى نمازى درست اولماس . اول نمازنى ياگادان قيلماق فرض اولور . اينسدى بو اون ايكنى فرضلارنگ هر برسى توبهنده آيروب، آيروب سويله نور انشا الله تعالى .

(فصل نمازنگ برنچى شرطى حدندن طهارتنگ نىچك

اولديغى بيان اولنور)

س - حدندن طهارت نىچك اولور ؟

ج - حدندن طهارت ايكنى تورليدر . برته طهارت كبرى يعنى اولوغ باكلك ديرلهر . بو اولوغ باكلك قويونماق تيوشلى بولغان وقتده قويونماق . هر و بريته طهارت صغرى يعنى كچكنه باكلك ديرلهر . بو كچكنه باكلك طهارت آلماق تيوش اولدقدده طهارت آماقدر .

س - غسلنگ فرض اولديغنه دليل نيدر ؟

ج - (وان كننم جنباً فاطمروا) قول شريفيدر . آيتنگ معنای شريفى : اكر سز جنب اولسه كز كامل تازار كمز . يعنى غسل قويونكز ديمه كدر .

س - غسلىنىڭ فرضلارى نىچەدۇر ؟

ج - اوچدۇر. بىرنچىسى بىر مرتبە آغزىنىڭ صو آلوب آغزىنىڭ اچىدە قورى
بىر قالدۇرماينچە چالاتماق دۇر، بوگۇا مضممە دىرلەر .

س - غسلىنىڭ ايكىنچى فرضى نىدۇر ؟

ج - غسلىنىڭ ايكىنچى فرضى بىر مرتبە بورنىنىڭ صو تارتۇپ بورنىنىڭ نىچە
تېشۇكىنە قدر بتون اچنى قورى بىر قالدۇرماينچە چالاتماق دۇر. بوگۇا استىشاق
دىرلەر .

س - غسلىنىڭ اوچىنچى فرضى نىدۇر ؟

ج - غسلىنىڭ اوچىنچى فرضى بارچە تەننى يوماقدۇر. آغزىنىڭ و بورنىنىڭ
و تەننىنىڭ باشقىە يىزىدە انه اوچى مۇقدارى قورى بىر قالسە عىلى صحىد-ج
اولماس . قولتقلارىنىڭ و كىنىدىكىنىڭ اچىلەرىنى صاج و صاقاللىرىنى
چالاتماق فرضدۇر. و اگر تەننىدە بالق تەنكىسى شىكىلى نەرسە يابشوب
آستىنە صو كچمەز ايسە عىلى درست اولماينچە چالاتماق تېوشدۇر. جنب
كشى قولنى و آغزىنى يوماينچە آشاماق و اچمەك مكر وهدۇر .

س - خاتونلارنىڭ ساچلارى اورلىگەن اولسە سوتوب قويونماق تېوشمى ؟

ج - اگر جنب اولغان وقتىدە ساچلەرى اورلىگەن اولسە سوتمەك تېوش
اولمايۇب ساچلەرىنىڭ توبلەرىنى و طلومنى يوماق لازمدۇر. و اگر جنب

اولغان وقتىدە ساچلەرى سوتولمىش اولسە اتفاق ايله اول زمان بتون ساچنى يوماق
فرضدۇر. ايرلەرنىڭ ساچلەرى اورلىگەن اولسون، اولماسون بتوننى يوماق
فرضدۇر. غىل قويونغان خاتوننىڭ طرناقلىرى آراسىدە قورى قامر قالسە
عىلى و آبدىتى درست اولماس. زىرا قامردە قاتىلىق اولوب سوننىڭ
اوتىمە كىنە مانىدۇر. اما بالىچى كىرگەن بولسە درست بولور آننىڭ اوچون
بالىچىدان صو اوتەدۇر .

س - غسلىنىڭ سىتلىرى نەدۇر ؟

ج - ابتدا بول ايتمەك صو كۇرە تەننىدە نجاست وار ايسە آنى تازارتماق
صو كۇرە نىت ايتىم باكلەنمە كە دىب نىت ايتمەك صو كۇرە نماز طهارتنى كىسى
طهارت آلاماق آغزىنى و بورنىنى و باشقىە تەننى اوچەر مرتبە يوماق و اوغماق
سىتدۇر قويونغان وقتىدە ايك اول اوڭ جىلكەسىنە صو كۇرە صول جىلكەسىنە
صو كۇرە باشىنە قويار غىل قويونغان وقتىدە آياقلىرى صو اچىنىدە اولسە
آياقلىرىنى صو كۇرە يوماق لازمدۇر غسلىنىڭ سىتلىرى بودۇر .

س - غسلىنىڭ مكر وھلەرى نەدۇر ؟

ج - غىل قويونا طوزغان بىر كە بول ايتمەك غىل قويونغان وقتىدە قبلەغە
قارشى يا آرقاسى ايله طورماق عورتلەرن اورتمىنچە قويونماق و دنيا
سوزى سولپەشمەك و صوپى تار قىدردىن آرتىق اسراف ايتمەك بونلار

مکروهدر و اگر صابون ایله یوونماق اوچون آرتق صو قویسه مکروه توگلدرد .

س - طهارت آلمش یا غسل قویونمش آدمئک تهنندن طامغان صو پاکمیدر توگلمیدر ؟

ج - بوکما مأ مستعمل دینلور . امام اعظم قاشنده نجسدر . امام محمد قاشنده پاکدر لکن پاکلاگوچی توگلدرد . اگر طهارت آلدیغی قومغانئک اچنه صو طامسه اول صو ایله غسل درست اولماس . هر وقتده صاقلانماق تیوشلیدر . مأ مستعمل طهارت و غسل ایتکهن قومغانلارغه قویولماسون . اوستننده قابچاچی اولماغان قومغانلار ایله غسل قویونغان کشیلهر بیسک صاقلانسونلار . امام اعظم قاشنده مأ مستعمل نجس اولماچ مأ مستعمل توشکهن صو ایله قویونسا سیدک ایله قویونغان کبی اولور . تهننی یا گادان تازارتماق تیوش اولور . امام محمد قاشنده تهننی نجس اولماس . لکن جنبلکدن پاکلانماس ، طهارتی طهارت بولماس .

س - طهارت فرض اولدیغه دلیل ندر ؟

ج - یا ایها الذین امنوا اذا قمتم الى الصلوة فیاغسلوا وجوهکم وایدیکم الى المرافق وامسحوا برؤسکم وارجلکم الى الکعبین قول شریفیدر .

س - طهارتنک فرضلاری نیچهدر ؟

ج - آبداستنک فرضلاری دورتدر . اول یوزینی یوماقدر . یوز : ساچ اوسه تورغان اورندان ایلك آستینهچه و بر قولاق یومشاغندان ایکنچی قولاق یومشاغینهدر و اگر ساقالی قوی و طغز بولسه آستنه و اوستنه مسح ایتمهک بارار و اگر ساقالی سیرک اولسه توبنی چلانماق لازمدر .

س - طهارتنک ایکنچی فرضی ندر ؟

ج - ایکی قوللارینی ترسه کلهری ایله یوه ق ر و اگر بارماغنده یوزدیگی طغز اولوب آستنه صو کرهس ایسه یوزکنی اویناتوب توبینه صو ایرشترمهک فرضدر .

س - طهارتنک اوچنچی فرضی ندر ؟

ج - طهارتنک اوچنچی فرضی باشینک دورت اولوشندن بر اولوشینه مسح ایتمه کدر . بارماقلارینی چلاتوب بر یر که تیگزمینچه مسح ایتمه کدر . و اگر بارماقلارن چلاتماچ بره نهرسه طوتسه یا گادان بارماقلارن چلاتماق تیوش - در و اگر دورت اولوشنک بر اولوشندن کیم اولسه امام اعظم قاشنده جئز اولماس . کوب آدملهر بونده غفلت ایدوب بارماقلارینک ارجلارینیغنه چلا - توب مسح ایتهرلهر . اصلا طهارتی درست اولماس . اگر اوچنی بوتونلهی چلاتوب باشینه قلاب آزارق قیملداتسه شونک ایله مسح تمام اولور و خاتونلارغه دهخی بویله تیدشدر .

س - طهارتنڭ دورتنچى فرضى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ دورتنچى فرضى ابكى آياقلارنى طوبوقلارى ايله يوماقدر .

(طهارتنڭ سنتلەرى بيان اولنور)

س - طهارتنڭ سنتلەرنەن اولگىسى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ سنتلەرنەن اولگىسى طهارتكە كرشكەن وقتدە (بِسْمِ اللّٰهِ

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى دِينِ الْاِسْلَامِ وَعَلَى تَوْفِيقِ الْاِيْمَانِ وَعَلَى هِدَايَةِ -

الرَّحْمٰنِ) دىمە كىدر و ھەم قوللارن يوغان وقتدە بارماقلارن آراشترماق

سنتدر .

س - طهارتنڭ ايكنچى سنتى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ ايكنچى سنتى يوولا طورغان اعضالارنى اوچەر مرتبە يوماقدر .

س - طهارتنڭ اوچنچى سنتى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ اوچنچى سنتى آوزىنە سو آماق و ھەم بورىنە سو آماق

و آوزىنە سو آلمان وقتدە مسواك ايله تىلەرىنى اشقماقدر .

س - طهارتنڭ دورتنچى سنتى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ دورتنچى سنتى يوزىنى يووارغە كرشكەن وقتدە نيت ايتىدە

طهارت آماغە دىوب نيت ايتمە كىدر .

س - طهارتنڭ يىشنچى سنتى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ يىشنچى سنتى مويىنە و قوللارنى ماسح ايدوب ھەر يوزىنى

اعضانى اوڭ طرفدان باشلاماقدر .

س - طهارتنڭ آلتىنچى سنتى نەدر ؟

ج - طهارتنڭ آلتىنچى سنتى ترتيب ايله آبدست آماقدر . مثلاً: ايك اول

يوزىنى، سو كره قوللارنى، سو كره باشىنە ماسح ايدوب، سو كره آيتلارنى

يووار و اكر بو ترتيب اوزرە ايتمەينچە اول آياقلارنى، سو كره باشقە

اعضالارنى يوب باشلاسدە درستدر لکن سنتە مخالفدر .

(فصل طهارتنڭ مكروهلەرى بيانندە)

س - طهارتنڭ مكروهلەرى نىچەدر ؟

ج - بو كىتابدە طهارتنڭ مكروهلەرنەن اون مكروه بيان اولمشدر .

س - برنجى مكروه نەدر ؟

ج - برنجى مكروه طهارت آلمان وقتدە صونى يوزىنە بىك قتى اورماقدر .

س - ايكنچى مكروه نەدر ؟

ج - ايكنچى مكروه طهارتدە باشندان باشقە اعضالارنى اوچدەن كىم پا

آرتق يوماقدر .

س - اوچنچى مكروه نهدر ؟

ج - اوچنچى مكروه طهارتدن توشدكى صونك اچنه توكرمهك وسونگره مه كدر .

س - دورتنچى مكروه نهدر ؟

ج - دورتنچى مكروه طهارت آلمان وقتده قبلهغه آرقهسى ايله طورماقدر .

س - ييشنچى مكروه نهدر ؟

ج - ييشنچى مكروه اوڭ قولى ايله سونگرمهك .

س - آلتنجى مكروه نهدر ؟

ج - آلتنجى مكروه طهارت آلمان وقتده صول قولى ايله آغزينه و بورنينه صو آماقدر .

س - يدنجى مكروه نهدر ؟

ج - يدنجى مكروه قوياشده جلنش صو ايله طهارت آماقدر .

س - سبگزنچى مكروه نهدر ؟

ج - سبگزنچى مكروه طهارت اعضالارينى صول طرفدان باشلاب يوماقدر .

س - طوغزنچى مكروه نهدر ؟

ج - طوغزنچى مكروه طهارت آلمان وقتده دنبا سوزى سويله شمه كدر .

س - اوننجى مكروه نهدر ؟

ج - اوننجى مكروه يوزينى يوغان وقتده آوزينى و كوزله رينى بيك قانى آچاقى و بيك قانى يوماقدر .

(چيتككه مسح ايتو بيانده)

س - چيتكله رگه مسح ايتمهك درست اولدينى نه ايله ثابتدردر ؟

ج - چيتكله رگه مسح درست اولدينى حديث و سنت ايله ثابتدردر، لکن چيتكه

له رگه مسح ايتمهك طهارتده درستدر، غسلده درست اولماس . طهارتده مسح

ايتمهك فرضدردر، اگر تويسه طهارتنى درست اولماس .

س - نيندى نهرسه له رگه مسح قىلو درست ؟

ج - طوبوقدان اوزغان اولوب صو اوتمه سدهى نهرسه له رگه مسح درست .

كون ايتك و كالوشه كينز ايتك كبي شيله ر .

س - چيتكله رگه مسح قىلونك مدتى نه قدر وقتدردر ؟

ج - چيتكله رگه مسح قىلونك مدتى مقيم اولغان كشيگه بر كون بر كيچه

هينى يگرى دورت ساعتدردر و اگر مسافر اولور ايسه اوج كون اوج كيچه

هينى يتمش ايكى ساعتدردر . بو وقتلارنك اچنده طهارت آلور ايسه چيتكله ر .

كه مسح ايدردر . لکن بو مدت اچنده مقيم اولسون مسافر اولسون چيتكه -

هرى آياغندان چقماو شرطدردر و اگر شول مدت اچنده چيتكله رينك برسي

ایکسی آباغندان چیقسه چیتکلهرنک حکمی کیدر. یا گادان یوماق شرطدر.
س - بر کشی مسح ایتد کیدن سو گره سو اچنه کرسه یا پوش یرده
یوروب آباغینه سو اوتسه نیشلهر؟

ج - آباقلارینک برسینک طوبوقدن توبه نی بتولهی چلانسه یا کوبره گی
چلانسه مسح درست اولماس. آباق یوماق ایله مسح آراسنی جیو اولماسون
اوچون ایکی آباقلارینی بتولای یوماق فرض اولور.

س - مسحک مدت قای وقتدان اعتبار اولسون، چیتک کیدگاندا-می یا که
چیتک کیکهن طهارتی بوزولغاندانی؟

ج - طهارتنک بوزولدیغی وقتدان حساب اولور. چیتکله رینی کیدیکی وات-
دان حساب اولماس. مثلا: بر کشی ایرته بلهن ساعت آلتیده طهارت آلوب
چیتکن کیسه شول طهارتی ساعت اونده بوزلسه مسحک مدت ساعت
اوندان حساب قینوب ایکنچی کوننی ساعت اوننه قدر مسح قیلور. مسافر که
دهخی حکم بویلهدر. لکن آکا مدت اوچ کون اوچ کیکچدر.

س - چیتککه نیچک مسح قیلماق تیشلی؟

ج - مسحک فرض مقداری ایکی قولینک بارماقلارینی - آری، آری چلا -
توب بارماقلارینی آچوب چیتکنک باشندان قونچینه طوغری تارتا اوچ بارماق
ازی چیتکده بیلگی اولای، دمهک که مسحک فرض قدریسی اوچ بارماق

بوپدر.

س - بارماقلارینک اوچی بلهن کنه مسح قیلسه درست می؟

ج - اوچ بارماقلارینک اوچسینده چیتککه تیکزومهسه، بارماقلارنک باشلاری
ایله کنه اوچ بارماق بوی صزسه مسح درست بولماس. قوللارینی آری،
آری چلاتور دیدیکمز هر قولنه اوز آلتینه سو آلوب مسح قیلور.

س - چیتکله رده نه قدر تیشک اولسه مسح درست بولماس؟

ج - چیتکنک برسینده اوچ بارماق صیداراق تیشک یا که سوتوک بولسه کیرهک
بر یرنده اولسون، کیرهک آری، آری اولسون مسح ایتمک درست بولماس.
اما بر چیتکنده ایکی بارماق صیداراق ایکنچیسینده بر بارماق صیداراق تیشک
اولسه مسح درست بولور. اشدو تیشکلهر طوبوقدان یوغاری اولور ایسه ضرر
ویرمهس. ودهخی بر کشینک بر آباغی چیتکنک اوکچسینده چقسه مسحی
بوزلوب ایکی آباقلارینی یوماق لازمدر.

س - بر کشینک چیتکی کیک اولوب آتلاغانده اوکچسی کوتهرلسه مسحی
بوزلور می؟

ج - بر کشینک چیتکی کیک اولوب آباغن کوتهر گنده اوکچسی چنوب
کیری اورنینه توشسه مسح درست بولور.

س - طهارتی بولغان کشینک مسحی نك مدت تمام اولسه یا گادان آباغین غنه

یواری یا که بتونلهی طهارت آوری؟

ج - طهارت آماق تیش اولماس. یالغز آیاقلارینی یوماق ایله طهارتی تمام بولور.

س - عذر ایسهی بولغان کشیلەر گه چیتکه مسح قیلونک حکمی نیچک؟

ج - بر کمسه عذر ایسهی اولوب طهارت آلوب چیتکلهرینی کیگه نیچه عذری آقماسه بر کون بر کیچه مسح ایدر. و اگر چیتکلهرن کیگه نیچه عذری آقسه بر وقتنک اچنده طهارت آغان ساین مسح قیلور. ایکنچی وقت کرد کده چیتکلهرن سالوب آیاقلارینی یووار. یعنی اولهده طهارت آلوب عذری آغان کویچه چیتکلهرن کیمش اولسه ایکندی وقتی کر گه نیچه شول آراد مسح ایدر. ایکندی وقتی کرد کدهن سو کره طهارت آغانده چیتکه لهرن سالوب آیاقلارن یوماق لازمدر.

س - کشی نیچک صاحب عذر (عذر ایسهی) بولا؟

ج - بر کشینک بلالهنمش عذری بر نماز وقتنک اولدن آخرینه قدر طهارت آلوب نماز او قورلق قدر عذری طوقتاب طورماسه صاحب عذر اولور. بویله کمسه بیش وقت نمازلارنک وقتلاری کرد کده هر برینه یاگی طهارت آلوب عذری آقسهده نماز او قور و اگر بر نماز وقتی قدر عذری آقماسه بو کمسه صاحب عذر لکدهن چغار.

س - بر کشینک بر یری صنفان بولسه، یا یاره لاندغان بولسه، یا بر بر نهرسه چقغان بولسه آنی به یله سه طهارت آغانده نیشلهر؟

ج - بویله یار دلارنک اوزرینه به یله نگن نهرسه لهرنی چیشو ک ضرر ویرسه اوستینه مسح ایتکه درستدر.

آنی کیرهک طهارت ایله و کیرهک طهارتسز به یله سن. بونلاره چیتک کبی مدت یوقدر. یاره نه ضرر اولما یا چاق وقتنه قدر اوستینه مسح ایدر. و اگر یاره سی توزله نیچه به یله گن نهرسه سی اوزی توشسه، مسحی و طهارتی بوزلماس. و اگر یاره سی توزلوب توشکن بولسه طهارتی بوزلور.

س - بو یاره اوستینه گی نهرسه گه نیچک مسح ایدر؟

ج - اگر یاره اوستینه به یله گن چوپرهک یاره دهن آرتوب طورسه اگر آنی چیشوب آلو و مسح قیلو یاره نه ضرر ویرسه چوپرهکنک اوستینه بتونلهی مسح قیلور. اگر چیشو ضرر ویرمه سه، مسح ضرر ویرسه یاره اوستینه چوپرهک اوستندهن مسح قیلور، نه یله نه سن یووار. اگر چیشو و مسح قیلو ضرر ویرمه سه یاره نه یله نه سن یووار یاره اوستینه یالانغاج مسح قیلور.

س - آدم نیندی نهرسه لهر ایله صاحب عذر اولور؟

ج - حیض کوره طورغان خاتوننک حیضی اوچ کون تمام اولماسدان اول طوقتاسه یا که اون کوندهن آرتوب ایتسه، یا نفاس وقتنده قرق کوندهن

آرتوب كيتسه و يوكلې خاتون قان كورسه بونلارغه استحاضه قانسى ديب نه يتلور. بونلار صاحب عذر اولوب نمازنى و روزه نى قويماسلار. يوغ-اريدنه سويله ننگن صاحب عذرلهز كېي عمل ايدرلهر. و ينه سلس البوله يعنى اختيارسز دائما سيديكى طاموب طورماق كېي و هر وقت بورنمدان قان كيلمك كېي و توزه لمه ي طورغان ياره لارغه مبتلى بولماق كېي بونك او - شاشلى شيله ر ايله صاحب عذر اولورلار.

(حيض و نفاس بيانده)

س - حيض نهدر؟

ج - حيض بالغه بولغان خاتوننك رحمندن (بالا قابچنندن) كيله طورغان قاندر. اول قان چير سببلى كيلمه س. دخى اول خاتون آيسه بولماس. يعنى ايللى ياشدهن اوزغان بولماس.

س - حيض مدتى كويى؟

ج - حيضنك مدتى آزي اوچ، كويى اون كوندر. اوچ كيچه دن كيم بولسه يا اون كون اون كيچه دن آرتق بولسه حيض اولماس. آگسا استحاضه ديرلهر. بونك حكى يوغاريدنه سويله ندى.

س - ايكي حيضنك آراسى كويى طورور؟

ج - ايك آزي اون ييش كون. كويينه چيك يوق، نى قدر طورسه ده طورور.

س - بر خاتون حيض كوروب حيضى اون كوندهن اوزسه نيچك اولور؟
ج - بو خاتوننگ اوزينگ عادتى اولسه يعنى حيضى بيش كون كوره ايكن، ييش كوندهن آرتقانى حيض اولماس. استحاضه اولور. اول كون - لهرنگ نمازنى قيلور. اگر عادتندهن اوزوب اون كونده طوقناسه همه سى - حيض اولور.

س - بر خاتون قان كوروب اوچ كوندهن كيلمه طوقناسه بو خاتون حيض كورمه ديب نماز او قوماسه اول نمازغه قضا لازمى؟

ج - بو خاتونغه اول نمازلارنى قضا لازم اولور. اما غسل لازم اولماس.
س - بر خاتون حيض مدتنده قزل قان كورمى باشقه توسده كورسه حيض اولورمى؟

ج - آقدان باشقه سى همه سى حيض اولور. كيرهك قزل و كيرهك صارى و كيرهك قارا و كيرهك بولغانچق اولسون.

س - بر خاتون حيضنك اون كوني اجنده يا كه اوزينگ عادتى اجنده قان طوقناسه حىضم بتدى ديب غسل قوبونوب روزه طوتسه ينه قان كوره باشلا.

س - بو روزه سى نيچك اولور؟

ج - بو روزه روزهدن سانالماس، صوگنندان تضا لازم اولور .

س - بر خاتوننك عادتى جىدى كون ايكن، اوچ كون تام اولغاچ حىضى طوقتاسه نيشلەر؟

ج - اول خاتون غسل قوونوب نمازن او قور . لكن ابرى ايله ياتماس . عادت كوني اوزماينچه .

س - نفاس نهدر؟

ج - نفاس بالادان صوگ كيلگن قاندر .

س - نفاسنك مدتى كوبى؟

ج - كوبى قرق كون آزينه چيك يوق قرق كوندن اوزسه نفاس اولماس . استحاضه اولور .

س - بر خاتون بالادان صوگ اون كون قان كوروب طوقتاسه ايندى نفاسم بتدى ديب روزه طوتسه ينه قان كورسه نيچك بولور؟

ج - بو روزه روزهدن سانالماس . صوگنندان قضا تپوش اولور .

س - حىضنك حكى نهدر؟

ج - حىضنك حكى نماز او قورغه درست بولماس . روزه طوتارغه درست بولماس . لكن روزهنى صوگنندان تضا قىلور نمازنى تضا قياماس . مسجدك

كبرمهك درست بولماس . ابرى ايله ياتماق (بىپىلگولى ياتو ايله) درست

بولماس . قرآن طوتماق درست بولماس . حىضى طوقتاغاچ غسل قوونوماق واجب اولور .

س - نفاسنك حكى نهدر؟

ج - نفاسنك حكىمده حىض حكى كوبى در .

(فصل طهارتنى بوزغان شيله رنك بيانى)

س - طهارتنى بوزغانلاردان برنجى مسئله نهدر؟

ج - طهارتنى بوزغانلاردان برنجى مسئله آدمنك آلدندان و آرتندان چقغان

نهرسه طهارتنى بوزار . يىلگىلى چغا طورغان نجاستلەر و جيل كى و كبرهك

عادتده چغا طورغان نهرسه اولماسون، قورت و تاش كى و بونك اوخ -

شاشلى شيللەر آز اولسون، كوب اولسون، طهارتنى بوزار . ودخى اير كشي -

منك ذكرندن جيل چقسه طهارتنى بوزماس . واگر خاتون كشيننك

آلدندان جيل چقسه ايسسز اولسه طهارتنى بوزماس، ايسلى اولسه طهارت

آلماق آرتقدر .

س - ايكنچى مسئله نهدر؟

ج - ايكنچى مسئله آوز طوليسى قوسماق بوزار . كبرهك صو و كبرهك طعام

و كبرهك ياللق هر نى بولسه بولسون، طهارتنى بوزار .

س - آوز طولیسی قوسماق نیچک اولور ؟

ج - آوز طولیسی قوسماق شول اولور، سویله شورگه ممکن اولماینه چه آنی آوزندان چنارمی طورورغه کوچی یتس.

س - بر کشی آزه، آزه قوسسه بارن جیساك آوز طولیسی بولورلق بولسه نیشلهر ؟

ج - اگر قوسدینی آزه، آزه اولوب، کو گیل بولغانووی بر بولسه بوزار. اگر کو گیل بولغانووی باشقه، باشقه بولسه بوزماس .

س - اوچنچی مسئله ندر ؟

ج - اوچنچی بر کمسه قارق قوسسه، اگر قوسدینی قارق قورساقدان کیلور ایسه امام ابو یوسف ایله امام طحاویندك قاشنده طهارتی بوزلور. امام اعظم ایله امام محمد قاشنده قارق طهارتی بوزمی. کیرهك باشدان اینسون، کیرهك قورساقدان کیلسون، کیرهك آوز طولیسی اولسون .

س - دورتنچی مسئله ندر ؟

ج - دورتنچی مسئله بر کمسه قان قوسسه، اگر قوسه-ان قان توکرک ایله بردهی یا توکر کدهن قزلراق بولسه، طهارتی بوزار. اما قوی اویوشقان قان قوسسه آوز طولیسی اولسه بوزار، آوز طولیسی اولماسه بوزماس. ودخی یاندن بر پرندهن قان چفوب چقدینی پرندهن چیتکه جه یلسه طهارتی بوزلور.

س - بیشنچی مسئله ندر ؟

ج - بر کشینك بر پرنده قبارچق بولوب تیرسنی قوبارسه آنك اچنده اولغان صو کیرهك آق اولسون و کیرهك ساری اولسون، چیتکه جه یلسه طهارتی بوزلور .

س - بر کشینك بر پرنده یارسی اولوب شونك اچنده گسی ارن ط-ولوب طورسه چیتکه آغوب چقماسه نیچک اولور ؟

ج - بو صورتده طهارتی بوزلماس .

س - آلتینچی مسئله ندر ؟

ج - آلتینچی مسئله بر کشینك بر پرندهن قان یا ساری صو کبک نهرسه چقسه، شونی چیتکه آغوب کیتمه-ون دیب اوستینه طویراق یا کول سیبوب طوقتاسه، اگر سیبمهسه آغوب کیتهرلك بولسه طهارتی بوزلور. اگر سید-مهسه آغوب کیتو احتمالی یوق ایکن، بوزلماس .

س - یدنجی مسئله ندر ؟

ج - یدنجی مسئله بر کشی توکروب توکرگه، قان کورسه، قان توکرگه-هه ن آرتق بولسه طهارتی بوزلور. واگر توکرگی کوب اولوب قان آزه بولسه، طهارتی بوزلماس. واگر ایکیسی تیگز بولسه، طهارت آماق آرتق-هه. واگر تش آراسندان قان چقسه اگر چقدینی اورنی معلوم اولسه

طهارتی بوزار. واگر چقدینی یر معلوم اولماسه ینه حکم کوبره گینکدر،
یتی قان کوب بولسه طهارتی بوزار، توکرگی کوب بولسه بوزماس.

س - سینگزنجی مسئله نهدر؟

ج - سینگزنجی مسئله بر کشی نك كوزی آوروب آندان ههر وقت یش
آغوب طورسه اول کشی ههر وقت نماز اوچون طهارت آلسون. زیرا اول
آقان یش ساری صو اولماق احتمالی اولماق ایله اول کشی صاحب عذر
اولوب نماز وقتلارینک ههر بری کردکده یا گادان طهارت آماق لازمدر.
اول طهارت ایله اول وقتنک اچنده فرض و نافله نمازلاردان تله گهن نمازلار.
نی قیلور. ایکنچی وقت کردکده یا گادان طهارت آلور. اشبو آورو ایله
کیلگهن شیلهر کیرهك كوزدهن و کیرهك قولاقدان و کیرهك کندکدهن و
کیرهك ایمیدهن و کیرهك باشقهدان اولسون غسلده یوماقی تیشوللی اولغان
پرگه آقسه طهارتی بوزار.

س - طوغزنجی مسئله نهدر؟

ج - طوغزنجی مسئله صاحب عذر اولغان کشی یارهسندن چقغان قانسی و
ساری صونی نیچک بولسه دارو ایتوب طشقه چقودهن طوقئاسه اول کشی
صاحب عذر اولماقدان چقار. زیرا طهارت ایله نماز قیلماق آگا ممکن
اولدینی اوچون. لکن حیض کوره طورغان خاتون مدتی اچنده قانسی

طوقئاسه حیض اولماقدان چقماس.

س - اوننجی مسئله نهدر؟

ج - بر کشیگه چهچهك چناریلوب یا که چغوب آندان ساری صو آقماق ایله
صاحب عذر اولسه عذری آقان کویندچه بر وقت اوچون طهارت آلدقدان
صو کره ایکنچی چهچه گندهن دخی ساری صو آقسه، آلدینی طهارتی بوز -
لور. آك اوچون تهنده اولغان چهچه کلهر جمله سی بر یاره حکمئنده
توگلددر.

س - اون برنجی مسئله نهدر؟

ج - اون برنجی مسئله بر کشیك تهنده ایکی برنده چبان اولوب برسی
تیشلوب ههر وقتده آقماق ایله صاحب عذر اولوب اول کشی بر وقت اوچون
طهارت آلدقدان صو کره ایکنچی چبانی تیشلسه طهارتی بوزلور. وینه بر
کشینک ههر وقت بورینک بر تیشگندهن قان آغوب طورماقی ایله صاحب
عذر اولسه اول کشی بر وقت اوچون طهارت آلدقدان صو کره بورینک
ایکنچی تیشگندهن دخی قان کیلسه طهارتی بوزلور.

س - اون ایکنچی مسئله نهدر؟

ج - اون ایکنچی مسئله صاحب عذرینک بلاله نمش عذردهن قان و آك
باوخشاشی نهرسه آقی طوراً ایکن، بو کشی اول عذردهن باشقه بولغان

طهارتسزلك اوچون طهارت آلسه، طهارت آلدقدان سو گىره بىلاله نىمش
 ىذرنىدن بر نەرسە آقسە، طهارتى بوزلور. يا كادان طهارت آلماق تىپىشدر.
 آذى اوچون اول آلمان طهارتى عذر اوچون اولماينچە ايكنچى طهارتسزلك
 اوچون اولش ايدى. صاحب عذر نىك وقت اجندە بوزلماسان طهارتى
 بىلاله نىمش عذرى اوچون آلمان طهارتدر. يوق ايسە غيرى اوچون آلمان
 طهارت تو گىلدەر. بو مسئله كافىدەن نقل اولناراق فتاوى هندىدەر .
 س - اون اوچنچى مسئله نەدر ؟

ج - اون اوچنچى مسئله صاحب عذر اولنان كشى نىك بىلاله نىمش عذرى بر
 وقت نىك اولندن آخري نە قدر آقى طورسە صاحب عذر لكەدن چنار .
 س - اون دورتنچى مسئله نەدر ؟

ج - اون دورتنچى مسئله بر كشى صاحب عذر اولوب وقت نىك اولندە عذرى
 آغادر ايدى، بو كشى شول آلمان كوئىنچە طهارت اولوب نماز او قوسە، بو
 او قوب بتر گەج عذرى طوقتاب وقت نىك آخري نە قدر ىذرنىدن بر نەرسە
 كيامەسە او قوغان نمازى تامدر. اول كشى معذر اولوب قىلدىنى نمازى
 معذور طهارتى ايله قىلدىنى اوچون .

س - اون بىشنجى مسئله نەدر ؟

چ - اون بىشنجى مسئله صاحب عذر اولنان بر كشى وقت نىك اولندە عذرى

آقى ايكن، طهارت اولوب نمازغە كرشسە نماز اجندە ىذرنىدن نىنە آقسە
 نمازى تمام اولوب نمازنى قايەرماس .
 س - اون آلتىنچى مسئله نەدر ؟

ج - اون آلتىنچى مسئله بر كشى نىك بوزنندن بر كىسەك اويوغان قان توشسە
 طهارتى بوزلماس. زيرا اويوغان قان قان حكمندەن چقمشدر. قانده نجس
 اعتبارى آغوب كىلمەك ايله در. واگر اول كشى نىك بوزنندن قان طاهسە
 طهارتى بوزلور. آندە آقماق اولدىنى اوچون .

س - اون يدىنچى مسئله نەدر ؟

ج - اون يدىنچى مسئله بر كسە نماز او قودقده آياق اوستى يا ركوعدە يا
 سجدهدە يا التحياتدە يوقلاسە طهارتى بوزلماس. لىكن سجدهدە بوزلماس
 سجدهنى ستنچە قىلدىنى حالده يوقلاسە بوزلماس. مثلاً قورصاعن بوطينە
 يابشترماينچە بلەك و ترسە كىلەرن آچق قىلوب يانينە تىگرەمەينچە يوقلاسە
 طهارتى بوزلماس. اگر بو كسا خلاف يوقلاسە كىرەك نمازده و كىرەك
 نمازدان غيريدە اولسون، طهارتى بوزلور .

س - اون سىگىزىنچى مسئله نەدر ؟

ج - اون سىگىزىنچى مسئله بر كسە نمازدان غيريدە تزلەنوب يا كە آياق
 بو كىلەب او طروب يا كە يان باشلارن پر گە قويوب تزلەرن قداب باشنى اكە

تزی اوستینه قویوب یوقلاسه طهارتی بوزلماس.

س - اون طوغزنجی مسئله نهدر؟

ج - اون طوغزنجی مسئله بر کشی یوغاریده سویلهنگن روشیچه یوقلاب

آوب کیتسه گه ودهسی یر گه تیگه نچه اویانسه طهارتی بوزلماس. یر گه

تیگه چ اویانسه بوزیلور. بو صورتلر نمازسن وقتده طوغری کیلسه صاقلانو

اوجون یا گادان طهارت آلماق مستحبدر.

س - یگرمنجی مسئله نهدر؟

ج - یگرمنجی مسئله بر کشی اییه رسز حیوان اوستنده یوقلاسه یوغاری

منگه نده یا تیگز یرده بولسه بوزلماس. توبن نابا توشکده نده یوقلاسه

بوزیلور. اگر آطلانغان حیوانی ایهرلی اولسه هیچ بر صورتده طهارتی

بوزلماس.

س - یگرمی برنجی مسئله نهدر؟

ج - یگرمی برنجی مسئله بر کشینک هوشی کیتسه یا خود دیوانه اولسه یا که

ایسرسه طهارتی بوزیلور. ایسرونک چیگی یور گنده قلدی بلدی، نه رلی

بیرلی کیلودر.

س - یگرمی ایکنجی مسئله نهدر؟

چ - یگرمی ایکنجی مسئله بر کشی رکوعلی و سجده لی نمازلارده کولسه

کولدیکنی یانداغی آدم ایشته طهارتی هم نمازی بوزیلور. کولگن کشی

کیرهک نمازده اولدیغنی بلوب کیرهک بله ینچه کولسون. واکر کولدیکنی

یالغز اوزی ایشتوب یانداغی آدم ایشتمه س ایسه یالغز نمازی فاسد اولور.

طهارتی بوزلماس. جنازه نمازنده و سجده تلاوته کولسه، یانداغی آدم

ایشته ده طهارتی بوزلماس.

س - یگرمی اوچنجی مسئله نهدر؟

ج - یگرمی اوچنجی مسئله طهارتی بار کشی ساچن آدرسه یا طرناغن

کیسه، طهارتی قایتارماس. باشینه یا گادان مسح قیلماق و طرناق اورنلارن

یا گادان یوماق لازم اولماس.

س - یگرمی دورتنجی مسئله نهدر؟

ج - یگرمی دورتنجی مسئله بر کشی اوزینک طهارت آلماقنی شکسز

بلوب، لکن طهارتینک بوزولدیغنده شکلی اولسه، طهارتم بوزولدی میکان

یوق میکان دیب آکا طهارت آلماک تیوش اولماس.

س - بر کشی طهارتی بوزانغان شکسز بله، لکن طهارت آلماقنی یوقمی،

دیپ شک ایسه نیچک اولور؟

ج - بو کشیگه طهارت آلماق لازمدر.

س - یگرمی ییشنجی مسئله نهدر؟

ج - (اللهم أرخني من رايحة الجنة وارزقني من نعيمها ولا ترخني من رايحة النيران) ديه معناسى: يا الله بنى اوجماخ ايسلهرى ايله خوشلاندر، اوجماخ نعمتله رندهن رزقلاندر. بگا تموغ ايسلهرن ايسنه تدرمه .

س - يوزنى يوغان وقتده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم ببيض وجهي بنورك يوم تبيض وجوه اوليائك ولا تسود وجهي يوم تسود وجوه اعدائك) ديه معناسى: يا الله بنم يوزمنى آق قيل اوز كىك نورك ايله. اوليالار كىك يوزى آق بولغان كونده بنم يوزمنى قارا قيلما، دشمانلار كىك يوزى قارا بولغان كونده .

س - اوڭ قولنى يوغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم اعطني كتابي يميني وحاسبني حسابا يسيرا) ديه معناسى: يا الله بنم عمل دفترمنى اوڭ قولمدان وير. بنى يڭل حساب بله حساب قيل.

س - صول قولنى يوغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم لا تعطني كتابي بشمالى ولا من وراء ظهري ولا تحاسبني حسابا شديدا) ديه معناسى: يا الله بنم عمل دفترمنى صول طرفمدان ويرمه و هم ارقا طرفمدان بيرمه و هم بنى قاتى حساب قيلما .

س - باشينه مسح قيلغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم حرم شعري وبشري على النار واظمني تحت ظل عرشك يوم لا ظل الا ظلك) ديه معناسى: يا الله بنم تمنى و قوللارمنى تموغ اوطينه حرام قيل. ودخى ميني كوله كهله ندر عرشك كوله كهسى آستنده. شول كونده باشقه هيچ كوله كه يوق، مگر سينك عرش كوله كه كى كى .

س - قوللارينه مسح قيلغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم اجعلني من الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه) ديه معناسى: يا الله ميني قياغل شونداين آدمه ردهن، اول آدمه ر قوشلمش سوزلهرنى، امرلهرنى ايشتورلهر. اول اشلهرنك قايسى ايكنچيسيندهن اجرده آرتق، شوڭا اهرورلهر، شونى قيلورلار .

س - موئينه مسح قيلغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم اعتق رقبي من النار واحفظني من السلاسل والاعلال) ديه معناسى: يا الله بنم موينمنى اوتدان آزاد قيل. ودخى ميني صاقلا زنجيرلهر، دن و بعاولاردان .

س - اوڭ آياغنى يوغانده نه اوقورغه كيرهك؟

ج - (اللهم ثبت قدمي على الصراط يوم تزل فيه الاقدام) ديه معناسى: يا الله بنم آياقلارمنى صراط كوپرنده ثابت قيل، آياقلار طايغان كونده يعنى قيامت

کوتنده .

س - صول آیاغنی یوغانده نه اوقورغه کیرهك ؟

ج - (اللهم اجعل سعياً مشكوراً وذنبی مغفوراً وعملي مقبولاً وتجارتي لن

تبوراً) ديه معناسی: يا الله مينم اشمنی شکر قیلنمش قیل، گناهلارمینی

یارلقانمش قیل، عملمینی قبول قیلنمش قیل، بنم سودامینی هلاکلیککه چغارما،

صوگره بونی اوقیه: (اللهم اجعلني من التوابين واجعلني من المتطهرين

واجعلني من الذين لا خوف عليهم ولا هم يحزنون .) معناسی: يا الله مینی

قیلغل توبه قیلغوچیلاردان. دخیده مینی قیلغل پاکلانگوچیلهدنه. ودخی

مینی قیلغل ایزکی قوللارگدان. ودخی مینی قیلغل شونداين کشیسهلهدنه،

آلارغه قورقنچ هم کیونچ یوق .

س - یوزینی سورتکهن وقتده نه اوقورغه کیرهك ؟

ج - اوج مرتبه انا انزلناه سوردهسن اوقوسون. وخی هر اعضالارنی یوغان

وقتده کلمه شهادت یعنی (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده

ورسوله) ديه. ایدی بو بره کیلگهنبه غسل و طهارت تمام اولدی. بولارنک

فرضلارینه بیک طرشورغه کیرهك. زیرا جنب بولغان کشینک هر توکی

توبنده جنبک وارد. اگر غسل قویونغان وقتده آوزی و بورنی اچینده و

باشقه تهنده انه اوچی قدر قوری یر قالسه جنبکدهن پاک اولماس. باش

چه چله رندهن بر چه چ چلانمی قالسه غسلی تمام اولمایوب پاک اولماس. واگر

غسلده چلانمایچه قالغان یرنی کورسه اول یرنی چلاتور. یاگدان غسل

لازم اولماس. واگر طهارتده قوری یر قالسه، اول یرنی شول اعضانک اوز

صووی ایله چلاتور. باشقه اعضاسینک صووی ایله چلاتاس. فرضا قولنده

صو تیمی قلدان یری بولسه شول قولینک ایکنچی توشنده گی صو ایله چلا -

تور. یوزندهن یا آیاغندان آلوب چلاتاس. ودخی غسلده و طهارتده ماه

مستعمل یعنی اعضاسندان تاموب و آغوب توشکن صودان بیک ساقلانورغه

تیشلیدر. آنک اوچون طهارت یا غسل قویونا طورغان قومغاننک اچینه

طامسه اول صو ایله غسل و طهارت درست بولماس. چوق خلق بونده

غفلت ایدوب مونچالارده اعضاسندان آقان صو چیلهك و کیسمهك اچینه

توشوب، اول صو ایله غسل ایدوب مونچاغه پاک بولوب کرمش اولسهلار

دخی سیدک کی صو ایله پچرانوب بویالوب چنوجیلار کورنده و طهارت

آغانده یوزینی یوغان وقتنده قولندان و ترسه گی باشندان آغوب توشکن صو

قومغاننک اچینه آغوب اول نجس یا که پاکلامی طورغان صو ایله طهارت

آلوب مسجدکه باروب نماز اوقوب ثواب تابان دیب طهارتسز نماز اوقوب

الوغ عذابلارغه لایق اولورغه کیرهك، غسل و طهارتده بوندان بیک

ساقلاماق تيشدر. آڭك اوچون امام اعظم قاشنده نجسدر. امام محمد سوزينه كوره باكدرد. لكن با كلا گوچی تو گلدرد. یعنی ماء مستعمل توشدیدیکی صو ایله طهارت، غسل درست اولماس. وینه طهارتده یوماق فرض اولغان یرلردن انه اوچی قدری قوری یر قالسه، طهارتی و نمازی درست اولمایوب بیک کناهی اولور. عوام خلق و خاتونلار طهارتده باشقه مسح قیلوده بیک خافلمك ایدهلر، یعنی خاتونلار بارماق-لارینی چ-لاتوب بارماق-لارینك اوچی ایله گنه مسح قیلالار. ایرلرگه تیشلیدر که او قوغان خاتون بولسه کتابدان اورتی کورسه تمك تیش، اوقی باهی طورغان خاتون بولسه، نیچك مسح قیلماقی اویرتورگه و کورسه تورگه تیش. زیرا امام مالک مذهبنده بتون باشقه مسح ایتمك فرضدر. امام اعظم افندمزنگ قاشنده باشنگ دورت اولوشندن بر اولوشینه مسح فرضدر. شولای اولغاچ بارماق-لارنگ اوچی ایله مسح قیلغان وقتده دورت اولوشدن بر اولوشی اولمایدرد. بس فرض تابلمیدرد. فرض تابلماغاچ طهارتده درست بولمیدرد. ایمدی عبادتنگ ایك اول شرطی آبدست طهارت آلماقدر. بولار تمام اولماینچه عبادت اولماس. نماز اوقوب و قرآن اوقوب ثواب آلامن دیب طهارتسز عبادت ایدوب قاتی عذابقه تیشلی اولماقی بیک الوغ نادانلقدرد.

(فصل تیمم بیان اولنور)

س - تیمم دیب نهرسه که نهیتهلر ؟
 ج - بر کشی غسل تیشلی اولدقدده یا که طهارت آلماق تیشلی اولدقدده صو بولماس ایسه پاک طوپراق یا که طوپراق جنسندهن اولغان طوزانی نهسنهنی پاکلامك قصدی ایله استعمالکه نهیتورلر.
 س - صو بولماغان وقتده تیمم درست ایکنلگینه دلیل نهدر؟
 ج - فلم نجدوا ماء فتیمموا صیداً طیباً قول شریفیدرد. آیتنگ معنای شریفی: اگر سز صو تابلماسا کتر تیمم قیلکذر.
 س - تیممنگ فرضلاری نیچهدر؟
 ج - تیممنگ فرضی ایکیدرد. بری شرط و بری رکندر. شرطی نیت ایتمهك. یعنی نیت ایتم بپاکلاماغه دیه کدر. و رکنی ایکی مرتبه ایکی قوللارینی پاک طوپراقغه یا که طوپراق جنسندهن اولغان نهرسه که صوغوب اولکی مرتبه سنده یوزینه، ایکنچی مرتبه سنده ترسه کلهری ایله قوللاریننه مسح ایتمه کدر.

س - تیمم نیندی یرلرده درست اولور ؟

ج - تیمم طوغن برده درستدر.

قولینك دورت بارماقلارینك آرقة طرفندان اوچلارندان باشلاپ ترسه گى
 آستینه واردقده اوڭ قولینك اچنه ئەیلەندروب سول باش بارماغینك یارطیسى
 بدان توبەنى ایله اوڭ قولینك اچ طرفینه مسح ایتوب اوچینه کیلدكده سول
 باش بارماغینك یارتیسندان یوغاریسى ایله اوڭ بارماغینك اوستینه مسح ایدر.
 وكنه اوڭ قولى ایله سول قولنى دخى بویله مسح ایدر. ایندى بو تیممە
 بتون اعضالارى قاپلايو مسح ایتمەك فرضدر. مسح اولمادیغى یر قالسه تیمم
 درست اولماس. بارماغده يوزك و قولده بلەزك اولسه چغارماق و بارماق
 لارینى آرالاشارماق لازمدر.

س - بر كشى تیمم ایله نماز اوقیدر ایدی. سو كوردی یا که بر كشى سو
 بار ديب خبر ویردی. بو كشینك نمازی نیچك اولور؟

ج - بر كشى تیمم ایله نماز اوقیدر ایدی. طهارتكە یتەرلك سو كورسه ما
 سو بار ديب بر كشى خبر ویرسه اول خبر ویرگەن كشى بالغ و عاقل
 اولسه اول نمازی بوزیلور. طهارت آلوب یا گادان اوقور. و اگر سو
 طهارتكە یتەرلك اولماسه یا که خبر ویرگەن كشى صبی یا فاسق اولسه ما
 نماز اوقوب بترگەچ كورسه و ئەیتسەلەر اول نمازنى یا گادان اوقوماق لازم
 اولماس.

س - جنب اولغان كشینك ئەئندە یارەسى گوب اولسه یا بتولەى یارە بولسه

نیشلەر؟

ج - جنب اولغان كشینك تەنى نك كوبسى یا جەلەسى یارەلى اولسه اول
 كشى تیمم ایدر. یارەسى اولماغان یرلەرنى یوماق واجب توگلدەر. طهارت
 اعضالارینك دخى كویندە یارە اولسه، تیمم جائزدر. یارەسى اولماغان
 یرلەرنى یوماق واجب توگلدەر.

س - جنب اولغان كشینك تەنى نك یا ایسه طهارت اعضاسینك یارطیسندان
 آزی یارەلى بولسه تیمم قیلورمى؟

ج - بو صورتدە یارەسى یرلەرن یووب یارەلارى یرلەرنە یالانغاج مسح قیلماق
 ضرر ویرمەسه اوستینه مسح قیلورلار. اگر آچق کویندەچه مسح قیلماق
 ضرر ییرسه اوستینه بر نەرسە بەیلەب آتک اوستینه مسح ایدرلەر.

س - اگر جنب اولغان كشینك تەنى نك یا ایسه طهارت اعضاسینك یارطیسى
 طازە یارطیسى یارەلى اولسه نیچك ایتەر؟

ج - یارەسى یرلەرن یووار و یارەلى یرلەرنە مسح ایتەر.

س - طهارت اعضالارینك یارەلارینك آزلغى و كوبىلگى نیچك اعتبار
 اولنور؟

ج - موندە اختلاف بار. بعضیلەر طهارت اعضالارینك صان اعتبار ایتەشلەر
 طهارت اعضاسى دورت، دورتنك اوچسى یارەلى اولسه، تیمم درست، ایكەر

سی یاره‌لی، ایکسی یاره‌سیز اولسه، یاره‌لی سه مسح ایدر، یاره‌سیزلارن یووار.
 برسی یاره‌لی، اوچبسی یاره‌سیز اولسه اوچبسی یووار، برسیسه مسح ایدر.
 بعضیلر هم اعضانک یاره‌سی طازه یرندن کوب بولمی طوروب اول کشی -
 که تیمم درست اولماس دیمشله. اما درست بولمان سوز اولکیدر. یعنی
 طهارت اعضالارن اعتبار قیلماق .

س - جنب کشینک یاره‌سینک آزلنی و کوبلگی نیچک اعتبار اولسور؟

ج - جنب کشینک بتون که وده‌سینک یارطیسندان کوببسی یاره‌لی بولسه تیمم
 قیلور. اگر یارطیبسی یاره‌لی، یارطیبسی یاره‌سیز اولسه یاره‌لی یرنه مسح ایدر،
 یاره‌سیز یرن یووار.

س - بر مسافرنک اییده‌شده سو بولسه، آندان سو صورامینچه تیمم ایله
 نماز قیلماق درستمی؟

ج - بر مسافرنک اییده‌شده سو اولوب، اگر بولداشی صونی ویرمه‌کینی
 عقلی حکم ایته، یعنی صوراسام ویر دیسه، صورامینچه تیمم ایتوب نماز
 اوقوماق درست اولماس. و اگر صونی صورامینچه تیمم ایتوب نماز قیلسه،
 سو گره صورسه اییده‌شی ویرمه‌سه نیلایی نمازی تمامدر. و اگر اییده‌شی
 صونی ویرسه، وقت جقه‌اغان اولسه، اول کشی سو ایله طهارت آلوب اول
 نمازنی یا آندان اوقور.

س - بر جنب کشی مسجددن باشقه یرده سو طابماسه، بو کشی نیشله؟
 بر جنب کشی غسل ایتمهک اوچون مسجددن باشقه یرده سو طابماسه و
 اول کشی اوچون صونی مسجددن چقارر کشیسی اولماسه اول کشی تیمم
 ایدوب مسجدکه کرووب صونی آلوب چغوب غسل ایدر ودخی تیممینی
 طهارتنی بوزه طورغان شیلر بوزار .

س - بر کشی سو بولماغان یرده سجده تلاوت اوچون یا ایسه جنازه
 نمازی اوچون تیمم قیلسه شول تیمم ایله فرض اوقوماغی درستمی؟
 ج - بر کشی سو بولماغان یرده سجده تلاوت و جنازه و نائله نمازلار
 اوچون ایتدیکی تیمم ایله فرض نمازلارنی قیلماق جائزدر، درستدر .

س - سو بار یرده جنازه نمازی اوچون قیلماق تیمم ایله فرض اوقو درستمی؟
 ج - بر کشی کوردکه، بر جنازه ایتوب باره طهارت آله یتشورلک
 تو گل بو صورتده بو کشیگه جنازه نمازی اوچون تیمم درست شول تیمم
 ایله فرض نمازنی اوقو درست تو گل .

س - بر کشی قرآن طونماق اوچون یا اوقوماق اوچون یا مسجدکه کرمه‌ک
 اوچون تیمم قیلسه یا قبرلرکه زیارت اوچون و اذان و قامت نه‌تور اوچون
 و باشقه کشیگه قرآن او گره‌تو اوچون تیمم قیلسه شول تیمم ایله نماز اوقو
 درستمی؟

ج - بر درهم آورانغندان آرتق اولسه یوماق فرض اولاء درهم آورلنسی اولسه واجب اولاء آندان کیسم اولسه سنت اولاء بیک آز اولسه ثوابلی اولاء .

س - صبیق بولغان نجاست غایظه نیندای نجسلهه ؟

ج - آدمک و ایتی آشالمای طورغان حیوانلارنک آلدندان چقمنان نجسه - لهری دو گنزنک اتنک تیری قان، ارن، آراقی کبک نرسهلهه .

س - صبیق بولغان نجاست غایظه کوبمی تیمهک ایله یوماق فرض اولاء ؟

ج - صبیق بولغان نجاست غایظه لهردن تهندهه یا کیومنده نماز اوقی طورغان اورندهه اوج توبی قدرندن آرتغراق اولور ایسه یوماق فرضدر. اگر اوج یا صیغنی قدری گنه اولسه واجب. اوج یا صیغانندان کیم بولسه سنت . آندان آز بولسه ثواب .

س - نجاست خفیفه نه دیمه کدر ؟

ج - نجاست خفیفه یگل نجس یعنی حکمی یگل آز تیمهک بلهن گنه یوماق فرض بولمای .

س - نجاست خفیفه نیچه تورلی ؟

ج - نجاست خفیفه ایکی تورلی: برسی صبیق، ایکنجیسی قویودر .

س - قویو بولغان نجاست خفیفه لهه نلهردر ؟

ج - توهنک، قوینک، صارتنک، کهجهنک، آطنک ایتی آشالمای طورغان قرشلارنک تیزاکی .

س - صبیق اولغان نجاست خفیفه نلهردر ؟

ج - ایتی آشالا طورغان حیوانلارنک سیدبگی .

س - کوکهرچن، جیریق کیلهرنک تیزاکی نیچکدر ؟

ج - کوکهرچن و چیچق و باشقه بونک کبی قوشلارنک تیزا کله رینسک

صاصی ایسی بولماغانلاری تازادر و نجس توکدر .

س - بو نجاست خفیفه آدمک کیمینک و یا نماز اوقی طورغان اورننک

دورت اولوشندن بر اولوشینه تیمه کیرهک اول کیم زور اولسون و کیرهک

کچک اولسون یوماق فرضدر و بوندان کیم بولسه واجب و سنتدر .

س - بو نجاستلهرنی نیچک یووارغه تپوشلی ؟

ج - کورینه طورغان نجسلهرنی ایسی توسی بتکه نیچه یوماق تپوشلی .

س - کورنیهی طورغان نجس بولسه سیدک آراقی خمر کبی نیچک یووار ؟

ج - اوج مرتبه یووار. هر مرتبه سنده بیک قاتی صفار طامچیسی بتکه نیچه

بولای ایتوب صقماق شرطدر. اگر صفوب طامچیلارن بترمه سه اول نرسه

پاک اولماس. ودخی کولمهک، اشطان، کیم، سالم یورا طورغان خساتون -

لارغه تپوشدر که نجلی کیملهرنی، نرسه لهرنی تارالاری ایله بر صاوتده

يوماناسقه. اگر ايکيسنى بر صوده بر صاوتده چلاتسه اليكى تازا كييملهرده
نجس اولوب ذکر اولديني كى هر برسنى اوچهر مرتبه چاقاب صقمه اينجه
پاك اولماسلار. اگر بر طامچي صو اورننده طامماي قالس بو كييم نجاستدهن
پاك اولماس. بويله كييم ايله نماز دخى قىلنماس. بونلارنى بيك اعتبار قىلورغه
كيرهك كييم يوماق ايكى تورلى اولادر. برسى نجسه ننگه نلكدن، ايكنچيسى
كرله ننگه نلكدن كرله نوب نجس اولماغان كولمهك، اشطانلارنى، نجسه لهرى
ايله قاتشدرماينجه يوماقده يووچينه يكللك باره چونكه بو تازا اولوب كدر
اوچون گنه يولا طورغانلارنى طامچيلارى يتكه نجه صقماق شرط توگىل.
نجس اولغانلارنى بيك قاتى صقماق شرطدر. آنك اوچون پاكلانماق و
پاكلانماق نمازنى شرطنداندر.

(فصل نمازنىك اوچنچى شرطى ستر عورت بىيائنده)

س - نمازنىك اوچنچى شرطى نهدر؟

ج - نمازنىك اوچنچى شرطى ستر عورتدر. يعنى نماز اووقوغان كشيىنىك
عورتلهرى اورتلشم اولماقدر.

س - عورت اورتمهك نيچك اولور؟

ج - ستر عورت نمازده ابرلهرگه كندىگى استندان تزي استيشنه وارنجه

اورتمهك فرضدر. آزاد اولغان خاتونلارنىك يوزى و قوللارى و آياقلارندان
باشقه جمله تهنى و ساچلهرى دخى عورتدر. بر روايتده قوللارنىك آرقهسى
و آياقلارى دخى عورتدر. خاتونلار نمازده ساچلهرينى و كرددانلهرينى
(موتلارينى) اورتمهك فرضدر. قوللارنده و آياقلارنده اختلاف اولوب
آنلارنى دخى اورتمهك لازمدر. تلاسسه ياشه مش خاتون يعنى قارچق اولسون
تلاسسه نمازنى قارانغى يرده قىلسون اورتمهكى فرضدر.

س - اورتمهكى فرض اولمان اعضالاردن برى نمازده آچلسه آنك نمازى
نيچك اولور؟

ج - نمازده اورتمهكى فرض اولغان اعضالاردان كيرهك ايرنىك و كيرهك
خاتوننىك اولسون برينك دورت اولوشندهن بر اولوشى نمازده آچيلوب تيز
يا بله اينجه بر ركن اوتهر قدرى يعنى اوچ مرتبه سبحان الله ديور قدرى
آچق طورسه نمازى فاسد اولور. مثلا خاتونلارنىك ساچلهرينىك دورت
اولوشندهن بر اولوشى آچيلوب اوچ تسبيح مقصدارى طورسه يا كه
بله كله رينىك و يا صيراقلارينىك دورت اولوشندهن بر اولوشى آچلسه يا كه
ايرلهرنىك تزندهن يوغارى كندگنه يتكه نجه شول آزاده اولغان اعضالاردان
برينك دورت اولوشندهن بر اولوشى آچيلوب اوچ تسبيح مقصدارى طورسه
نمازى بوزيلور. بر قولى ايله اورتمهك ممكن اولوب اوچ تسبيح مقصدارى

طورغزماينچه اورتسه نمازی بوزلماس .

(فصل نمازك دورتنچي شرطی استقبال قبله بيائنده)

س - نمازك دورتنچي شرطی نهدر ؟

ج - نمازك دورتنچي شرطی استقبال قبلهدر. یعنی نماز اوقسی طورغزان كشيئك يوزی و كوكره كی كعبه شريفهك اوزينه یا طرفينه قارشى كيله - مه كدر. بلنه هدى كی یرده بلگهن كشيدهن صوراماق تيوشدر .

س - بر كشى قبلهك قای طرفده ايكنينى بلمهسه صورارغه كشيده بولماسه نيشلهر ؟

ج - بر كشى قبلهنى بلمهسه صورارغه آدم اولماسه علامتلهدرهن ايسه بلهه قاراب كوكللى قايسى ياقنه حكم ايتسه شول ياقنه قاراب اوقور .

س - اگر نماز اچنده يا كئش ايكنى بلنسه نيشلهر ؟

ج - خطاسى ظاهر اولسه نمازىنى بوزماينچه اول ياقنه نهيله نور. يا گسادان قيلماق لازم توكلدر .

س - بر نيچه كشى قبلهده اختلاف ايتسهلر نيچك اوقورلار ؟

ج - بر نيچه كشيدهر قبلهده اختلاف ايتسهلر فكرلهرى بر برينه طوغرى كيلمهس ايسه بالئكز باشلاينه اوزلهريئك حكم ايتكهن طرفلارينه قاراب

قيلورلار. اگر فكرلهرى موافق اولغانلارى اولسه آنلارى جماعت بولوب اوقورلار .

س - قبلهغ، قارشى بولورغه كوچى يتمه كنهلر نيچك اوقورلار ؟

ج - بر كشى نماز اوچون قبلهغه قارشى طورورغه كوچى يتمهسه قبلهغه يونالدرر كشيبيده بولماسه يا كه دشماندان و يرتقيج حيواندان، قورقنچلى اولسه قايسى طرفقه كوچى يتسه شول ياقنه قاراب اوقور .

س - بر كشى عذرئز كوكراكنى قبلهدهن نهيله ندرسه نمازى نيشلهر ؟

ج - بر كشى عذرئز كيرهك قصدا و كيرهك اونوتوب كوكراكنى قبلهدهن نهيله ندرسه نمازى بوزيلور .

س - بر كشى كوكره گن نهيله ندرميچه يوزن گنه نهيله ندرسه نيشلهر ؟

ج - بر كشى كوكره گن قبلهدهن نهيله ندرميچه يوزن نهيله ندرسه يعنى باشن، مويئن بوروب قاراسه نمازى بوزلماس. لئكن يئك قانى مكروه اولور .

س - بر كشى قبلهده شك قيلول صورارغه كشى بولماينچه كوكللى ايله ايسه بلهه بر طرفقه قاراب اوقوسه اوقوب بتر كه چ يا كئش ايكنى بلنسه

اول نمازنى قايتارورمى ؟

ج - اول كشى بويله شك ايله قبلهدر ديوب نمازىنى قيلول نمازدان سوكره خطاسنى بلسه اول نمازى اعاده ايتمهس يعنى اول نمازى يا گسادان اوقومق

لازم اولماس .

س - بر كشي قبله ده شك قىلدى . صورارغه كشي بار، صوراماي اوزىنىڭ ايسه بى ايله قىلسه، نمازى نىچك اولور؟

ج - بر كشي قبله ده شك قىلوب صورارغه كشي بولوب صوراماي نىچه اوز ايسه بى ايله قىلسه، قبله غه طوغرى كىلگهن بولسه، نمازى تاممدر . واگر يا كلىش اولمش ايسه، اول نمازنى يا گادان اوقور .

قبله ده شك كىرهك صحرا ده و كىرهك اولده و كىرهك شهرده و كىرهك كىچه و كىرهك كوندز اولسون جمله سى بردر .

س - بر كشي نمازغه كرىشكهنده قبله ده شك قىلمادى، نمازنى اوقوب بتر - گهچ شكهنسه قبله غه طوغرى كىلدىمى يوقمى دىب، نمازنى قايتارورمى؟

ج - اول كشىنىڭ خطاسى شكسز معلوم اولمىچه طوروب نمازنى قايتارماق لازم اولماس . اكر خطا ايتدىكى طرفى قوتلى اولسه، اول نمازى يا گادان اوقوماق لازمدر .

س - بر كشي قبله ده شك قىلسه، علامتلر گه قاراماسه، ايسه بله مه سه كشي بولوب، كشىدن صوراماسه شول كوئىچه اوقوسه نىچك اولور؟

ج - بو كشىنىڭ نمازى كىرهك قبله غه طوغرىده كىلسون، درست بولماس . آنك اوچون قبله نى ازله مهك و ايسه بله مهك فرض اىمى، فرض قىلغانلىق

اوچون مونك نمازى بوزىلادر .

س - بر كشي نماز قىلا طورغان اورئنده آلدىن كشى يورمهك احتمالى اولسه نيشلر گه تىوش؟

ج - بر آرشىن اوزونلغنده بارماق يوانلغنده بر طاياق قاداماق مستحبدر . جماعت اولورلار ايسه امامنىڭ آلدىنه قاداماق جماعتكه يتهر . مونداى اورئنده ستره سز نماز قىلماق مكروهدر .

(فصل نمازنىڭ بيشنچى شرطى اولان وقتلارنىڭ يانى)

س - نمازنىڭ بيشنچى شرطى نهدر؟

ج - نمازنىڭ بيشنچى شرطى وقتدر . يعنى نمازلارنىڭ اول و آخر وقتلارنى بلمه كدر . ههر نمازنىڭ وقتلارى واردر . وقتلارى كرمه سدهن اول قىلنماس . واگر بر سبب ايله قىلماق وقتدان صو گره قىلسه قضا اولور .

س - ايرته نمازنىڭ اول وقتى نه وقتدر؟

ج - طاك اطقاندان قوياش چقغانغه چهدر .

س - اويله نمازنىڭ اول وقتى نه وقتدر؟

ج - اويله نمازنىڭ اول وقتى كوله گه قىسقاروب يتوب اوزوناييا باشلاغان

وقتدر .

س - اويله نمازىنىڭ آخىر ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - اويله نمازىنىڭ آخىر ۋقتى امام اعظم قاشىندە ھەر نەرسەنىڭ كۈلە گەسى اوزى چاقلى ايكى بولغانغە قىردۇر . امام ابو يوسف ايله امام محمد قاشىندە اوزى چاقلى بر بولغانغە قىردۇر . ھەر نەرسەنىڭ اصل كۈلە گەسى توش ۋقتىدەغى كۈلە گەسى توگىدۇر . لايىق اولان بۇدۇر كە كشى ايكىدى نمازىنى كۈلە گە ايكى بولغانغە چە قىلماسلىق و اويله نمازىنى كۈلە گە ايكى مثلى بولغانغە چە كىچىكتر مەسلەككۇر .

س - توش كۈلە گەسى نەدۇر؟

ج - توش كۈلە گەسى قوياش چىغوب قىلغە باردۇدە ھەر نەرسەنىڭ كۈلە گەسى قىسقارا باروب قىلغە يىد كە قىسقارماقلى طوقتاب، اوزونايورغە كىر شۇر ۋقت يىتكەندە گى كۈلە گەدۇر .

س - ايكىدى نمازىنىڭ اۋل ۋقتى نەدۇر؟

ج - ايكىدى نمازىنىڭ اۋل ۋقتى اويله نمازىنىڭ آخىر ۋقتىدۇر .

س - ايكىدى نمازىنىڭ آخىر ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - ايكىدى نمازىنىڭ آخىر ۋقتى قوياش بايغانچەغە قىردۇر؛ ايكىدى نمازىنى قوياش قزارغانغە چە يورى كىچىكتر مە كىلك اشىد كراھت ايله مكرۇھدۇر .

س - آخىشام نمازىنىڭ اۋل ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - آخىشام نمازىنىڭ اۋل ۋقتى قوياش باطىقدان سو كىردۇر . آخىشام نمازىنى يولدىز قالغانغە چە يورى كىچىكتر مە كىلك مكرۇھدۇر .

س - آخىشام نمازىنىڭ آخىر ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - آخىشام نمازىنىڭ آخىر ۋقتى قوياش باطقان طرفدە قىزلىق و آقلىق بىتكەنگە چەدۇر .

س - يىسىع نمازىنىڭ اۋل ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - يىسىع نمازىنىڭ اۋل ۋقتى قوياش بايوغان طرفدە قىزلىق و آقلىق بىتكە دەن سو كىردۇر .

س - يىسىع نمازىنىڭ آخىر ۋقتى نە ۋقتىدۇر؟

ج - يىسىع نمازىنىڭ آخىر ۋقتى طاك اطقانغە چەدۇر .

س - طاك نىچە تۇرلىدۇر؟

ج - طاك ايكى تۇرلىدۇر . بىرىنە يالغانچى طاك و بىرىنە راست طاك دىرلەر .

يالغانچى طاك شۇلدۇر كە طاك آنا طورغان ياقدان آغاروب كوكنىڭ اورطا .

سىنە تابا سىزلوب مەنە، چىتكە ياللىمەس . آرطىدان قارانغىلىق باسار . بو

طاك ايله يىسىع نمازىنىڭ ۋقتى چىقماق و ايرتە نمازىنىڭ ۋقتى كىرمەس . روزە

طوتاق كشى گە اول ۋقت اشاماق درىست اولۇر . اما راست طاك كو كە

نك ئەيلەنەسېنە تاراغان آقلىدەر كە اول وقت ايرتە نمازىنىڭ وقتى كورور .

(فصل نماز قىلماق مكروه اولان وقتلارنى بيان ايدر)

س - نماز قىلماق مكروه اولغان وقتلار نېچە وقتدەر؟

ج - نماز قىلماق مكروه اولغان وقتلار يگرى دورت ساعت اچىندە بىر وقتدەر . بو بيش وقتنىڭ اچىندە فرض، نفل، قضا نمازلارى قىلماق مكروه دەر .

س - اول اوچ وقت قايسى وقتلاردەر؟

ج - اول اوچ وقتلارنىڭ بىرى قوياش چىقان وقت و ايكىنچىسى توش وقتى يعنى ھەر نەرسەنىڭ كواه گەسى قسقاروب يتكەن وقت و اوچىنچىسى قوياش بايوغان وقت: لىكن قوياش باطقان وقتدە شول كوننىڭ ايكىندى نمازى درستدەر، اما ناقلە و قضا نمازلارنى قىلماق مكروه دەر .

س - اوشبو مكروه اولغان اوچ وقتلاردە جنازە نمازى اوقوماق درستى ؟

ج - اوشبو مكروه اولغان اوچ وقتلارنىڭ اچىندە حاضر اولغان جنازە نمازىنى قىلوب كوممەك درستدەر . آرتىق كىچىكترمە سىزلكىدەر . اما مكروه اولماغان وقتنىڭ اچىندە حاضر اولغان جنازە نمازىنى واجب اولغان سجدە تىلاوتنى بو مكروه اولغان اوچ وقتنىڭ اچىندە اوتەمەك درست توگە .

دەر . مكروه وقت چىقغانچە صبر ايدوب سوگرە قىلماق تېوشدەر .

س - بر كشى اوشبو مكروه اولغان اوچ وقتلارنىڭ بىرسىندە فرض اولغان

نمازى و وتر نماز قضا ايتسە اول نماز درست اولورمى ؟

ج - درست توگىلدەر اول نمازنى يا گادان اوقوماق لازمدر .

بر كىسە بو مكروه اولغان اوچ وقتنىڭ بىرىندە سجدە ايتنى اوقوسە سجدە -

سنى ايتمەك جائىدەر . لىكن آرتىق اولغانى ايتمەسلىكىدەر . بو مكروه

وقتلاردە سجدە سەھو دخى درست اولماس . اجزاي صلاتىدەن اولدىغى

اوچون .

س - سجدە تىلاوت نە دەر ؟

ج - قرآن كرىمدە اون دورت ىردە سجدە ايتى وارددەر كە: اعراف، رعد،

نحل، مريم، اسراء، حج، فرقان، نمل، سجدە، ص، فصلت، نجم، انشقاق،

ھلق سورەلەرنىدە درلەر . اوشبو سجدە ايتلارنىڭ بىرىنى اوقوغان كشىگە -

بە ايشتكەن كشىگە سجدە تىلاوت قىلماق واجب بولور .

س - سجدە تىلاوتنى نىچىك قىلور ؟

ج - طهارتلى بولوب قبلەغە قارشى طوروب نىت قىلدم سجدە تىلاوت

قىلماغە دىوب نىت قىلور دە تكبىر ئەيتوب سجدە گە كىتەر؛ آندە اوچ مرتبە

سجدە تىبىحى ئەيتوب طوروب اوطورور آندان سوڭ اوشبو سوزلەرنى

وقوب دعا قىلور: (سجدت لىلرحمن وامنت بالرحمن فاغفرلى ذنوبى

یارحمن سمعنا و اطعنا غفرانک ربنا والمیک المصیر) معناسی: سجده
 قیلدم الله تعالی اوچون هم ایمان کیتردم اول الله تعالی گه بس ایمدی
 مینم گناهارمنی یارلقاغل ای رحمت قیلغوجی الله ای ربمز بز سیندک
 عفو کنی ایشدک هم سیکنا اطاعت قیلدق بز آخردده سیندک حکمگه
 قایتاچاقمز.

س - سجده تلاوتنک شرطلاری نه در؟

ج - سجده تلاوت قیلماقنک شرطلاری نمازدهغی کبی طهارتلی اولماق تنی
 و کیومی و نماز اوقی طورغان اورنی پاک اولماق عورت یرلهری
 اورتولی اولماق قبلهغه قارشلی اولماق شرطدر.

س - سجده تلاوتنک وقتی نه وقتدر؟

ج - سجده تلاوتنک مخصوص وقتی یوقدر. نماز اوقو مکروه بولغان
 وقتلاردان باشقهقای وقتده قیلنسهده درستدر. سجده تلاوتده نمازغه کرش -
 کسانده گی کبی تکبیر نهیتکسانده قوللارینی قولاق طوغریسینه قدر کوله -
 روء قیام و رکوع قیلو یوقدر. سجدهسیده بر گنه مرتبهدر.

س - نماز قیلماق مکروه اولغان بیش وقتلاردان ایکی وقت نه وقتلارددر؟

ج - مکروه اولغان بیش وقتلاردان ایکی وقتنک بری طاک آتقاج قویاش
 چقغانچهغه قدر اولغان وقتدر و ایکنچیسلی دخی آدم اوزی ایکنیدی

نمازی اوقوغاچ آخشام نمازینی اوقوغانچهغه قدر وقتدر.

س - بو ایکی وقتلارده نیندای نمازلار قیلنور و نیندای نمازلار قیلنماس؟

ج - طاک آتقاندین قویاش چقغانچهغه قدر وقتده ایرته نمازینک سنتنندهن
 باشقه نافله قیلماق مکروهدر و بری دخی ایکنیدی نمازی قیلدقدان
 صو گره آخشام اوقوغانچهغه قدر وقتده نافله نماز قیلماق مکروهدر لکن
 فرض و قضا و جنازه نمازلارنی و سجده تلاوت بونلار مکروه اولماسلار
 آنچق قویاش چقغانده توش وقتنده قویاش بایوغانده مکروهدر.

س - بر کیمسه مکروه اولغان وقتلارده نافله نمازغه کرشسه نیچک اولور؟

ج - بر کیمسه شول سویلهنگهن مکروه وقتلارنک برنده نافله نماز قیلماغه
 باشلاسه افضل اولغانی اول نمازنی کیسوب مکروه اولماغان وقتده قضا
 ایتمهک واجبدر. زیرا اول نمازنی کیسمهس ایسه نهی گه قارشیلیق قیلدیغی
 اوچون اول کیشی گناهای اولور.

س - اگر اول نمازنی کیسمهینچه تمام قیلسه نیچک اولور؟

ج - اگر اول نمازنی کیسمهینچه تمام قیلسه آنی یا گادان اوقوماق
 لازم اولماس.

(فصل نمازنىڭ آلتىچى شرطى اولغان نيت بىيان اولتور)

س - نمازنىڭ آلتىچى شرطى نەدر؟

ج - نمازنىڭ آلتىچى شرطى نماز قىلاچاق كىشى شول بىش وقت نمازلار -
دان قايسى نمازنى قىلاچاق ايسه، اول نمازنى و وقتنى سويلەيۇب نيت ايتە -
مە كدر.

س - نيت نە ديمە كدر؟

ج - نيت ديمەك بىر اش نە اوچون اشلەر گە قوشلمش ايسه اول اشنى
شونىڭ اوچون قصد قىلۇغە دىرلەر. مثلا نماز دە اللە تعالى نىڭ رضاغى او -
چون اولماقنى كو گىل ايله قصد. بو نيت شرطدر.

س - نمازلارغە نىچك نيت ايتەر گە كىرەك؟

ج - نمازلارغە بويىلە نيت ايتەر گە تىوشلى. مثلا نيت قىلدىم بو كۈننىڭ
ايرتە نمازىنىڭ فرض قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون و بو كۈننىڭ
اويلە نماز فرض قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون و بو كۈننىڭ
ايكەندى نمازىنىڭ فرض قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون و بو
كۈننىڭ آخشام نمازىنىڭ فرض قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون
و بو كىچەنىڭ بىسە نمازىنىڭ فرض قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى او -
چون و بو كىچەنىڭ وتەر نمازىنى قىلماقلىغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون

دېب بويىلە نيت ايدىر. عربچە نيت ايتمە گە كوچى نيمە گەن كىشى اوز تلى
ايله نيتلەمەك آرتقادر.

س - نيتدە نىچە ركعت ايكەنلىكنى ئەيتو ھەم يۈنەلدىم قبلە طرفىنە دىب
ئەيتمە كىلك تىوشمى؟

ج - ركعتلەرنى بىيان قىلو ھەم قبلە بىلگۈلى يردە يۈنەلدىم قبلە طرفىنە دىب
ئەيتو تىوش تو گىلدر. ئەيتسە دە درست، اما قبلە شىبەھلى يردە يۈنەلدىم قبلە
طرفىنە ديمەك آرتقادر.

س - سنت نمازلارغە نىچك نيت ايتلور؟

ج - سنت كىرەك مؤ كدە نمازلار اولسون و كىرەك نافلە نمازلار اولسون،
نيت ايتدىم نماز قىلماغە دىب نيت ايتمەك يتر، لىكن سنت نمازنى قىلماغە
دىب نيت ايتمەك آرتقادر. اما تراوئىح، وتر، جمعة، عيد، قضا و جنازە
نمازلارنى بونلارە بىلگۈلەمەك شرطدر. يعنى بونلارنىڭ آدلارنى سويلەمەس
ايسە يالگىز نيت ايتدىم نماز قىلماغە ديمەك ايله درست اولماس. مثلا جمعة
ايسە جمعة نمازىنە عيد ايسە عيد نمازىنە نيت ايتدىم ديمەك لازمدور.

س - امام بولغان كىشى نىچك نيت ايتەر گە تىوشلى؟

ج - امام اولغان كىشى امام بولۇرغە نيت ايتدىم ديمەسە دە درستدر. حتى بىر
كىشى يالگىز فرض قىلماغە باشلاسه برە و كىلۇب اويۇسە درستدر. لىكن

جماعت اچىدە اويۇغان خاتون كىشى اولسە اول وقت اماملىقنى نىت ايتمەك شرطدر. مثلا نىت قىلدىم ايرتە نمازىنىڭ فرض قىلماقلىقىغا بىڭا اويۇغانلارغا اماملىققە دىمەك تىوشىلىدۇر. بويىلە دىمەسە خاتونلارنىڭ نمازى درست اولماس.

س - امامغە اويۇغان كىشىلەرگە نىچىك نىت ايتمەك كىرەك؟

ج - امامغە اويۇياچاق كىشى اويۇدىم اوشبو امامغە دىمەك لازمدر. جماعت ايكى نىتگە محتاجدر. بىر قايىسى وقتنىڭ نمازى ايسە آنى نىت ايتمەك و بىر امامغە اويوماغى نىت ايتمەكدر. مثلا اويىلە نمازى ايسە نىت ايتدىم. بو كۈنگى اويىلە نمازىنىڭ فرضنى قىلماغە اويۇدىم اوشبو حاضر امامغە اللە تعالى نىڭ رضاغى اوچون دىب نىت ايدر.

س - بىر كىشى نىت ايتدىم امام بلەن نماز اوقۇرغە دىب نمازغە كىرەسە باشقە سوز سويىلەمەسە آنىڭ نمازى درست اولورمى؟

ج - بىر كىشى قايىسى وقتنىڭ نمازى اولدىغىنى سويىلەمەيۇب ، اويۇدىم امامغە دىيۇب يالغىز نىت ايتدىم امام ايلە نماز قىلماغە يا كە امامنىڭ نمازى كىبى نماز قىلماغە دىيۇب نىت ايتسە، آنىڭ نمازى درست اولماس. امامغە اويۇنى نىت شرط اولدىغى اوچون. بعضىلار اول كىشى امام قولاق قاغۇب تىكبىر ئەيتۈنى كۈتۈب طورۇب امامدان سو كىرە تىكبىر ئەيتسە آنىڭ امامنىڭ تىكبىرىنى كۈتمەكلىكى نىت اورنىنە طورۇب اويوماقنى درست اولور دىمشلەر.

س - بىر كىشى امامنىڭ قايىسى نمازنى قىلدىغىنى بىلمەسە و لىكن امامنىڭ نمازىنە نىت ايتدىم دىو امامغە اويوماغى دىخى نىت ايتسە، نمازى درست اولورمى؟

ج - بىر كىشى امام قايىسى نمازنى قىلدىغىنى بىلمەيۇب نىت ايتدىم امامنىڭ نمازىنە، اويۇدىم اوشبو امامغە دىسە، نمازى درستدر. لىكن بىر نمازنى بىلىگۈلەب مثلا اول كىشى اويىلە نمازى دىو نىت ئەيىلەسە امامنىڭ نمازى ايكىندى اولسە، اول كىشىنىڭ نمازى درست اولماس. بىر كىشى جمعة نمازىدە جمعةغە نىت ايتۇب امامغە اويوماغى نىت ايتمەسە درستدر. آنىڭ اوچون جمعة امامسىز درست اولمايدىغان جمعةغە نىت ايلە اويۇ نىتى طالبمشدر.

س - بىر كىشى امامنى نمازغە كىرەشكەن دىب ايسەبلەدە، تىكبىر ئەيتۇب نمازغە كىرەشكەن، لىكن امام نمازغە كىرەشكەن ايكەن اول كىشىنىڭ نمازى نىچىك اولور؟

ج - اول كىشىنىڭ نمازى درست اولماس. آنىڭ اوچون نمازىدە اولماغان كىشىنىڭ نمازىنە كىرەشكەن كى قىسدا ايتىش اولور. بو ايسە درست توگىلىدۇر.

س - نمازلاردا كوگىلى ايلە نىت ايتۇب، تلى ايلە سويىلەمەسە، درست اولورمى؟

ج - بر كشي نمازغه نيتده كو كلى ايله نيت ايتوب تلى ايله سوپيله مەسە
درستدر. لکن تلى ايله سوپيله مەك ئوابدر.

س - بر كشي جماعت ايله فرض قيلماق نيتى ايله يورظندان چغوب،
مسجد كه باروب يا گادان نيت قيلمينچه الله اكبر ديب نمازغه كرشەسە،
بو كشينك نمازى درست اولورمى ؟

ج - بر كشي جماعت ايله نماز قيلماق نيتى ايله يورظندان چغوب، مسجد-
كه بارغاج آشغچلق ايله نيتى اونوتوب الله اكبر ديب امامغه اويوسە، اگر
يورظندان چقدىغى نيتى ايله نمازغه كرىشوروى آراسندا نماز اوچون اولما-
غان بر عمل ئەيله مەس ايسە و قايسى نمازنى اوقى سن ديب صورالسە، قايسى
نمازنى قيلدىغى جوابقه كوچى يتسە، آنك نمازى درستدر. امام ناطفى
بويله ذكر ايتمشدر.

س - بر كشي نمازغه كرشكەندە شول آلتى شرطلاردان برينى قويسە،
اول كشينك نمازى نيچك اولور ؟

ج - نمازلك بر گنه شرطينى قالدرسەدە نمازى بوزلور. ايمدى بو يرگه
يتكەنچه نمازلك طشندە يعنى نمازغه كرشەسدەن اول لازم اولغان بو
آلتى شرطلاردان كيرەك بلوب و كيرەك بلمەينچه عذر سز برينى قويسە،
اول كشينك نمازى تمام اولمايوب اول نمازنى باشقەدان قيلماق فرضدر.

عذر ديمەك صو بولنمادقده تيمم كى و قبلەغه قارشى بولورغە كوچى
يتمەيوب و قبلەغه يونەلدرر گە كشيى اولمادىغى كى و ھەر وقت يارەسى
آفغان كشي كى بوللارە صاحب عذر دىنلور. نمازنى قويماسلار، لکن
بو شرطلارنى اونوتوب يابلەينچه قويسە آنلار عذر دەن صائالمينچه نمازى
درست اولماس.

(فصل نمازلك اچندە اولغان آلتى فرضلارى بيان اولنور)

س - نمازلك اچندە برنچى فرض نەدر ؟

ج - نمازلك اچندە برنچى فرض افتتاح تكبيريدر يعنى نمازغه كرشەچەك
كەسە كيرەك فرض و كيرەك سنت و كيرەك نافلە و كيرەك جنازە ھەر نە
تورلى نماز اولسە اولسون قول كوتەروب قولاق قافغان وقتدە الله اكبر
ديب ئەيتمەك فرضدر. ھەر نمازلارە بونك ايله كريلور. بو كئا تكبير
تحریمەدە دىرلەر .

س - نمازغه كرشكەندە شول الله اكبر ايله گنە كرىشور گەمى باشقە
سوزلەر ايله دە يارارمى ؟

ج - الله تعالى نى اولوغلاو غە دلالت ايدوب الله تعالى نى اولوغلاى طورغان
سوز بولوب باشقە نەرسە گە دلالت قيلنماغان سوزلەر ايله درستدر مثلاً الله

ا کبر یا کہ اللہ اعظم یا کہ الرحمن اکبر یا بونلار کبی اللہ تعالیٰ نی اولوغلای طورغان سوز ایله نمازغه کرشمه درستدر. لکن اللہ اکبر لفظی ایله کرشمهك واجب اولوب باشقه سوزلهر ایله کرشمهك کراحت تحریمه ایله مکروهدر .

س - امامغه او یوغان کشیلهر افتتاح تکبیرینی نه وقت ئهیتورلهر ؟

ج - امامغه او یوغان کشی امام اعظم قاشنده امام ایله بر گه تکبیر ئهیتور. امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده امام ئهیتوب بتر گه چ ئهیتوب، امام اکبرنک راسینی ئهیتکهنده او یوغان کشی اللهنک همزه سنی ئهیته باشلار .

س - بر کشی امامغه او یوغان وقتده امامنک تکبیرندهن اول تکبیر آسه، آنک نمازی درست اولورمی؟

ج - امامغه او یویاچاق کشی افتتاح تکبیرینی امامدان اول آسه یا که اللهنی امام ایله بر گه ئهیتوب اکبرنی امامدان اول بتورسه نمازی درست اولماس .

س - بر کشی امامغه رکوعده یتشسه، آیاق اوستی الله دیب، اکبرنی رکوعده ئهیتوب بتورسه درست اولورمی؟

ج - امامغه رکوعده یتشکن کشی افتتاح تکبیرنده اللهنی آیاقده ئهیتوب اکبرنی رکوعده تمام ایتسه امامغه او یوماغی درست تو گلدر. آنک

اوچون افتتاح تکبیری آیاقده اولماق تیوشدر .

س - بر کشی امامغه او یودی. بو کشی شك قیلا باشلادی. تکبیرنی

امام ایله بر گه ئهیتدممی یا که آلدانمی دیب بو صورتده نیچک ایدر؟

ج - امامغه او یوغان کشی افتتاح تکبیرنی امام ایله بر گه می یا که اولمی

ئهیتدم دیب شك ایتسه اول کشینک تکبیرنی امامدان اول ئهیتدیکنه

کو گلنی کوبرهك اولسه او یوماقی درست اولمایوب یا گادان او یور و اگر

کو گلنی بر طرفقهده آووشمای اورطاده طورسه او یوماقی درستدر .

لکن آرتق اولغان شکنی بترمهك اوچون دخی بر تکبیر ئهیتور .

س - بر کشی الله نک همزه سنی صوزوب ئهیتسه درست بولورمی ؟

ج - بر کمسه الله اسم شریفنک الفنی اوستی ایله گنه او قوماینچه صوزوب

اوقوسه بونک ایله نمازغه کرشمه کی درست بولماس. اگر قصدا صوزسه

دیندهن چقار. حلیده مذکوردر. مونده غفلت ایتمه سکه تیوشلیدر و اگر

نماز اچنده گی تکبیرلهرنی بویله صوزوب اوقوسه نمازی فاسد اولور .

س - نمازنک اچنده ایکنچی فرض نهدر ؟

ج - نمازنک اچنده ایکنچی فرض قیامدر. یعنی نماز قیلاچاق کشی

ممکن اولدقچه آیاق اوستی قیلماقدر. فرض و واجب اولان نمازلارنی

کوچی اولدقده آیاق اوستی قیلماق فرضدر. اوطوروب قیلسه درست

اولماس. آياق اوستى طورورغه کوچى يتمهسه، اول وقت درست اولور.
س - سنت اولغان نمازلارنى عذر سز اوطروب اوقو درستى؟
ج - سنت و نافله نمازلارنى عذر سز اوطروب اوقوماق درستدر. لکن
ئوابى آز اولور. ايرته و اويله سنتلهرينى ممكن اولدقچه اوطروب اوقو -
ماينچه آياقده اوقورغه طرشورغه كيرهك. بونلار سنت مؤكدهلردر.
س - بر كشى صرخاو اولوب آياق اوستى اوقورغه کوچى يتمهسه نيچك
اولور؟

ج - خسته نك آياق اوستى نماز اوقورغه کوچى يتمهسه، اوطروب اوقور.
اگر ركوعگه و سجده گه کوچى يتمهسه باشى ايله اشارت ايدوب قيلور.
لکن سجده نك اشارتنى ركوعدهن توبهن ايدر. سجده قيلور اوچون
آلدينه ياستق و اسكهميه كى نهرسه قويوب سجده ايمهس. صرخاوى
آرتماقندن قورقووى ويا بيك قاتى رنجولك بولسه، اول وقت قيامنى
قويسده درست بولور. اگر افتتاح تكبيرينى آياق اوستى آلورغه کوچى
يتسه، تكبيرنى آياق اوستى آلوب، قالغاننى اوطوردىنى حالده تمام ايدر.

س - اگر خسته نك اوطوروب قيلماغه دخى کوچى يتمهسه، نيچك اوقور؟
ج - اگر خسته نك اوطوروب قيلماغه دخى کوچى اولماسه، آرقاسى
اوزره ياتوب ممكن بولسه، آياقلارنى قبلهغه صوزوب، ركوع و سجودنى

ايماء و اشارت ايله ايدر. واگر خسته بر نهرسه گه تاياتوب طوزملغه کوچى
يتسه، ياتوب اوقوماغى درست توگلدرد. واگر صرخاو آرقاسى اوزره
ياتماق ممكن اولماسه، اولك يانى اوزره ياتوب قبلهغه قارشى كيلوب اشارت
ايله قيلورسه دخى درستدر. اشارتنى باشى ايله قيلور. كوز ايله، قاش
ايله اشارت معتبر توگلدرد.

س - صرخاونك باش ايله اشارت قيلورغهده کوچى يتمهسه نيشلهر؟
ج - باش ايله اشارت قيلورغهده کوچى يتمهسه، نماز ساقط بولور، توشهره.
س - شول صرخاو صحتلنسه، بو نمازنى قضا لازمى؟
ج - اگر بو باش ايله اشارتكده کوچى يتمهوى بر كيچه و بر كوندزدهن
آرتسه، يعنى يكرمى دورت ساعتدهن قضا لازم اولماس. اگر آندان كيم
اولسه، قضا لازم اولور هوشى كيتكن كشى كى. آنك حكيمده بويلهدر.
س - شول يكرمى دورت ساعت اچنده بعض وقت کوچى يته، بعض وقت
يتمى هم هوشى كيتكن كشى شول يكرمى دورت ساعت اچنده بعض
وقت عقلى كيله، بعض وقت عقلى كيته. بو وقتده قضا اولورمى؟

ج - بو صورتده نماز ساقط اولماس، قضا لازم اولور.

س - اگر بر كشى بر كيچه، كوندز يكرمى دورت ساعتدهن آرتق بوقلا.
سه، پالسه دارو اچسه، شول سببلى عقلى كيتوب طورسه، نماز ساقط

اولورمی؟

ج - ساقط اولماس. یوقلاغان کشی اویانغاچ، دارو اچوب عقلی کیتکهن کشی عقلی کرگهچ، قضا قیلورلار. قصد ایله نمازنی قویغان کشیلر بو مسئلهلهردهن عبرت آلورغه تیوش.

(فصل نمازنگ اوچنچی فرضی اولغان قرائت بیاننده)

س - نمازنگ اوچنچی فرضی نهدر؟

ج - نمازنگ اوچنچی فرضی قرائتدر. قرائت دیمهك نماز اوقی طورغان کشی آیاقده اولدوقده حرفلهرن درستلهب اوزی ایشتور قدر طاوشینی چزاروب، نماز درست بولور قدری قرآن اوقوماقدر.

س - نماز درست بولور قدری اوقو کوبمی؟

ج - نماز درست بولور قدری اوقوماق امام اعظم قاشنده بر آیتدر. کیرهك اوزون آیت و کیرهك قسقه آیت (طنش) اولسون. اما امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده اوچ قسقه آیت یا که اوچ قسقه آیت مقداری بر اوزون آیت اوقوماق فرضدر.

س - اوچ قسقه آیت نه مقداردر؟

ج - ایکی طنش آراسی بر آیتدر، مثلا بونلار کبی (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

وبسر ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ بونلار اوچ قسقه آیتدر یا که بومقدار بر آیت یا سوره اوقورغه تیوشلی. کوب اوقورسه ثوابی آرتقدر. ایرته نمازنده کوب اوقوماق سنتدر.

س - امامغه اویوغان کشی قرائت اوقورمی؟

ج - امامغه اویوغان کشی امام کیرهك قچقروب و کیرهك یهشرن اوقو سون، جماعتلر الله اکبر دیب قولاق قاغوب قول باغلاب، سبحانك اللهم نی اوقوب طوقتاب امامنگ اوقودیغنی طکلارلار. جماعتلر که الحمد و سوره قوشماق لازم توگلددر. امامنگ اوقودیغنی طکلماق فرضدر.

س - سوره قوشماق نمازنگ قایسی رکعتلهرنده بولورغه تیوشلی؟

ج - اوچ دورت رکعت فرضلارده مثلا اولیله ایکندی، آخشام، یسبع فرضلارینگ ایکشهر رکعتلهرنده الحمددهن صوگ سوره قوشماق واجبدر. بونلارنگ قایسی رکعتلهرینه قوشسهده درستدر. لکن امام اعظم قاشنده اولکی ایکی رکعتلهرینه قوشماق واجب، ایکی رکعتلی فرضلارنگ هر ایکی رکعتنده سوره قوشلور.

س - سنت و نافله نمازلاردهده سوره قوشماق واجبمی؟

ج - سنتلهرده و نافله نمازلارده وتر نمازنده هر رکعتلهرنده فاتحهدهن صوگره سوره قوشماق واجبدر.

س - اوچ دورت رکعتلى فرضلارنىڭ صوتى ر كعتلەرنىڭ نە اوقورغە كىرەك؟

ج - اويلە، ايكندى و يسيغ فرضلارنىڭ صوتى ايكشەر ر كعتلەرنىڭ و اخشام نمازىنىڭ صوتى برەر ر كعتىدە يالغز فاتحه اوقوب ر كوعگە كىدر. واگر اوقومىنچە اوچ تسبيح قدرى تىك طورسە دخى درستدر. لکن امام اعظم قاشندە فاتحه اوقوماق واجبدر.

س - بر كشى آية الكرسى كىبى بر اوزون آيتنىڭ يارطيسىنى بر ر كعتىدە يارطيسىنى ايكنچى ر كعتىدە اوقوسە درست بولورمى؟

ج - بر كشى آية الكرسى كىبى بر اوزون آيتنىڭ يارطيسىنى نمازنىڭ برىنچى ر كعتىدە و يارطيسىنى ايكنچى ر كعتىدە اوقوسە، بوندى علمالەر اختلاف ايتدىلەر. بتون آيت اولمادىغى اوچون بعضىلەرى درست توگىلدر دىمشلەر. لکن اصح اولان امام اعظمنىڭ و امامىننىڭ سوزلەرى اوزرە درستدر. آنىڭ يارطيسى اوچ آيتىدەن آرتق اولدىغى اوچون قالغانن اوقوماقدان عاجز اولمادىغى حالده يارطى آيت ايله كفايه لىرگە تىوش توگىل. عاجز اولدۇدە ايسە بلەمەك ايله طوقتاب طوروب نمازنى بوزماقدان ايسە ر كوعگە كىتوب تمام ايتەگە تىوشلى.

(فصل نمازنىڭ دورتنچى فرضى اولغان ر كوع بىياندە)

س - نمازنىڭ دورتنچى فرضى نەدر؟

ج - نمازنىڭ دورتنچى فرضى ر كوعدر، ر كوع دىمەك نمازدە آياق اوستىدە اوقوغانى بىد كەن صوتى باشى ايله بىلنى آرقەسىنى تىگىز ايدوب بولگولرگە ئەيتورلەر.

س - ر كوعنى نىچك قىلورغە تىوشلى؟

ج - نماز اوقى طورغان كشى ر كوعدە باشى ايله بىلنى توز ايتمەكدر. اگر اول كشى ر كوعدە ياخشى بولگولمەينچە ر كوعسى قىيامغە ياقن اولسە، آنىڭ ر كوعسى درست اولماس.

س - قىيامغە ياقن بولر نىچك اولور؟

ج - قولنى سوزغان وقتدە تزن طوتارغە قولى يتمسە قىيامغە ياقن اولوب، قىيامدان سانالوب بول كشى ر كوعسى نماز قىلغان بولوب نمازى فاسد اولور.

س - امامغە ر كوعدە يتشكەن كشى شول ر كعتكە يتشكەن اولورمى؟

ج - بر كشى امام ر كوعدە ايكن يتشوب قولاق قاغوب تكبىر آلسە، امام ر كوعدەن باشنى كوتەرگەنچە بول كشى ر كوعگە باروب يتسە، شول ر كعتكە يتشمش اولور. كىرەك تسبيح ئەيتسون و كىرەك ئەيتمەسون.

س - بر كشى امامغە ر كوعدە يتشسە، بول كشى تكبىرنى ر كوعگە بارغاندم

بو کره یوب نه یتسه نیچک اولور؟

ج - بر کشی امامغه رکوعده، یتشوب قولاق قاغوب تکبیر آلسه، ولکن آنک تکبیری آیاقده اولماقدان رکوعگه یاقن اولدیغی حالده واقع اولسه، آنک نمازی فاسد اولور. نمازغه کرشمه کی درست اولمادیغی اوچون. آنک افتتاح تکبیرنی آیاقده آلماق شرطدر. امام رکوعده وقتده یتسه. کن کشی ایکی تکبیرگه محتاج اولماس. قولاق قاقغانده آلدیغی تکبیری رکوعگه بارماقا وچون کفایت ایدر. رکوعگه بارغانده تکبیر آلماسده ضرر ویرمهس. لکن افتتاح تکبیرینی آیاقده آلوب، سو کره رکوعگه کیتهرگه تیوشلیدر.

س - امامغه سو گندان یتشکن کشی سبحانک اوقورمی؟

ج - بر کشی امامغه سو گندان یتوشسه، اگر امام فاتحنی یا قوشدیغی سوره سنی قچقروب اوقور ایسه اول کشی سبحانک اوقومینچه امامنک اوقودیغنی طکلار. و اگر امام یتشرن اوقور ایسه اول وقت سبحانک اوقور.

س - بر کشی امامغه رکوعده یتشسه، سبحانک اوقورمی؟

ج - بر کشی امامغه رکوعده یتشسه، سبحانک اوقوسه مده امام ایله رکوع قیلورغه یتشرن دیب عقلی حکم ایتسه، اول وقت اوقور. اگر سبحانک

اوقوسه امام رکوعدهن طورور دیب عقلی حکم ایتسه، اول وقت سبحانک اوقومینچه رکوعگه کیتهر. اول رکعتگه ایرشوب فضیلت بولماق اوچون. س - سجدهده ایرشکن کشی سبحانک اوقورمی؟

ج - اولگی سجدهده یتشکن کشینک حکمی رکوعده گی کبیدر. اما ایکنچی سجدهده یتوشکن کشی سبحانک اوقومینچه حاضر رکوعگه کیتهر.

س - رکوعگه بارغانده و رکوعدهن طورغانده نه یتورگه کیرهک؟

ج - فرض و سنت و نافله نمازلارده رکوعگه بارغانده الله اکبر دیوب رکوعده امام و جماعت اوچ مرتبه (سبحان ربی العظیم) دیر. معناسی: اولوغ بولغوچی ربمنی هر بر کیچه کله ردهن پاک دیب اعتقاد قیلامن. بیش یا یدی مرتبه دیمهک زیاده ثوابدر. امام اولغان کشی بیش مرتبه تسبیح نه یتمهک لایقدر که جماعت اوچ تسبیحنی نه یتوب یتشسونلهر اوچون. بوندان آرتق نه یتمهس. جماعتنی قاچروغه سبب اولدیغی اوچون. و امام رکوعدهن طوردقده (سمع الله لمن حمده) دیر. معناسی: الله تعالی اوزینی

ماقتاغان کشینک ماقتاونی ایشتوب قبول ایتهدر. و جماعتلهر (ربنا لك الحمد) دیرلهر. معناسی: ای ربمز هربر ماقتاواق سیکغانه خاسدر. و پالکز اوقوغان کشیلهر ایکیسنی ده نه یتورلهر. بو رکوع تکبیرلهری و

تسبیحلهری و تسمیع و تحمیدلهری سنتدر.

(فصل نمازنىك بيشنچى فرضى اولان سجده بيان اولنور)

س - نمازنىك بيشنچى فرضى نهدر؟

ج - نمازنىك بيشنچى فرضى سجده ائتمه كدر. سجده ديمهك ههر نمازلار- ده ركوعدهن آياقغه طورغاچ ايك اول تزلهرينى صوگره ايكي قوللارينى صوگره ماگىلاي ايله بورنينى و آياقلارينىك بارماقلارينىك اوچلارينى ير كه قويوب بو یدی اعضا ايله سجده ائتمهك فرضدر.

س - بر كشى سجدهده یدی اعضادهن برينى ير كه قويماسه سجدهسى جائز اولورمى؟

ج - بر كشى سجدهده يالگىز ماگىلانى قويوب بورنى قويماسه، نمازى درستدر، لکن عذر سز مكر وهدر. واگر ماگىلانى قويمينچه بورنى قويسه درست اولماس. واگر ماگىلاينده عذرى اولسه درستدر. لکن ياگىقنى و چيگه سنى قويسه، عذرى اولسون اولماسون درست اولماس. بو حالحه سجدهنى اشارت ايله قیلور.

س - سجده قیلا طورغان اورن نيچك بولورغه كیرهك؟

ج - سجده قیلا طورغان اورن سجده قیلا طورغان كشىنىك ماگىلاي

قاتيلقنى طابارغه كیرهك. اكر قاتيلق طابى ماگىلاي باتسه، اول یرده سجده درست اولماس. مامق و صو كى شيلهردر.

س - بر كشىنىك سجده قیلا طورغان یری آياغى طورغان یردهن بيوك اولسه، درست بولورمى؟

ج - نماز قیلوچينىك آياغى طورديغى یردهن سجده ايتديكى یرنىك بيوك- ليكى ايكي كيرپچ بيوكلىكى اولسه درستدر. آندان آرتق اولسه درست اولماس. كيرپچنىك بيوكلىكى چيرك آرشين ايله تقدیر قيلمشلار. اويله ايسه يارتنى آرشين قدرى بيوك اولسه درست، آندان آرتق بولسه درست بولماس.

س - سجده كه بارغانده و سجدهده و سجدهدهن طورغانده نه اوقورغه كیرهك؟

ج - ههر نمازلارده سجده كه بارغانده الله اكبر ديوب و سجدهده اولدقده اوج مرتبه سبحان ربى الاعلى ^{۱۰۰۰} دیر. معناسى: اعلا بولغوچى ربمنى ههر بر كيمچيلكدهن پاگىلايمن. بيش يا یدی كره ئه يتمهك نور ثوابدر و سجدهدهن طورغانده الله اكبر دیر. بو ركوع و سجود تسبیحلهرينى و تكبيرلهرينى امام و جماعت و يالغز قیلغانده دخى ئه يتورلهر. بونلارنى ئه يتمهك سنتدر.

(فصل نمازنىڭ آلتىنچى فرضى اولان قعدە اخيره در)

س - نمازنىڭ آلتىنچى فرضى نەدر؟

ج - نمازنىڭ آلتىنچى فرضى قعدە اخيره در. يعنى كيرهك فرض و كيرهك سنت و كيرهك نافله ھەر نمازلارنىڭ آخىرىدا تەشھىد مەقدارى اوطورماق فرضدر. بوندان كىم اوطورسە درست اولماس. فرض تەمام اولمادىغى اۋچون.

س - تەشھىد مەقدارى نەدر؟

ج - تەشھىد مەقدارى دىمەك (التحيات لله والصلوات والطيبات السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) بونلارنى اوقور قىدرى اوطورماق فرضدر و بونلارنى اوقوماق واجىبدر.

معناسى: تل عبادتله ريدە تەن عبادتله ريدە ھەم مال عبادتله ريدە ھەر قايسى اللە تەالى اۋچوندر. اى يىغىمىز سىڭا اللە تەالى نىڭ رحمتى و سلامى و بركىتلىرى اولسون. سلام بىزگە دە ھەم اللە تەالى نىڭ ھەر بىر اىزگى بىندەلەرىندە بولسون. تىلم بىلەن ئەيتوب كوگىلم ايلە اوشانوب گواھلىق بىرەن كە، تەحقىق بىر اللە تەالى دەن باشقە ھىچ اللە يوقدر. ودخى

تىلم ايلە ئەيتوب كوگىلم ايلە ايتانوب گواھلىق بىرەن كە، تەحقىق مۇھىم
عليه السلام الله تعالى نىڭ قولى و ايلچىسىدر.

س - تەشھىدەن سوڭ صلوات اوقوماق نەدر؟

ج - تەشھىدەن سوڭ صلوات اوقوماق سىنتدر. بونلارنى اوقوب سوگىرە
سلام و يروب نمازدان چىقار.

س - نىندى صلوات اوقور؟

ج - (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى
آل ابراهيم انك حميد مجيد اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما
باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد) اوشبو صلواتنى
اوقور.

معناسى: اى اللە مۇھىم ئىلە سىلامگە و آنىڭ قومىنە رحمت قىلغىل.

نىتاك كە ابراهيم ئىلە سىلامگە و آنىڭ قومىنە رحمت قىلمىش ايدىڭ. تەحقىق

سىن ماقتاۋلى ھەم اولوغىڭ. اى اللە مۇھىم ئىلە سىلامگە و آنىڭ قومىنە

مباركىلىڭ وىرگىل. نىتاك ابراهيم ئىلە سىلامگە و آنىڭ قومىنە بىرەش

ايدىڭ. تەحقىق سىن ماقتاۋلى ھەم اولوغىڭ.

(فصل نمازنىڭ اختلافلىق فرضلارى بىيانىدە)

س - نمازنىڭ چىندە اختلافلىق فرضلارى نىچىدەر؟

ج - نمازنىڭ اختلافلىق فرضلارى ايكيدىر. بىرى كىشى نمازدان اوزىنىڭ اختيارى ايله چىماقدىر. امام اعظم قاشىندە فرضدە، امام محمد ايله امام ابو يوسف قاشىندە فرض توغىلىدۇر.

س - نمازدان اوزىنىڭ اختيارى ايله چىماق نىچىك اولور؟

ج - نماز اوقوغان كىشى صوغى اوطورشىدە التحياتى و صلواتنى اوقودۇق. دان صوغى اوزىنىڭ قىدى ايله سلام و يروب نمازدان چىماق امام اعظم قىندە فرضدۇر. امامىن قاشلارنىدە فرض توغىلىدۇر. مىلا بىر كىمى صوغى اوطورشىدە التحياتى اوقودۇق دەن صوغى سلام و يرمىنىچە اوزىنىڭ قىدى ايله آشاسە و اچسە يا دنيا كلامى سويلەسە يا خود قبلە دەن دونسە اتفاق ايله نمازى تمام اولور. لىكن سلام و يرمەك واجب ايدى. آنى قويدىغى اوچون كراحت تحريمىه ايله مكر وهدىر.

س - بىر كىشى صوغى اوطورشىدە سلام و يروب گە يتكەچ طهارتى بوزاسە، بو كىشىنىڭ نمازى نىچىك اولور؟

ج - بو كىشى صوغى اوطورشىدە التحياتى اوقودۇق دان صوغى سلام و يروب گە طهارتى بوزاسە، امام محمد ايله امام ابو يوسف قاشىندە

نمازى تمامدىر. آنلارنىڭ قاشلارنىدە نمازدان اوزىنىڭ اختيارى ايله چىماق فرض اولمادىغى اوچون. امام اعظم قاشىندە نمازى بوزىلور. آنىڭ قاشىندە نمازدان اوزىنىڭ اختيارى ايله چىماق فرض اولدىغى اوچون. اويلە اولدۇق دە، امام اعظم قاشىندە اول كىشى طهارت آلوب التحياتكە اوطوروب سلام و يروب اوزىنىڭ قىدى ايله نمازدان چىماق كىرە كىدۇر. طهارتى بوزغاچ نمازنى بوزا طورغان اش اشلەمىنىچە كىدوب طهارت آلور. اگر نماز بوزاردى اش قىلسە، اول وقتدە باشدان باشلاپ قىلور. بو اختيارسىز طهارتى بوزغان كىشىلەرنىڭ مىسلىسى كىلەچە كە اوز آلدىنە سويلەنور انشا الله.

(فصل نمازنىڭ اختلافلىق فرضلارنىدان تىدىل ارکان بىيانىدە)

س - نمازنىڭ چىندە اختلافلىق فرضلارنىدىن بىرى قايسىدۇر؟

ج - نمازنىڭ چىندە اختلافلىق فرضلارنىدىن بىرى تىدىل ارکاندىر. بونىڭ فرض اولدىغى امام ابو يوسف قاشىندە، امام اعظم ايله امام محمد قاشىندە تىدىل ارکان واجبىدۇر.

س - تىدىل ارکان نەدۇر؟

ج - ركوعده هم سجدهده ركوعدهن طورغاچ سجدە گە بارغانچە و ايكى

سجده آراسنده ھەر اعضالاری طوقتاب بوونلاری قرارلانغانچه طورماق
 تعدیل ارکاندر. بو طورماقنڭ ايڭ آزی بر سبجان الله ديپر قدردر.
 س - بر کشی تعدیل ارکاننی قویسه آنڭ نمازی نیچک اولور؟
 ج - بر کسه نمازده تعدیل ارکاننی قویسه، مثلا رکوعدهن آياقنه
 طوغریلانوب بتمینچه سجده گه کیتسه، ایکی سجده آراسنده طوغریلانوب
 اوطورماقنی قویسه، امام ابو یوسف قاشنده اول کشینڭ نمازی فاسد
 اولور. آنڭ قاشنده تعدیل ارکان فرضدر. امام اعظم ایله امام محمد
 قاشنده فاسد اولماس. آنلار قاشنده واجب اولدیغی اوچون، لکن قصدی
 ایله قویسه، واجبنی قویدیغی اوچون اشد کراحت ایله مکروه اولوب اول
 نمازنی یا گادان اوقوماق واجب اولور. اگر اونوتوب قویسه سجده سهو
 لازم اولور.

س - بر کشی اشد کراحت بلهن قیلنغان نمازنی یا گادان اوقوسه، اول
 نمازلارنڭ قایسیسی فرضدهن اولور؟

ج - بر کشی اشد کراحت ایله مکروه اولغان بر اشنی اشلهب صوکره
 اول نمازنی یا گادان اوقوسه مختار اولغان سوزده اولکیسی فرضدهن
 اولوب، ایکنچیسى واجبنی قویوب نمازنی کیچیلک ایله قیلدیغی اوچون
 شول کیچیلکنی طوطرغان اولور.

س - تعدیل ارکانسز نماز اوقونڭ ضررلاری قایسیلاردر؟
 ج - تعدیل ارکانسز نماز اوقونڭ ضررلاری کوبدر. دنیاده بولغان ضرری
 بو کشی فقیر و محتاج اولور. ایکنچی کشیلهر موندان کوروب، تعدیل
 ارکانسز نماز قیلوب آنلارنڭ گناهلی بولماقلارینه سببیچی اولور. تعدیل
 ارکاننی قویغان کشیگه الله تعالی آچولانور. الله صاقلاسون ایمانسز
 کیتمه کینه سبب اولور. الله تعالی نمازینی قبول ایتمهس و نمازی کوکگه
 چقماس. آخرت کوننده امیدسز و حسرتده اولور. باشقه عملله ریده قبول
 اولماس. بو ضررلار پیغمبر علیه الصلوة والسلامنڭ حدیث شریفلهری ایله
 ثابتدر.

(فصل نمازنیڭ اچنده اولغان واجبلهری بیدان اولنور)

س - نمازنیڭ واجبلهری نیچهدر؟

ج - بو کتابده نمازنیڭ واجبلارندهن اون آلتی واجب سویله نمشددر.

س - برنجی واجب نهدر؟

ج - برنجی واجب امام اعظم و امام محمد رحمة الله علهما سوزینه کوره
 تعدیل ارکاندر.

س - ایکنچی واجب نهدر؟

ج - ایکنچی واجب اوچ و دورت رکعتلی فرضلارنڭ اولگی ایکی رکعتلرندە فاتحه شریفی اوقوماقنی بیلگولهمه کدر. یعنی فرضلارنڭ اولگی ایکی رکعتلرندە فاتحه شریف اوقوماقدیر.

س - اوچنچی واجب نەدر؟

ج - اوچنچی واجب فاتحه شریفنی بر مرتبه اوقوماقدیر. اگر بر کسه فاتحه شریفنی ایکی مرتبه اوقوسه مکروه اولور. اونوتوب اوقوسه سجده سهو لازم اولور.

س - دورتنچی واجب نەدر؟

ج - دورتنچی واجب فاتحه شریفه بر سوره یا که اوچ قسقه آیت قوشماقدیر.

س - ییشنچی واجب نەدر؟

ج - ییشنچی واجب قوشدیغی سورهنی فاتحه دن سوڭ اوقوماقدیر.

س - آلتنچی واجب نەدر؟

ج - آلتنچی واجب اوچ و دورت رکعتلی فرضلارده قوشدیغی سورهنی اولگی ایکی رکعتلرندە اوقوماق واجبدر. ایکی رکعتلی فرضلارده و وتر نمازنده سنت و نافله نمازلارده هر بر رکعتلرندە فاتحه دن سوڭره سوره اوقوماق واجبدر.

س - ییدنچی واجب نەدر؟

ج - ییدنچی واجب امام اولغان کشی ایرته، آخشام، یسیع، جمعه و عید نمازلارنده قرأتنی قیچقروب اوقوماقدیر. اما یالغز اوقوغان کشی بو ایرته و آخشام و یسیع نمازلارن وقتلارنده اوقوغانده اختیارلیدر. تلهسه قیچقروب اوقوره، تلهسه یه شرن اوقوره، قضاالارنده اختلافلیدر.

س - سیگزنچی واجب نەدر؟

ج - سیگزنچی واجب کیرهک امام اولسون، کیرهک یالغز اوقوغان اولسون او یله ایکندی نمازلارنده قرأتنی یه شرن اوقوماقدیر. لکن اوزی ایشتور قدری طاوشنی چغارورغه تیوشلی و اگر طاوشنی اوزی ایشتمهس ایسه قرآن اوقوغان اولماس. قرآن اوقوماق نمازده فرضدر. حرفله رنی درستله مهک تیوشلیدر.

س - طوغزنچی واجب نەدر؟

ج - طوغزنچی واجب وتر نمازنده اوچنچی رکعتده سوره قوشدقدان سوڭره رکوعغه بارماسدان اول الله اکبر دیب قولاق قاغوب قنوت دعا سی اوقوماقدیر.

س - قنوت دعاسی قایسی در؟

ج - قنوت دعاسی اوشبودر: (اللهم انا نستعینک ونستغفرک ونؤمن بک

ونستوکل علیک وثنتی علیک الخیر * نشکرک ولا نکفرک ونخلع ونترک

من يفجرک * اللهم ایاک نعبد و ایاک نستعین ونسجد و الیک نسعی ونحفد نرجو
و حمتک ونخشى عذابک * ان عذابک بالکفر ملحق *

معناسى اى الله تحقيق بى سىندن ياردم استىمىز. هم سىندن
گناهلارمىنى يارلقا ماقلغىكى استىمىز، ودخى سىگى اينانامىز و توكل
قىلوب هر بر اشله رمىنى سىگى تابشرامىز. ودخى سىنى ماقتىمىز. سىگى
شكر قىلامىز. كفرلك قىلمىمىز. سىگى گناه قىلغان كشىله رنى طاشلىمىز.
اى الله، بى سىگى گناه عبادت قىلامىز و سىنىك اوچون گناه نماز اوقىمىز هم
سجده قىلامىز. و عبادت قىلوب سىگى ياقن بولورغه اشغامىز. رحمتىكى
اميد ايتىمىز. عذابىگدان قورقامىز. تحقيق سىنىك عذابىك ايمانسىز كشىله رگه
تىگوىچىدر.

س - اونچى واجب نهدر؟

ج - اونچى واجب اولگى اوطرش ايله صوتى اوطرشده تشهد اوقو -
ماقدر. يعنى التحياتنى اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
كه قدر اوقوماق واجبدر.

س - اون برنجى واجب نهدر؟

ج - اون برنجى واجب اوچ و دورت ركعتلى فرضلارده اويله نك و جمعه -
نك سنتلهرى كى سنت مؤكده اولغان نمازلارده اولگى اوطرشقه اوطر -

ماغى واجبدر.

س - سنت مستحبه و نافله نمازلارده اورطه اوطرماق نهدر؟

ج - سنت مستحبه اولغان نمازلارده مثلا ايكندىنىك و يسىع نك اول سنتلهرى
كى و نافله نمازلارنك هر ايكى ركعتلهرى بر نماز اولوب بونلارنك
اولگى اوطرشى فرض اولوب التحياتنى و صلوة و دعالارنى اوقوب
اوچنچى ركعتكه طورغاچ، سبحانك واعوذ بسمله ايله باشلاماق تىوشدر.
اويله و يستونك صوتى سنتلهرىنى دورت ركعت قىلسه بونلارنك اولگى
ايكى ركعتلهرى سنت مؤكده و صوتى ايكى ركعتلهرى سنت مستحبهدر.
بونلارنك دخى اولگى اوطرشى فرضدر. التحياتدهن صوتى صلوة و دعا -
لارنى اوقوب آياقغه طورغاچ سبحانك و اعوذ بسمله ايله باشلار. بو سنت
مستحبه نمازلارنى تلهر ايسه ايكىده بر سلام و يروب اوقور.

س - اون ايكىنىك واجب نهدر؟

ج - اون ايكىنىك واجب نمازلارده سجده سهو لازم اولسه، سلامدهن
صوتى كره ايكى مرتبه سجده ايتمه كدر.

س - اون اوچنچى واجب نهدر؟

ج - اون اوچنچى واجب كيرهك امام و كيرهك يالغىز قىلغان اولسون،
نمازده سجده ايتنى اوقور ايسه، آنك سجده سنى ايتمه كدر.

س - نمازده سجده آیتنی اوقوغان کشی نیچک سجده قیلور؟

ج - نمازده سجده آیتنی اوقوغاچده یا که سجده آیتندن صو گره بر یا ایکی آیت اوقوغاچده رکوعگه کیتسه، سجده تلاوت اوچون اوز آلدینه سجده تیوش اولماس. شول رکعتنک سجدهسی ایله سجده تلاوت اوتالمش اولور.

س - اگر سجده آیتندن صوگ اوج آیت اوقوسه نیچک تیوش؟

ج - اگر سجده آیتندن صوگ اوج آیت اوقوسه بونده اختلاف وارد. تلهسه سجده تلاوت اوچون اوز آلدینه سجده قیلور، تلهسه اول رکعتنک رکوعنده یا سجدهسندده سجده تلاوت نیت ایدوب اول رکعتنک سجدهسیله ادا ایدر، ایکیسیده ممکندر.

س - اگر سجده آیتندن صو گره دورت آیت یا آرتق اوقوسه، اول وقت نیچک قیلورغه تیوشلی؟

ج - اگر سجده آیتندن صو گره دورت یا آرتق آیت اوقوسه، سجده آیتنی اوچون اوز آلدینه سجده واجب اولور.

س - نیچک سجده قیلور؟

ج - الله اکبر دیوب سجده که بارورده سجدهده اوج مرتبه سبحان ربی الاعلی دیهر. صو گره طورور. طورغاج اوج آیت یا آرتق اوقوردم

رکوعگه کیتهر. سجدهسندن طورغاج بر مقدار آیت اوقومینچه رکوع ایسه مکروهدر.

س - اون دورتنچی واجب نهدر؟

ج - اون دورتنچی واجب بر فرضدان ایکنچی فرضنه اوج تسبیح قدری طورمای کیتمه کدر. مثلا رکوعندن صو گره سجده که بارمینچه اوج تسبیح مقداری یا آرتق کیچکسه یا ایکی رکوع ایدوب فرض اولغان سجدهنی کیچکترسه یا که اوج سجده ایلاب قیامنی یا صو گنی اوطرشنی کیچکترسه یا که اوچنچی رکعتنک باشنده بر مقدار اوطوروب دورتنچی رکعتنک قیامنی کیچکترسه بو صورتلهده فرضلارنی اورنندان کیچکتر - مهک ایله اونوتوب اولسه سجده سهو لازم اولور. قصدا اولسه اشهد کراحت ایله مکروه اولور.

س - اون ییشنچی واجب نهدر؟

ج - اون ییشنچی واجب بتون نماز اچنده یا که هر رکعتده تکرار قیلونا طورغان اشلهرنی، فرضلارنی ترتیبینچه قیلماقدر.

س - بتون نماز اچنده تکرار اولغان نهدر؟

ج - بتون نماز اچنده تکرار اولغان رکعتدر. مثلا نماز اوقی طورغان کشی سلامدن اول یا سلامنک صو گنده دنیا سوزی سویله مهک یا کو کره.

گی ایله قبله دهن ئه یله نمه ك كبی نمازی بوزماسدان اول بر رکعت یا ایکی رکعت نمازی قالدیغنی بلسه حاضر طوروب اول قالغان رکعتنی نیچه رکعت ایسه ده قیلوب التحیاتکه اوطروب سلام ووروب آنلارنی اورتندان کیچک-تردیکی اوچوب سجده سهو ایتهر.

س - هەر رکعتده تکرار اولان نهدر؟

ج - هەر رکعتده تکرار اولغان سجدهدر. و اگر بر کشی برنجی رکعت-نک بر سجده سنی قویسه ایکنچی رکعتده آنی قضا ایتهر. ترتیبی رعایه قیلمادیغی اوچون سجده سهو ایتهر.

س - بر کشی بتون نماز اچنده یا که هەر رکعتده تکرار اولماغان اشنی، فرضنی قویسه سلام ویرر وقتده یا سلام ویرر گه چ ایسنه توشسه شول وقتده قیلسه درست بولورمی؟

ج - درست بولماس. بو صووتله رده ترتیب فرضدر.

س - هەر رکعتده تکرار اولماغان نهدر؟

ج - هەر رکعتده تکرار اولماغان قیام و رکوعدر. مثلا بر کشی قیامدان اول رکوع قیلسه یا که رکوعدن اول سجده قیلسه، مونک صو گنده خاطرینه توشسه قیام قالغانغی یا که رکوع قالغانغی شول وقت قضا قیلسه درست بولماس. قیامدان اول قیلغان رکوعسی رکوعدن اول قیلغان

سجدهسی باطل اولور. اول رکعتنی یا گادان قیلو تیوش اولور. چونکه بو صورتله رده ترتیب فرض ایدی.

س - بتون نمازده تکرار اولماغان نهدر؟

ج - بتون نمازده تکرار اولماغان قعدہ اخیرهدر. یعنی صو گنی اوطرش. مثلا بر کشی صو گنی اوطرشده تشهد قدری اوطورغان ایدی، خاطرینه توشدی بر سجدهسی قالغان ایکن. بو کشینک قعدہسی باطل اولور. سجده قیلماچ قعدہ اخیره گه یا گادان اوطرو تیوش اولور. چونکه مونده ترتیب فرضدر.

س - اون آلتنجی واجب نهدر؟

ج - اون آلتنجی واجب نمازدان چقغانده اول اولک یاغینه صو گره صول یاغینه قاراب السلام علیکم ورحمة الله دیب ئه یتمه کدر. معناسی سز گه الله تعالی نک سلامی و رحمتی اولسون.

س - نماز قیلغان کشی بو واجبله ردهن برینی یا کویسنی قویسه نیشله رگه تیوشلی؟

ج - نمازده بو واجبله ردهن برینی بر کشی قصدا قویسه کراحت تبحریمیه ایله مکروه و گناهکار اولور و نمازی کیمچیلک اوزره اولوب اول نمازنی یا گادان قیلماق واجب اولور. و اگر اونتوب قویسه سجده سهو تیوشلی اولور و بو واجبله رنی کیچکترسه ینه سجده سهو تیوش اولور.

بھاسی ٹیکسی پین

昭和八年九月十五日印刷

昭和八年九月廿二日發行 「ムフアツサル・ギルムホール」

不許複製

定價金貳圓

發行兼印刷者 東京回教團印刷所
右代表者 東京回教團印刷所
東京市澁谷區代々木富ヶ谷町一四六一番地
クルバンガリ

編輯者 東京回教學校
右代表者 東京回教學校
東京市澁谷區代々木富ヶ谷町一四六一番地
クルバンガリ